

Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Soutok

Preventivní hodnocení krajinného rázu na území plánované CHKO Soutok

Zadavatel:

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
Kaplanova 1931/1
148 00 Praha 11 – Chodov

Zhotovitel:

Mendelova univerzita v Brně
Zahradnická fakulta
Valtická 337
69144 Lednice

Řešitelský tým:

doc. Dr. Ing. Alena Salašová – vedoucí projektant
Ing. Darek Lacina, Ph.D.
Ing. Barbora Dohnalová, Ph.D.
Ing. Kristýna Kohoutková
Ing. Katarína Pavlačzková
Ing. Jiří Dohnal, Ph.D.
Ing. Radim Klepárník, Ph.D.

Obsah

Preventivní hodnocení krajinného rázu na území plánované	2
CHKO Soutok	2
1. Úvodní část	5
1.1 Předmět hodnocení	5
1.2 Informace o území	5
1.3 Cíle hodnocení	5
1.4 Rozbor a revize dostupných materiálů	6
1.5 Rozbor podkladů	7
2. Hodnocení krajiny	11
2.1 Rozbor charakteru řešeného území	11
2.1.1 Základní popis řešeného území	11
2.1.2 Rozbor přírodních podmínek	11
2.1.3 Rozbor kulturní krajiny a jejího historického vývoje	15
2.1.4 Rozbor prostorových vztahů a charakteru území	33
2.1.5 – Hodnoty území	35
2.1.6 Shrnutí	36
2.2 Členění řešeného území z hlediska krajinného rázu	37
2.2.1. Přehled vymezených územních jednotek	37
2.2.2 Přehled lokalit soustředěných hodnot	38
2.3 Charakteristika, hodnocení a návrh ochrany územních jednotek a lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu	38
2.3.1 Charakteristika územních jednotek a jejich ochrana	38
2.3.2 Charakteristika lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu a jejich ochrana	38
2.4 Samostatně sledované krajinné hodnoty	38
2.4.1 Významné krajinné dominanty	38
2.4.2 Významné pohledové horizonty	38
2.4.3 Krajinné osy	38
2.4.4 Další krajinné hodnoty navržené k doplnění do územně analytických podkladů	38
3. Hodnocení sídel	38
4. Zdroje a podklady	39
5. Tabulková část	40
5.1 Přehled vymezených krajinných celků a krajinných prostorů	40
5.2 Přehled krajinných celků s dominantními rysy a návrh jejich ochrany	42
5.3 Přehled charakteristických znaků a hodnot krajinných prostorů a návrh jejich ochrany	47

5.4 Přehled lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu	73
5.5 Přehled významných dominant v krajině	75
5.6 Přehled významných horizontů	77
5.7 Přehled vymezených krajinných os	78
5.8 Další krajinné hodnoty sledované v územně analytických podkladech	79

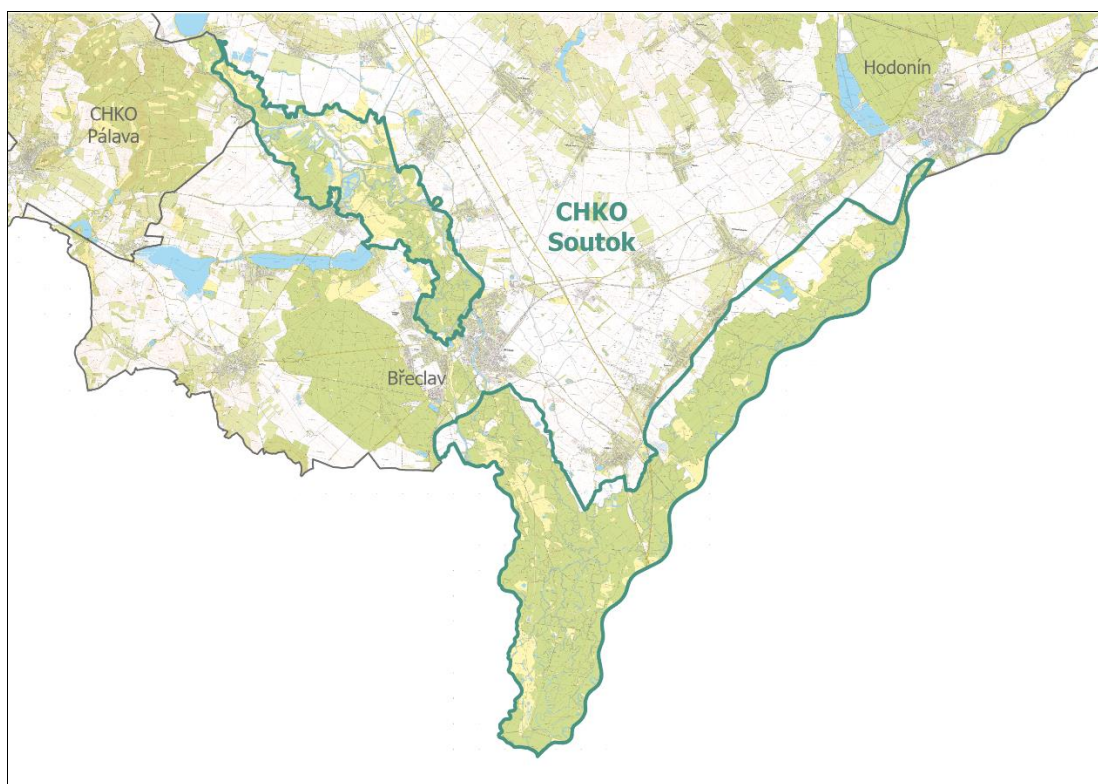
1. Úvodní část

1.1 Předmět hodnocení

Předmětem hodnocení je posouzení přírodní, kulturní a historické charakteristiky krajiny na území nově vyhlášené CHKO Soutok a vymezení jejích přírodních, kulturně-historických a estetických hodnot. Jedná se o nové hodnocení krajinného rázu, které do značné míry využívá hodnocení krajinného rázu pro území soutoku Dyje a Moravy z roku 2008 (Löw & spol.), a je již z důvodu změny metodiky hodnocení neaktuální. V předkládaném hodnocení jsou zohledněny specifické znaky a výjimečnost komponované a reliktní krajiny, které v původním hodnocení nebyly dostatečně zohledněny.

1.2 Informace o území

Zadané území je vymezeno hranicemi připravované chráněné krajinné oblasti Soutok poskytnuté Agenturou ochrany přírody a krajiny.

Obr. 1 Hranice řešeného území CHKO Soutok (data AOPK 2024).

Zájmové území se nachází ve správním obvodu Jihomoravského kraje, obce s rozšířenou působností Břeclav a Hodonín. Do hodnoceného prostoru zasahuje území obce: Přítluky, Bulhary, Podivín, Lednice, Lahná, Břeclav, Lanžhot, Kostice, Tvrdonice, Týnec, Moravská Nová Ves, Mikulčice a Hodonín.

1.3 Cíle hodnocení

Cílem hodnocení je zajištění aktuálního podkladu pro budoucí CHKO Soutok, který významně přispěje ke sjednocení a objektivizaci postupů, k předvídatelnosti výstupů a zefektivnění práce při naplňování zákonných kompetencí AOPK ČR k ochraně krajiny a krajinného rázu, které patří mezi základní poslání

CHKO dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (ZOPK). Preventivní hodnocení krajinného rázu, resp. hodnocení krajinného rázu (PHKR a HKR) bude také využito pro plán péče o toto CHKO, v územním plánování i v rozhodovací praxi správy na celém budoucím území.

1.4 Rozbor a revize dostupných materiálů

Toto preventivní hodnocení je novým hodnocením krajinného rázu CHKO Soutok připravované jako podklad potřebný pro přípravu nové CHKO, zejména pro plány péče a získání potřebných údajů o území pro poskytování územně analytických podkladů.

Hodnocení krajinného rázu na území připravované CHKO Soutok navazuje na Preventivní hodnocení krajinného rázu v území oblasti soutoku Moravy a Dyje zpracované v roce 2008 ateliérem Löw & spol., s.r.o., které je již neaktuální. Z uvedené dokumentace byla použita obecná charakteristika oblasti a popis vývoje území.

V souladu s Metodikou hodnocení krajinného rázu (BUKÁČEK, VONDRÁČKOVÁ, VOREL, 2023) byla dokumentace doplněna zejména o diferenciaci území na úrovni krajinných celků a krajinných prostorů včetně vymezení jejich charakteristik a znaků; nově byly vymezeny hodnoty území a hranice lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu včetně jejich mapového a tabulkového záznamu a fotodokumentace.

Předmětem zájmu bylo srovnání zjištěných hodnot území s evidencí jevů v územně analytických podkladech ORP Břeclav poskytnutých Městem Břeclav. Součástí dokumentace je vymezení a návrh jevů, které je potřebné zapracovat do ÚAP ORP v rámci aktualizace tohoto územně plánovacího podkladu.

V dokumentu jsou použity výstupy výzkumu Ústavu plánování krajiny, Zahradnické fakulty MENDELU. Jedná se zejména o charakteristiku a vymezení znaků a hodnot krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál (SALAŠOVÁ, KUČA 2015; SALAŠOVÁ a kol. 2013) a vymezení jednotek historické kulturní krajiny Jihomoravského kraje (manuskript).

V hodnocení byla použita data mapování biotopů soustavy NATURA 2000, 1. vlna aktualizací z let 2010 – 2014 (AOPK ČR, 2024). Pro vyhodnocení přírodního stavu biotopů bylo využito položky „Kvalita“ z databáze pro vymezené biotopy, která byla zpracována na základě kombinací parametrů získaných pro jednotlivé biotopy z vrstvy mapování biotopů na čtyři stupně kvality (LUSTYK, OUŠKOVÁ 2011). Při verifikaci dat bylo zjištěno, že údaje za období 2010-2014 nejsou aktuální.

Toto hodnocení bylo nutno upravit tak, aby vzniklo hodnocení pro vymezené segmenty, nikoliv biotopy, což bylo podstatné především v případě mozaik. Proto byly biotopy rozděleny do skupin dle jejich významu, čemuž odpovídala přidělená váha. Nejvyšší váha byla přidělena prioritním biotopům z pohledu Evropské unie, následovaly biotopy národního významu, ostatní přírodní biotopy a nakonec biotopy „X“. Matematickou operací, ve které hrál roli podíl konkrétních biotopů v segmentu, došlo k číselnému ohodnocení každého segmentu na škále 0 – 8. Toto rozpětí bylo rozděleno na 4 úseky. Jako velmi hodnotné pak byly označeny ty segmenty, které dosáhly hodnot 6 – 8, jako hodnotné jsou označeny segmenty s hodnotami 4 – 6. Tyto dvě kategorie byly zobrazeny v mapě přírodních hodnot. Jelikož ale byla k dispozici pouze starší data (2010 – 2014), byly ještě redukovány/zrušeny segmenty v lese, kde došlo od poslední aktualizace biotopů k hospodářskému zásahu/zmýcení původního porostu.

1.5 Rozbor podkladů

Územně analytické podklady Jihomoravského kraje (5. úplná aktualizace, 2021)

Pro předmětné hodnocení krajinného rázu je relevantní výkres hodnot Jihomoravského kraje. Většina jevů je obsažena v územně analytických podkladech ORP Břeclav, které byly použity při zpracování této dokumentace. Z relevantních jevů byly vymezeny jevy: A27a (MZCHÚ), A34 (NATURA), A36 (Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem), A36a (Mokřady dle Ramsarské úmluvy), A36b (Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (jádrová území a migrační koridory), A56 (Lázeňská místa), A5a (Památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma), A8a (Nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma), A10 (Statky zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníkové zóny), A11 (Urbanistické a krajinné hodnoty, vymezení na území CHKO Soutok):

- Významná poutní místa – hradiště Mikulčice
- Významné stavební dominanty – nebyly vymezeny
- Region lidové architektury – Slovácko
- Významné krajinné dominanty – nebyly vymezeny

A13a (Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb):

- Historicky významná místa - Hradiště Mikulčice - místo působení sv. Konstantina a sv. Metoděje

A16 (Území s archeologickými nálezy) – v datech, četný výskyt zejména na hraně staré říční terasy

A119b (Archeologický park) – hradiště Mikulčice

ÚAP JMK neobsahují další, pro hodnocení krajinného rázu relevantní jevy (např. esteticky hodnotná a harmonická území, prostorové vztahy (pohledové horizonty, krajinné osy).

Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (ve znění aktualizací 1. a 2., 2020)

V dokumentaci v části I.3 je obsaženo vymezení krajin (zde tzv. krajinné celky) Jihomoravského kraje, které odpovídá vymezování oblastí krajinného rázu ve smyslu §12, zákona č. 114/1992 Sb. Zájmové území spadá do krajinného celku¹ **4 Dyjsko-moravský**, okrajově v doteku s jižní hranicí CHKO Soutok v linii Bulhary-Pošterná pak do krajinného celku 12 Lednicko-valtický.

Územní vymezení v CHKO Soutok:

SO ORP	obec
Břeclav	Břeclav, Bulhary, Kostice, Ladná, Lanžhot, Lednice, Moravská Nová Ves, Podivín, Přítluky, Rakvice, Tvrdonice, Týnec, Zaječí
Hodonín	Hodonín, Lužice, Mikulčice, Petrov, Rohatec, Sudoměřice

¹ Dle textu ZÚR JMK odpovídá krajinný celek oblasti krajinného rázu dle §12, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Cílové charakteristiky:

Cílová kvalita krajiny
a) Krajina s rozsáhlými komplexy lužních lesů a luk protkaná sítí meandrujících toků, slepých ramen a mokřadů.
b) Komponovaná krajina Lednicko-valtického areálu.
c) Otevřená zemědělská krajina se středně velkými bloky zemědělské půdy a vinicemi (Hodonín, Lanžhot).

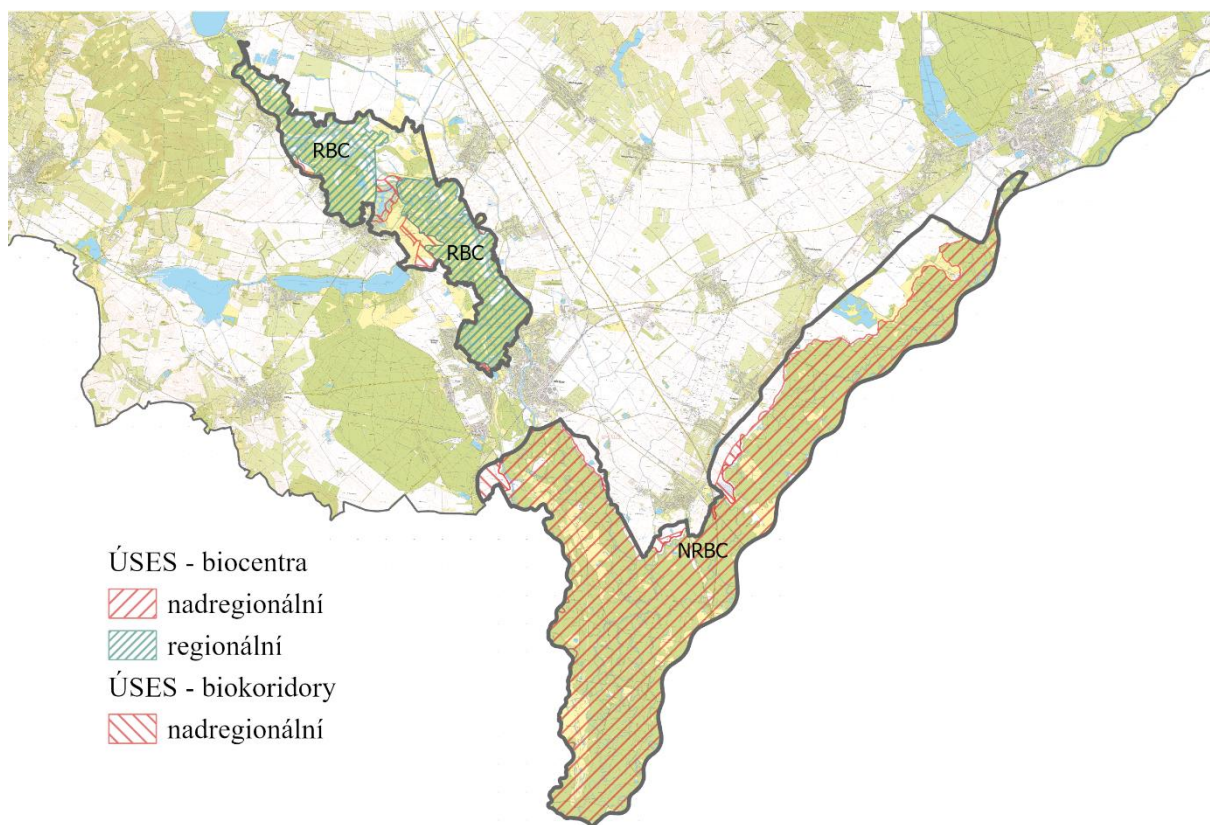
Podmínky pro zachování nebo dosažení cílových kvalit krajiny:

Požadavky na uspořádání a využití území
a) Podporovat zachování ekosystému lužního lesa.
b) Podporovat opatření k ochraně přirozeného vodního režimu území.
c) Podporovat protierozní opatření a opatření k zajištění zadržování vody v krajině.
d) Podporovat zachování zemědělské výroby a lesního hospodářství.
Úkoly pro územní plánování
a) Vytvářet územní podmínky pro ochranu zemědělských půd v údolních nivách před zorněním.
b) Vytvářet územní podmínky pro zajištění protipovodňové ochrany sídel při respektování přírodních, krajinných a kulturních hodnot území.
c) Vytvářet územní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu při respektování přírodních, krajinných a kulturních hodnot území.
d) Na území přírodních parků vytvářet územní podmínky pro důslednou ochranu krajinného rázu.
e) Vytvářet územní podmínky pro ochranu Lednicko-valtického areálu (jako nejvýznamnějšího krajinářského díla České republiky, ojedinělého i ve světovém měřítku), jehož hodnota je dána zejména volnou krajinou, prostorovým rozvržením, měřítkem a architektonickou kvalitou staveb, a jejich vzájemnými vztahy v komponované krajině. Novodobé stavby technické infrastruktury vymezovat tak, aby nebyly tyto hodnoty narušeny a byly minimalizovány vlivy na LVA.

Podrobnější klasifikace nebo charakteristika oblasti krajinného celku Dyjsko-moravského není v ZÚR k dispozici.

Územně analytické podklady ORP Břeclav (5. úplná aktualizace, 2021)

Územně analytické podklady ORP Břeclav vymezují ve výkresu hodnot přírodní, kulturně-historické a omezeně i estetické hodnoty území. Data obsažena v ÚAP ORP Břeclav byla do hodnocení zapracována. Jedná se zejména o přírodní a kulturní hodnoty s legislativní ochranou. Vymezeny byly jevy 11 (urbanistické a krajinné hodnoty), 13a (historicky a architektonicky významné stavby), 16 (území s archeologickými nálezy), 23a (významné krajinné prvky), 27a (MZCHÚ), 30 (přírodní park), 32 (památný strom), 33 (biosférická rezervace UNESCO), 34, 35 (NATURA 2000), 36 (lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů). Územní systém ekologické stability (ÚSES) je vymezen podle výkresu záměrů ÚAP ORP Břeclav (obr. 2) – v celém území je zřetelný nejen svými vymezenými hranicemi, ale i kvalitou a tím i funkcí, z tohoto důvodu jej považujeme za reálnou hodnotu, ne pouze plánovaný záměr. Výše uvedené jevy vymezené na území CHKO Soutok byly zapracovány do výkresu přírodních a kulturně historických hodnot.

Obr. 2 Územní systém ekologické stability – regionální a nadregionální. Zpracováno dle: ÚAP ORP Břeclav.

Územní plány dotčených obcí

ÚP Bulhary (2010) – koncepce uspořádání krajiny neobsahuje specifické požadavky na ochranu krajinného rázu; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch.

ÚP Břeclav (2017, ve znění 1. změny 2022) – vymezeny obecní požadavky na ochranu krajinného rázu, jakými jsou obraz místa a silueta jednotlivých lokalit v typických pohledových vazbách, silueta města v jednotlivých typických pohledových vazbách, starší zástavba s charakteristickými znaky lidové architektury, drobné stavební památky v krajině (boží muka, křížky, apod.), segmenty kulturní krajiny se zjištěnou zvýšenou hodnotou krajinného rázu, prvky krajinné zeleně (aleje, sady, remízy, meze) a ostatní složky krajinného rázu. Specificky je upřesněna ochrana krajinného rázu na území KPZ Lednicko-valtický areál (LVA) a požadavky na ochranu krajinného rázu pro typ krajiny 4 Dyjsko-moravský a 12 Lednicko-valtický:

a) Chránit všechny typické znaky a charakter Lednicko-valtického areálu, především:

- historické aleje a stromořadí;
- drobné stavby (salety) v krajině a jejich vzájemné kompoziční vazby, přírodní parky u saletů;
- základní i vedlejší kompoziční a průhledové osy;
- lesoparky a krajinnou zeleň;
- hranice lesních porostů lemující zemědělskou krajinu - rybníky - vodní toky – výrazné morfologické tvary;

- přírodně zachovalé lokality s pestrou druhovou skladbou společenstev.

b) Novodobé stavby technické infrastruktury vymezovat tak, aby nebyly tyto hodnoty narušeny a byly minimalizovány vlivy na LVA.

ÚP Hodonín (3. znění, 2022) – zasahuje na území CHKO pouze okrajově, stanoveny jsou obecné požadavky na ochranu krajinného rázu:

- rozvíjet harmonii prostředí s osídlením ochrannou základního krajinného rámce tvořeného lesními komplexy a krajinnou zelení (kompaktními a fragmentovanými lesními porosty v území, zejména lesní komplexy severně od zastavěné části města a podél řeky Moravy);
- doplňovat krajinný rámec úpravou krajiny – liniovými prvky podél toků, komunikací, a to především v území západně od města mezi železnicí a řekou Moravou.

ÚP Ladná (2014, ve znění 1. změny 2017) – požadavky na ochranu krajinného rázu nejsou specifikovány; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch.

ÚP Lanžhot (2022) - požadavky na ochranu krajinného rázu nejsou specifikovány; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch.

ÚP Lednice (1996, 3. změna 2010) – platný územní plán neobsahuje koncepci uspořádání krajiny ani blíže specifikované požadavky na ochranu krajinného rázu.

ÚP Kostice (2016) - požadavky na ochranu krajinného rázu nejsou specifikovány; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch.

ÚP Moravská Nová Ves (2008, změna č. 1 2011) – požadavky na ochranu krajinného rázu nejsou specifikovány; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch; specificky je požadována ochrana archeologických nálezů.

ÚP Mikulčice (1. změna 2022) – specifikovaná je ochrana přírodních a kulturně- historických hodnot s akcentem na ochranu kulturních památek. ÚP stanovuje obecná pravidla:

- V celém řešeném území nepřipustit činnosti, výstavbu a záměry, které by mohly nepříznivým způsobem ovlivnit tradiční obraz sídla, jeho vzhled, životní prostředí a negativně narušit funkci dominant;
- Podmínky ochrany: V územním plánu obce byla vyznačena dvě místa jedinečných pohledů - nad sportovním stadionem v lokalitě Břízky a rozhledna v areálu Slovanského hradiště;
- Respektovat místa jedinečných pohledů, (v „Břízkách“ a Slovanské hradiště);
- Nepřipustit činnosti, výstavbu a záměry, které by mohly tato místa a výhledy narušit a znehodnotit;
- Místa výhledů dle možností podpořit odpočívadly.

ÚP Podivín (2016) – vymezen obecný požadavek na ochranu panoramatu historické části města (stanovení výškové hladiny zástavby), dominant města, architektonického výrazu staveb, estetických hodnot území, znaků urbanistické struktury a komplexu lesů. Ochrana krajinného rázu nezastavěného území není blíže specifikována.

ÚP Přítluky (2009) - koncepce uspořádání krajiny neobsahuje specifické požadavky na ochranu krajinného rázu; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch.

RP Nové Mlýny (2002) – neobsahuje požadavky na ochranu krajinného rázu.

ÚP Tvrdonice (2015) - požadavky na ochranu krajinného rázu nejsou specifikovány; ochrana krajinného rázu je zpracována formou prostorových regulativů zastavitelných ploch.

ÚP Týnec (2014) – územní plán stanovuje obecné požadavky na ochranu krajinného rázu. Jsou zaměřeny především na ochranu vnějšího obrazu sídla, respektování architektonického výrazu staveb a požadavku ověřování záměrů územní studií. Ochrana krajinného rázu je nastavena dostatečným způsobem.

2. Hodnocení krajiny

2.1 Rozbor charakteru řešeného území

2.1.1 Základní popis řešeného území

Území CHKO Soutok se nachází v oblasti krajinného rázu Dyjsko-moravské. Krajina se vyznačuje celou řadou specifických přírodních a kulturních charakteristik (popsány dále). Jedná se o nivní krajinu v údolním reliéfu s vysokou lesnatostí a koncentrací zbytků říčního systému Dyje a Moravy a historických vodohospodářských úprav. Území je relativně homogenní (podobné přírodní charakteristiky a geneze území, malá zastavěnost území a absence sídel). Větší kontrastnost do území vnesly krajinářské úpravy Liechtensteinů v období od 15. do poloviny 20. století. Pro krajinu je typické, že je starosídlní panonskou krajinou s vysokou koncentrací území s archeologickými nálezy. Z hlediska stavební kultury patří do oblasti Slovácka, podoblasti Podluží. Na území CHKO Soutok zasahuje komponovaná krajina Lednicko-valtický areál, který je významnou národní (památková zóna) a mezinárodní památkou (světové přírodní a kulturní dědictví UNESCO). Díky tomu je krajinný ráz území velmi specifický až jedinečný. Celé území CHKO vykazuje vysokou koncentraci přírodních, kulturně-historických a estetických hodnot. Z tohoto důvodu pro celé území budou platit zvýšené požadavky na ochranu krajinného rázu dle §12, zákona č. 11/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Pro území je charakteristické, že se pohledový horizont a většina pohledových dominant nachází mimo území budoucí CHKO Soutok. S ohledem na to, že je vizuální projev horizontu a dominant v řešeném území podstatný, je i těmto jevům mimo hranice území CHKO Soutok věnovaná pozornost.

2.1.2 Rozbor přírodních podmínek

Rozbor přírodních podmínek byl provedený v rámci Preventivního hodnocení krajinného rázu území v oblasti soutoku Moravy a Dyje (Löw & spol. 2008). Z uvedeného dokumentu jsou vybrané klíčové informace, které byly následně doplněny a aktualizovány.

Geomorfologické zařazení a charakteristiky

Řešené území náleží do geomorfologické provincie **Západopanonská pánev**, subprovincie Víděňská pánev, oblast Jihomoravská pánev, celek **Dolnomoravský úval**. Velká většina řešeného území do geomorfologického podcelku **Dyjsko-moravská niva**. Západní okraj řešeného území jen velmi omezeně zasahuje do podcelku Valtické pahorkatiny a jeho okrsků Lednické pahorkatiny, Nesytské sníženiny a Poštorenské plošiny. K severnímu okraji řešeného území přiléhá geomorfologický podcelek Dyjsko-moravské pahorkatiny s okrsky Tvrdonické pahorkatiny, Popické sníženiny, Trkmanské nivy a Přítlucké hory. Tyto geomorfologické jednotky se řešeného území pouze omezeně dotýkají.

Celek

Podcelek

Okrsek

XA-1 – Dolnomoravský úval

XA-1A – Dyjsko-moravská pahorkatina

XA-1A-b – Popická sníženina

XA-1A-c – Tvrdonická pahorkatina

XA-1A-h – Trkmanská niva

XA-1A-i – Přítlucká hora

XA-1B – Dyjsko-moravská niva

XA-1C – Valtická pahorkatina

XA-1C-a – Lednická pahorkatina

XA-1C-b – Nesytská sníženina

XA-1C-c – Poštorenská plošina

Dyjsko-moravská niva je nejnižší částí tektonické sníženiny Dolnomoravského úvalu s nivami řek Moravy a Dyje v jejímž reliéfu se výrazně projevuje vliv kvartérních fluviálních a eolických procesů. Je akumulací rovinou podél obou řek tvořenou čtvrtohorními usazeninami; četné meandry řek v minulém století zanikly nebo byly protnuty umělými koryty. Podél řek jsou výrazné břehové valy a mrtvá ramena, u okrajů niv rozsáhlé ploché bezodtoké deprese. Tyto tvary jsou výraznější v nivě Moravy. V nivě řeky Dyje byly již v historii (Liechtensteini) provedené významné vodohospodářské úpravy. Nivy jsou zpestřeny řadou zanikajících tůní a rozsáhlými písčitými dunami (hrúdy), vystupujícími až 8 metrů nad původní nivu, v oblasti Soutoku mají i několik ha (Pohansko, Doubravka). Podél Moravy jsou menší a nižší, díky výraznějším povodním, které duny rozplavily a zanesly povodňovými hlínami. Téměř všechna koryta řek jsou umělá, s širokými bermami a vysokými hrázemi. Jsou zde i mohutné příkopy, násypy hrází nádrží a komunikací.

Dle výškové členitosti (2 - 10 m) má niva charakter roviny. Nejnižším bodem je soutok Dyje a Moravy - 148 m n.m.

Geologická stavba území

Geologické podloží tvoří mořské neogenní sedimenty karpátika charakteru jílu, prachovců, písků a štěrků sarmatu, tortonu a panonu, které byly na většině území překryty holocenními fluviálními písčitohlinitými sedimenty a povodňovými hlínami. Ve starých říčních a potočních korytech a meandrech se vyvinuly slatiny, slatinné zeminy a hnilokaly. Výjimečné postavení mají naváté písky wörmského stáří (hrúdy) přímo v akumulacím prostoru nivy Dyje a Moravy. Na okrajích nivy v mělkých údolích a úpadech jsou úzké akumulace deluviofluviálních písčitých sedimentů. Úpatí krátkých terasových svahů starých říčních teras místy lemují úzké akumulace deluviálních, popřípadě ronových sedimentů. Západní okraj území již zasahuje do pokryvů pleistocenních spraší. Údolní niva patří k nejmladším geologickým a geomorfologickým útvarům. Její vývoj probíhal po celou dobu holocénu a v neregulovaných úsecích může probíhat i dnes.

Klima

Klima území je velmi teplé a mírně suché a náleží do teplé klimatické oblasti T4 (Quitt, 1970). Tato oblast má velmi dlouhé léto, velmi teplé a velmi suché, přechodné období je velmi krátké, s teplým jarem a podzimem, zima je krátká, mírně teplá a suchá až velmi suchá s velmi krátkým trváním sněhové

pokrývky. Průměrná teplota území se ve srovnání s obdobím 1960-1990 významně zvýšila z 9,1°C na 11,2°C (aktualizace dle MORAVEC, VOTÝPKA 1998). Roční srážkový úhrn se významně nemění (cca 530 mm/rok). Vzhledem ke stoupající teplotě se zvyšuje výpar a vláhový deficit. V území se projevuje topoklima. Klima nivy je charakteristické slabými přízemními teplotními inverzemi. Na hrudách je mikroklima podstatně teplejší a sušší. K mrazově zranitelným územím patří severní úpady podél jižní hranice primární nivy Dyje. Větrnost území je proměnlivá. Silné jižní a jihovýchodní proudění kolem Břeclavi je dokladem výrazného vlivu maďarského panonika. Území staré říční terasy mohou častěji zasahovat letní bouře a tornáda (velké teplotní potenciály v letním období).

Hydrologické a hydrogeologické poměry

Hydrologicky řešené území náleží k povodí Dyje pod dolní Novomlýnskou nádrží a do povodí Moravy pod Hodonínem. Podle mapy Regiony povrchových vod ČSR 1:500 000 (VLČEK 1971) náleží území do oblasti nejméně vodné se specifickým odtokem 0-3 l.s⁻¹.km⁻². Nejvodnějším měsícem je únor a březen, retenční schopnost je malá, odtok silně rozkolísaný, koeficient odtoku je velmi nízký.

Podle mapy Regiony mělkých podzemních vod v ČSR 1:500 000 (KŘÍŽ 1971) náleží celé řešené území do oblasti průlinového kolektoru s vysokou transmisivitou, s celoročním doplňováním zásob, s nejvyššími stavy hladin podzemních vod a vydatnosti pramenů v březnu a dubnu a s nejnižšími stavy v září až listopadu. Průměrný specifický odtok podzemních vod je menší než 0,30 l.s⁻¹.km⁻². Většina území spadá do akumulárního prostoru podzemních vod.

Pedologické charakteristiky

Mezi půdami plošně převažují těžší fluvizemě glejové vyvinuté na nivních bezkarbonátových sedimentech, které na Dyji sahají od Podivína po soutok a na Moravě od Moravské Nové Vsi také až po soutok. Na Dyji mezi Křivým jezerem a Podivínem a na Moravě u Mikulčic jsou těžké černice typické, glejové i pelické černice. Směrem k okrajům nivy jsou úzké pruhy černozemí černicových na spraších. Půdy jsou zpravidla mírně vlhké, světle hnědošedé barvy. V malých depresích jsou místy slatinné půdy, v mrtvých ramenech vznikly typické gleje a hnilokaly. Půdy na hrudách jsou relativně kyselé lehké arenické kambizemě, které jsou při povrchu velmi suché a výhřevné.

Biogeografické charakteristiky

Velká většina řešeného území náleží do Dyjsko-moravského bioregionu (4.5). Severně od řešeného území se nachází bioregion Hustopečský (4.3) a řešené oblasti se pouze dotýká. Západně od vymezené oblasti se nachází bioregion Mikulovský (4.2), který do řešeného území zasahuje pouze okrajově.

Bioregion 4.5 se rozkládá v termofytiku ve fytogeografickém okrese 18. Jihomoravský úval (s výjimkou některých výběžků a oblastí písků na Bzenecku a Valticku).

Vegetační stupně (Skalický): planární.

Potenciálně převládají lužní lesy. Tvrdý luh je tvořen vegetací podsvazu *Ulmion*, zejména asociacemi *Ficario-Ulmetum campestris* a *Fraxino-pannonicae-Ulmetum*, které zřídka na nejvyšších místech aluvia přecházejí do typů, blízkých panonskému *Primulo veris-Carpinetum* a snad až k teplomilným doubravám. V depresích se často objevuje *Salici-Populetum* ze svazu *Salicion albae*. Primární bezlesí je vyvinuto na mokřadech (vnitrozemská delta, mrtvá ramena) s katénou vegetace svazu *Phragmition communis*, *Caricion gracilis*, které přecházejí ve vodě v různé typy vegetace, náležejících svazům *Hydrocharition*, *Nymphaeion albae*, *Potamion lucentis*, *Potamion pusilli* a *Batrachion aquatilis*.

V současnosti lesy a primární bezlesí pokrývají zhruba polovinu plochy. Na části bezlesí jsou vyvinuty přirozené luční porosty, náležející zejména svazům *Cnidion venosi*, *Alopecurion pratensis*, řídce i

Veronica longifoliae-Lysimachion vulgaris. Na nejvyšších místech nivy (hrůdy) jsou ostrůvky xerofilní luční vegetace, náležející zřejmě svazu *Festucion valesiaceae*.

Ve vlhkomilné i suchomilné flóře jsou zastoupeny četné druhy, vázané na aluvia dolních toků řek, velmi často vyzařující z Panonie, kontinentálního (ponticko-jihosibiřského) charakteru, které mají zčásti charakter mezních prvků. Jsou to např. jasan úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), bledule letní (*Leucojum aestivum*), pryšec bahenní (*Tithymalus palustris*), p. lesklý (*T. lucidus*), máčka plocholistá (*Eryngium planum*), žluťucha slatinná (*Thalictrum flavum*), jarva žilnatá (*Cnidium dubium*), šišík hrálolistý (*Scutellaria hastifolia*), mordovka písečná (*Phelipanche arenaria*), divizna knotovkovitá (*Verbascum phoeniceum*) a svízelka piemontská (*Cruciata pedemontana*). Vzácně se udržely hájové druhy, snad splavené z vyšších, především karpatských poloh, případně představující relikt předlužního období, jako kopytník evropský (*Asarum europaeum*), zapalice žluťuchovitá (*Isopyrum thalictroides*), rozrazil horský (*Veronica montana*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*) a sněženka předjarní (*Galanthus nivalis*). Subatlantské prvky jsou nečetné, vyskytují se převážně na kyselých půdách, k nim náleží např. paličkovec šedavý (*Corynephorus canescens*), pavinec modrý (*Jasione montana*). Vzácněji subatlantské druhy rostou i v lužních lesích, např. ostřice hubená (*Carex strigosa*).

Fauna bioregionu je součástí panonské podprovincie, v jeho rámci se však liší převahou lužních typů. Význačným prvkem luhy jsou periodické záplavové a sněžní tůňe, s výskytem charakteristických korýšů - žábřonůžek, lupenonohů, vznášivek ap. Tekoucí vody patří převážně do cejnového pásma, ovšem horní část toku Jihlavy po Pohořelici, Svratky po Rajhradě a Dyje po Hevlíně lze řadit spíše do parmového pásma. Výraznou jednotkou vodní fauny je fauna řeky Moravy, která i přes úpravy koryta a silné znečištění vykazuje široké spektrum organismů černomořského povodí (měkkýši točenka kulovitá, kamenolep říční, zubovec dunajský, velký počet druhů ryb).

Význačné druhy - Savci: ježek východní (*Erinaceus concolor*), bobr evropský (*Castor fiber*), myšice malooká (*Apodemus microps*), netopýr brvitý (*Myotis emarginatus*). Ptáci: volavka červená (*Ardea purpurea*), husa velká (*Anser anser*), zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*), luňák hnědý (*Milvus migrans*), l. červený (*M. milvus*), orel mořský (*Haliaeetus albicilla*), raroh velký (*Falco cherrug*), břehouš černoocasý (*Limosa limosa*), koliba velká (*Numenius arquata*), vodouš rudonohý (*Tringa totanus*), rybák obecný (*Sterna hirundo*), racek bouřní (*Larus canus*), r. černohlavý (*L. melanocephalus*), břehule říční (*Riparia riparia*), slavík modráček (*Luscinia svecica*), cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*), sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*). Obojživelníci: skokan štíhlý (*Rana dalmatina*). Plazi: želva bahenní (*Emys orbicularis*). Ryby: jeseter malý (*Acipenser ruthenus*), plotice lesklá (*Rutilus pigus*), cejn siný (*Abramis ballerus*), cejn perleťový (*Abramis sapo*), ostrucha křivočará (*Pelecus cultratus*), candát východní (*Schizostedion volgense*), ježdík žlutý (*Gymnocephalus schraetser*), drsek větší (*Zingel zingel*), drsek menší (*Zingel streber*). Měkkýši: zemounek lesklý (*Zonitoides nitidus*), jantarka obecná (*Succinea putris*), j. úhledná (*Oxyloma elegans*), oblovka lesklá (*Cochlicopa lubrica*), oblovka *C. nitens*, údolníček rýhovaný (*Vallonia emniensis*), plamatka lesní (*Arianta arbustorum*), srstnatka chlupatá (*Trichia hispida*), větrenovka hladká (*Cochlodina laminata*), závornatka kyjovitá (*Clausilia pumila*), páskovka keřová (*Cepaea hortensis*), dvojzubka lužní (*Perforatella bidentata*), hrachovka malinká (*Pisidium personatum*), h. obecná (*P. casertanum*), točenka kulovitá (*Valvata piscinalis*), kamenolep říční (*Litoglyphus danubialis*), zubovec dunajský (*Theodoxus danubialis*). Hmyz: srpice komárovec *Bittacus italicus*, větrenuška *Zygaena punctum*, pestrokřídlec podražcový (*Zerynthia polyxena*), drobníček *Ectoedemia preisseckeri*, klíněnka *Phyllonorycter acaciellus*, nesytka *Chamaesphecia palustris*, Ch. *hungarica*, černoproužka topolová (*Archicaris puella*), zavíječ *Ostrinia palustralis*, kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*), krasci *Eurythyrea quercus*, *Anthaxia hackeri*, *A. deaurata*, *A. tuerki*, tesaříci *Trichoferus pallidus*, *Saperda punctata* a *S. perforata*. Korýši: žábřonůžky *Siphonophanes*, listonozi *Lepidurus*, *Apus*, škeblivky *Ostracoda*. Kroužkovci: *Criodrilus lacuum*.

Dominují biochory **1Le Širší hlinité nivy s hrůdy 1. v.s.** (většina území) a **1Lh Širší hlinité nivy 1. v.s.** (zasahuje na severu území pod Hodonínem).

2.1.3 Rozbor kulturní krajiny a jejího historického vývoje

Území je součástí **pravěké ekumeny**. Jako významný prvek středoevropské kulturní krajiny byla osídlována s různou mírou intenzity po větší část svého vývoje počínaje mezolitem a konče raným středověkem. Teprve radikální změny hydrologických poměrů způsobené rozsáhlým odlesňováním krajiny a vyplněním nivy povodňovými sedimenty zejména v období mladšího středověku způsobily, že primární niva zůstala po dlouhé období neosídlena s omezeným hospodářským využitím. Nejen periodické záplavy, ale i vysoká hladina podzemní vody, způsobily změny půdních a vegetačních poměrů nivy. Tvrdý luh typický pro starší období holocénu, byl postupně vystřídán měkkým luhem.

V době neolitu, eneolitu a v době bronzové panoval ještě výrazný sedimentační klid. Niva řeky Dyje a Moravy byla **otevřenou bezlesou krajinou** šterkových lavic s četnými mokřady, říčními rameny a občasnými písečnými návěži dosahujícími výšky 6-8 metrů. **Neolitictí zemědělci** se proto usídlovali na hraně starší říční terasy překryté spraší a černozemními půdami s dobrou dostupností vody. Hrana pravobřežní terasy Dyje a Moravy se již v době eneolitu stává významnou **sídelní osou**.

Samotná niva se sporadickými nánosy povodňových hlín neměla původně výhodné podmínky pro rozvoj zemědělství. Předslovanská sídliště měla pravděpodobně pouze sezonní charakter a sloužila spíše jako rybářské nebo pastevecké osady. Až doba bronzová (2000-750 let před n.l.) je obdobím intenzivního osídlování zejména zvýšených poloh v nivě. Na druhé straně otevřené a dobře prostupné dno nivy sloužilo od starověku jako **dálková komunikační trasa** (tzv. **Jantarová stezka**) s četnými brody přes obě řeky, která umožňovala pohyb lidí a zvěře severo-j jižním (Morava) a východo-západním (Dyje) směrem.

Vlivem masivního postupu osídlení a kácení lesů, zejména v době popelnicových polí na konci doby bronzové, zesiluje eroze, jejíž vliv se začíná projevovat již od **doby železné** (750-0 před n.l.). V údolích řek dochází k mocnější **akumulaci povodňových sedimentů**. Údolní niva zarůstá tvrdým luhem s řidším zápojem. Doklady osídlení nivy jsou v této době málo početné. Nelze vyloučit souvislost osídlení s využitím ložisek tzv. bahenní rudy pro železářskou výrobu.

Období doby římské a stěhování národů (0-568 n.l.) je obdobím sedimentačního klidu. V tomto období roste význam údolí Moravy a Dyje v souvislosti s posunem severní hranice **římského impéria**. Oblast soutoku se tak od doby stěhování národů stává významnou **evropskou kulturní křižovatkou**, kde se mísí vlivy podunaj, pobaltí, mediteránu s vlivy střední Evropy. Území z kulturního hlediska ovlivnili Kelti, Germáni, Římané, významným způsobem pak Slované (od 5. století n.l.) a od velké kolonizace i kolonisté z Německa, Balkánu a Švýcarska (novokřtění).

Prostor mezi Moravou a Váhem byl po dlouhá staletí **hraničním hvozdem** mezi Moravou a Uhry. Území bylo proto velice často atakováno nejrůznějšími skupinami nájezdníků a cizími vojsky (Avaři, Tataři, kuruci, vojska francouzská a pruská), proto bylo opevněno. Územím procházela **severní hranice** říše římské, svá opevnění zde měli i panovníci přemyslovského knížectví (hrad Břeclav a pravděpodobně i hrad Podivín).

Významným obdobím formování kulturní krajiny nivy se stala **doba hradištní** (raný středověk, 6.-12. stol. n.l.). Povrch údolní nivy byl pořád ještě vertikálně členěný, zarostlý jilmovými doubravami. Slované budovali svá opevněná hradiště v údolní nivě na vyvýšených **písečných hrůdech**. Hradiště měla ve svém předpolí, zejména na starší úrodné říční terase, rozsáhlá rolnická sídliště. K nejvýznamnějším centrům patřily zejména hradiště Mikulčice – Kopčany a Pohansko u Břeclavi. Slované ale v 9.-11. století osídlili

prakticky celou nivu dolního Podyjí a Pomoraví. Většina sídlišť se dochovala pouze v archeologických stopách s výjimkou **pevnostních valů** hradiště Mikulčice a Pohansko u Břeclavi, které jsou dosud patrné a spolupodílí se na utváření obrazu místa.

Původní strategická obranná poloha **hradisek** v nivě ztratila na významu se změnou hydrického režimu niv v důsledku zvýšení četnosti a rozsahu záplav. Osídlení opustilo dno údolní nivy a přesunulo se na bezpečnější místa na hranu vyšší říční terasy.

V průběhu vrcholného středověku a novověku nastává významná etapa změny hydrologických a následně i geomorfologických poměrů nivy. Údolí nivy je postupně nivelizováno, převládá porost měkkého luhu. K pokračujícím povodním v novověku přispívá kolonizace podhorských oblastí, zavádění okopanin a celkové odlesňování zemědělské krajiny. Soustavné osídlení nivy končí ve 13. století. Její vývoj následně ovlivňuje zejména lesní a luční hospodářství, myslivost, vodohospodářské úpravy a od přelomu 19. a 20. století doprava.

Do vývoje kulturní krajiny Dolní Moravy² začal od 14. století významným způsobem zasahovat knížecí rod **Liechtensteinů** (zámecký areál Lednice, rybníční a vodohospodářské úpravy nivy, obory, lesní hospodářství na dominikálních pozemcích). Na přelomu 14. a 15. století byly vybudovány rybníky (Lednicko-mikulovská soustava), které ovlivnily podobu krajiny zejména v okolí Lednice. Od konce 16. století přesouvají Liechtensteinové své sídlo z Mikulova do Valtic, a zejména od té doby začínají na svých statcích upravovat krajinu tak, aby naplňovala ideál spojení ekonomické prosperity a krásy. **Estetizaci prostředí** byla ovlivněna nejenom krajina na území památkové zóny Lednicko-valtický areál. Kompoziční principy renesance, baroka, klasicismu a romantismu ovlivnily i prostorové uspořádání lesních komplexů na Soutoku a v Pomoraví. Les byl na dominikálních pozemcích využíván nejenom hospodářsky. Sloužil významným způsobem i jako prostor pro **rekreaci a společenský život** šlechtického domu. V r. 1870 zde byla založena obora, dnes největší na území ČR. **Historická struktura lesa** a četné lesní průseky a „aleje“ se dochovaly ve velkém rozsahu dodnes a jsou významnou kulturně-historickou charakteristikou území a jeho kulturní a estetickou hodnotou. Dokládají kontinuitu prostorové organizace lesa podřízenou nejen hospodářským, ale také dobovým kompozičním principům využívaným obdobně i v jiných částech břeclavského panství. Snaha o estetizaci prostředí se v celém řešeném území kromě jiného projevila vysazováním **exotických druhů** rostlin dovážených v průběhu 19. a 20. století zejména ze severní Ameriky a Asie. Dnes jsou tyto historické sortimenty považovány za součást historické charakteristiky území a jeho kulturní a estetickou hodnotu.

Komponovaná krajina, kterou Liechtensteini utvářeli celá staletí, se od konce 19. století začíná významně měnit v důsledku rozvoje **průmyslu a dopravy**. V 70tých letech je vybudován první železniční koridor směrem do Vídně. Následně se rozšiřuje železnice propojující Břeclav s Mikulovem, Brnem, Bratislavou a Ostravou. Díky rozvoji průmyslu se proměňuje charakter města Břeclavi, které se stává významným regionálním průmyslovým a dopravním uzlem. Rozvoj periferií Břeclavi začíná postupně ovlivňovat i část údolní nivy Dyje a Moravy.

20. století přineslo do území řadu významných změn – zejména **politických, majetkových a demografických**. Ty se následně odrazily i ve změnách struktury a výsledné podoby krajiny. Pro území je klíčové, že Liechtensteinové přicházejí o své majetky (částečně během první republiky, definitivně pak v důsledku Benešových dekretů) a rozvoj území se přestává řídit přáním jednoho silného a osvětleného vlastníka. Území výrazně ovlivnily události **2. světové války** (demografické změny související s pronásledováním židovského, romského a českého etnika, odsun Němců po skončení války, existence pracovních táborů v Poštorné, přechod fronty v roce 1945). Ve druhé polovině 20.

² Území biosférické rezervace Dolní Morava.

století ovlivnila podobu území zejména blízkost **železné opony**. Území údolní nivy zejména v oblasti soutoku bylo spravováno především s cílem hospodářského využití lesa, oborního chovu, vodního hospodářství a požadavky obrany státu. Byla provedena **regulace** Dyje a Moravy, zvýšila se lesnatost území na úkor nivních luk a pastvin. Rekreační využití lesa bylo silně redukováno.

Po roce 1989 vývoj a charakter území opět ovlivnily zejména politické a ekonomické změny, i když ne příliš výrazně. K nejpodstatnějším změnám patří zejména větší prostupnost krajiny, prudké zvýšení turismu (pěší turistika, cykloturistika, vodní doprava) a cestovního ruchu (zejména na území památkové zóny Lednicko-valtický areál. Území v blízkosti historických objektů je zatížené **overturismem** se všemi jeho důsledky. Zvyšuje se zatížení území dopravou a zvýšeným pohybem lidí i v prostoru lesních komplexů (cykloturistika, hipoturistika). Do území se od roku 1991 začíná významněji promítat i **těžba nerostných surovin** (zejména ropy a zemního plynu).

Krajinu CHKO Soutok v posledním desetiletí významně postihuje **změna klimatu**. Růst teplot (celkový roční průměr, extrémní letní teploty), zvyšování aridity a doprovázející extrémní meteorologické jevy (tornádo, bouřky doprovázené kroupami, posun vegetačního období do zimních měsíců a pozdní mrazy) ohrožují celý prostor údolní nivy (povodně, epizody extrémního sucha, zaklesávání hladiny podzemních vod, následné poškozování vegetace). Potřeba adaptace území na klimatickou změnu se stává nezbytností.

Sídelní struktura

Území řadíme dle etnografických charakteristik do oblasti **Podluží** (zejména Pomoraví), případně Charvatské Podluží (dolní Podyjí). Z hlediska stavební kultury patří území do oblasti pomoravsko-panonské. Ve venkovských sídlech dominuje **slovácký typ lidového domu** ve své mladší formě (okapově orientovaný přízemní dům se sedlovou střechou krytou pálenými taškami, v uličním parteru jsou typické předzahrádky). Vzácně se dochovaly domy s bíle omítnutou fasádou domu s modrou podrovnávkou a malovaným žudrem. Specifikem staveb v okolí Břeclavi je použití barevné **glazované střešní krytiny** produkované historicky v keramických závodech v Poštorné. Barevnost střech se místy významně promítá do prostoru a ovlivňuje jeho charakter. Tento zajímavý prvek architektury lze považovat za historickou charakteristiku a kulturní hodnotu.

Obecně lze konstatovat, že sídla v této oblasti náležejí k typu **údolní lánové vsi** (tzv. silnicovky a ulicovky) s dominující **plužinou traťovou** (i nepravou traťovou či délkovou), doplněnou plužinou dominikální (pozemky ve vrchnostenské držbě). Silnicové a ulicové vsi se formovaly zejména v době velké kolonizace. Jsou to kompaktní vesnice s centrální osou tvořenou komunikací. Podél této komunikace jsou hustě seřazeny domy, které se většinou vzájemně dotýkají. Základním znakem je tedy **kompaktní ves**, v níž jsou domy seřazeny podél cesty. Ovocné sady, zahrady, menší vinice a další drobná zemědělská držba na svazích staré říční terasy je pak odděluje od volné, nezastavěné krajiny. Předmětem ochrany krajinného rázu by z tohoto důvodu měla být ochrana **vnějšího obrazu sídel** (veduty), ve kterém hraje významnou roli nízkopodlažní zástavba, dominanta kostelní věže a prstenec zahrad, vinic, ovocných sadů a drobné držby kolem zastavěného území. S ohledem na to, že se **veduta** většiny sídel projevuje i na území CHKO Soutok, je nezbytné její základní znaky chránit před nežádoucími změnami.

Samoty se ve volné krajině v okolí objevují pouze výjimečně. Vždy se jednalo o výjimečné typy staveb (mlýny, panské dvory, hájovny, cihelny). Specifikem jsou stavby na pozemcích Liechtensteinů, které kromě své utilitární plní i funkci estetickou. Soubory těchto staveb se nacházejí jak na území krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál, tak i ve větších lesních komplexech a oborách liechtensteinského panství (KC Soutok a KC Dolní Pomoraví). Dále se dochovala zejména **oficiální architektura** první poloviny 19. století (zámek Lednice, Janův hrad, Lovecký zámek, zámek Břeclav,

zámek Pohansko a zámek Lány) a **hospodářské stavby** z 19. a počátku 20. století (hájovny, seníky, mlýny, správní budovy).

Velmi specifický (**exotický**) je vizuální projev historických objektů, které jsou součástí lednicko-valtické kompozice. Nejvýrazněji se v krajině projevuje Minaret nacházející se v zámeckém areálu Lednice, který má dálkový vizuální dosah.

Pro území je typický výskyt **sakrálních objektů** (kostely, fary, drobné sakrální objekty a plastiky). Většina pochází z období baroka. Řada kostelů byla upravována a přestavována i v 19. a 20. století. Vertikalita kostelních věží se do krajiny promítá dominantním vizuálním způsobem. Přestože jsou kostely lokalizovány mimo území CHKO Soutok, je potřebné jejich vizuální projev zasahující do prostoru nivy respektovat a chránit.

Sídla do území CHKO Soutok v podstatě nezasahují. V řešeném území se nachází pouze okraj Lednice se zámekem a parkem a okraj Břeclavi s novodobou **suburbánní zástavbou** a průmyslovými plochami. Zástavba má tendenci se dále rozrůstat do údolní nivy, což je nežádoucí nejenom z důvodu ochrany krajinného rázu. Další zástavbu v nivě je až na výjimky nezbytných hospodářských staveb potřebné vyloučit.

Zemědělská krajina

Traťová, nepravá traťová a délková plužina, charakteristické pro uspořádání zemědělské krajiny jižní Moravy, vznikly v důsledku trojpolního způsobu hospodaření a používání těžkého pluhu. Traťová plužina vznikala v nově osídlovaných územích. Nepravá traťová plužina vznikala přestavbou již dříve osídlených územích s úsekovou plužinou. Délkovou plužinu bychom mohli charakterizovat jako jednosměrně parcelovanou plužinu traťovou. Tyto plužiny jsou typické úzkými a dlouhými pruhy pozemků.

Traťové plužiny se formovaly na poddanské půdě (rustikál) a nejčastěji se pojí s návesními, silnicovými a hromadnými vsemi. Vždy se jedná o území osídlené nejpozději ve vrcholném středověku. Je pro ně typická volná krajina bez osídlení ostře oddělená od kompaktních vesnic. Vzácné výjimky tvoří funkčně specifické objekty (mlýny, panské dvory, hájovny, cihelny atp.). V novověku byly okraje těchto plužin lokálně druhotně doplněny o samoty. Ty jsou v těchto plužinách novým, netypickým prvkem.

Rustikální plužina zasahuje na území CHKO pouze okrajově, zejména na linii kontaktu staré říční terasy a primární nivy. Díky méně výhodným terénním podmínkám (prudší svahy) se na těchto místech zbytky plužiny zachovaly. Nejcenější komplex se nachází na katastrech Kostice, Tvrdonice, Moravská Nová Ves a Mikulčice.

Kolektivizace zemědělství ve druhé pol. 20. století silně setřela původní charakter traťových plužin. Řemenovitými políčky členěné půdní bloky s mozaikou zemědělských kultur, příp. polních sadů jsou dnes již vzácností hodnou ochrany. Většinou se dochovaly jen hranice půdních bloků a mnohdy ani to ne. **Fragmenty historické plužiny**, které se dochovaly na svazích pravobřežné říční terasy Dyje a Moravy je proto potřebné považovat za významnou historickou charakteristiku území a jeho kulturní a estetickou hodnotu.

Dominikální plužina – jedná se o šlechtické nebo klášterní majetky, zpravidla patřící k vrchnostenskému dvoru. Jednotlivé pozemky byly relativně velké (stále však mnohem menší, než pole vzniklá kolektivizací zemědělství) a měly pravidelný, zejména obdélný tvar. Typické pro ně bylo lemování jednotlivých polních bloků řadami nebo alejemi ovocných stromů. Dominikální plužiny bývají zásadně volné, bez rozptýleného osídlení. Jejich zbytky se zachovaly místně na majetcích Liechtensteinů.

Ze zemědělských kultur byly historicky v nivě preferovány **louky a pastviny**. Až ve druhé polovině 20. století byla většina zemědělských ploch zorána, odvodněna a proměněna na pole. Po roce 1989 je znatelný postupný návrat trvalých travních porostů do nivní krajiny. Tento trend je jednoznačně pozitivní i s ohledem na potřebu šetrného hospodaření v hydricky citlivém území.

Lesní hospodářství

Podrobný popis vývoje lesního hospodářství je uvedený v Preventivním hodnocení krajinného rázu území soutoku Dyje a Moravy (Löw & spol., s.r.o.). Z textu jsou vybrány nejvýznamnější informace o vývoji a vlivu hospodaření v lesích na krajinu.

Ke spontánnímu zarůstání lesem dochází v údolní nivě až po jejím vysídlení ve 12.-13. století. Lesní porosty byly většinou ve vlastnictví panovníka, respektive rodu Liechtensteinů. Les byl až do 18. století využíván zejména pro palivové dřevo, chov zvěře, pastevectví, případně lesní polaření. Intenzivní těžba dřeva na topení, díky které vznikaly na značných plochách výmladkové lesy s velmi krátkou dobou obmýti (7–10 let), se značně rozmohla již ve středověku. Současně působila i pastva dobytka. Úživnost lužních lesů pro dobytek byla velmi vysoká (dynamicky nastupující přirozené zmlazení dřevin, bohaté bylinné patro, žaludy).

Obnova lesa ve středověku nebyla řízená, odehrávala se spontánní sukcesí, využití území se postupně ustalovalo do vyvážené podoby. Velká část lesů v údolní nivě byla využívána jako liechtensteinská panská honitba a byla tak chráněna před nadměrnou pastvou a neřízenou těžbou. Pod správou Liechtensteinů byla postupně pastva dobytka v lese zcela vyloučena. **Obory** byly v lesních komplexích zřízeny již v barokní době koncem 17. století. Dodnes se na celé řadě míst dochovaly lesní průseky (tzv. aleje) typické pro parforsní hony. Část lesů patřila obci Lanžhot (včetně dnešních NPR Cahnov-Soutok a Ranšpurk). Avšak roku 1873 zabral Liechtenstein les pro sebe a Lanžhotčany údajně vyhnal vojskem. To byl i zásadní mezník ve vývoji dnešních dvou nejvýznamnějších lokalit přirozeného lužního lesa.

V roce 1754 vydala Marie Terezie tzv. „Císařský patent lesů a dříví se týkající“, v němž mj. zakazuje pastvu velkého i ovčího dobytka a žnutí trávy v lesích. Jeho naplňování však postupovalo pomalu, zejména v obecních a selských lesích. V r. 1764 se doporučuje **umělá obnova** na panství Lednice, ale realizace u dubu a borovice byla ještě před r. 1764, kdy se hovoří o vysazování na pastvinách po způsobu valtickém (ve vzdálenosti 20 – 30 m, aby vyrostla i tráva pro dobytek).

Je těžké stanovit přesný časový údaj, od kterého můžeme pojem „pěstování lesa“ chápat jako počátek vzniku lesnické odbornosti. Můžeme vycházet z historického záznamu, který hovoří o valtickém lesmistrovi Antonínovi Schuntzelovi a lesmistrovi Janovi Beudelovi, kteří v roce 1764 vypracovali první zařízení lesů pro lednické lesy na období 1764–1803. Doporučovali k obnově lesa použít sje žaludů a semene habrového, jilmového i olšového. Bylo stanoveno 40leté obmýti pro revíry lednické, 22–28leté pro revír novomlýnský. Záznamy z roku 1790 hovoří o zalesňování pasek sje i sadbou tam, kde se les neobnovil náletem.

Od roku 1799 se datuje výsadba cizokrajných dřevin ze severní Ameriky, odkud na popud liechtensteinského hospodářského rady Theobalda von Waldberga dovezli zahradník Josef Lifka a botanik Joseph van der Schot semena různých severoamerických dřevin mimo jiné i s cílem pozvednout malou produkci lesů zavedením rychle rostoucích druhů. Jen v roce 1803 bylo z lednických plantáží vysázeno do lesů asi 420 000 sazenic různých exot, například borovice vejmutovky, topolů, javorů, jasanu amerického, dubu červeného, trnovníku akátu, dřezovce trojtrnného, ořešáku černého a některých dalších.

K celkovému pozvednutí úrovně lesního hospodářství přispěla tištěná nová lesní instrukce pro liechtensteinské lesy, vydaná 1. dubna 1802. Obsahovala návody k pěstování, vyměřování a zařízení lesů. Od roku 1808 se podle ní začaly postupně zařizovat lesy na jižní Moravě. Pro nízký les se stanovilo obmýtí 30 roků, pro vysoký les ve vybraných lesních tratích pak 120 i 180 roků. Od této doby se nejvýznamnější části lesů na jižní Moravě zařizovaly pravidelně a informace z těchto **lesních hospodářských plánů** jsou databází, která je nejen poučná, ale v řadě ohledů dobře využitelná i nyní.

Na počátku 19. století se již s jistotou dá hovořit o **intenzivním pěstování** lužních lesů. Mizí poslední zbytky původních (přírozených) lesů a nastává období přeměny původně převažujícího měkkého luhu na kulturní lužní les s převahou tvrdých, dlouhověkých listnáčů, takzvaný tvrdý lužní les. Vysušovaly se mokřady a začaly se zakládat školky. Současně došlo i k **rozšíření luk** na úkor některých rybníků. Aby se snížily škody záplavami, započalo se s regulací řek Dyje, Jihlavy a Svratky. Současně docházelo k vymýcení lesa na suchých územích s cílem přeměnit je na ornou půdu. Lesy měkkého luhu s malým zastoupením dubu se začaly obnovovat na velkých pasekách, kde se prodalo veškeré dříví, včetně vykloučených pařezů.

Podle výměry v současné době mýcených stejnověkých dubových porostů, starých až 190 roků, a podle historických záznamů a map lze odvodit, že v minulosti se čisté dubové porosty zakládaly na výměrách až několika desítek hektarů. Hospodařilo se **holosečně na velkých pasekách**, na kterých se vykloučily pařezy. Na takto připravených plochách se vysévaly žaludy a v meziřádcích se polařilo. Tím byla zajištěna dobrá péče o dubové kultury, které zpočátku rostou pomalu a doba pro jejich zajištění (věk, od kterého se mohou vyvíjet samostatně) je poměrně dlouhá – až 90 let. Velikost paseky nebyla omezena žádnou legislativní normou, velký zájem o dřevo a polaření na pasekách zajišťoval péči o mladé lesní kultury zadarmo a stejné to bylo i při prořezávkách a probírkách mladých lesních porostů. Lidská práce byla velmi laciná a byl jí nadbytek. Tento jednoduchý princip umělé obnovy lesa se udržel na jižní Moravě až do konce 80. let 20. století. Umožňoval to permanentní zájem o dříví a zemědělskou půdu. Ještě v dobách závěrečné etapy socialismu byla většina lesních lužních kultur v katastrech přilehlých obcí obdělávána polařením. Z historických údajů ale také plyne, že polaření neprobíhalo v lesích na Soutoku. Důvodem byly časté záplavy.

První hospodářské plány na počátku 18. století přinesly vnější rozdělení lesa, a tím i systém těžby etátu na plochách spíše pravidelného tvaru (většinou **obdélníkového**), kde lesy dozrály do plánovaného mýtního věku a poskytovaly žádaný sortiment. Plošné omezení pasek bylo dáno velikostí jednotek rozdělení lesa a počtem intervalů, ve kterých se v jednotce prováděla obnovní těžba.

Z ostatních činností byla v minulosti uváděna těžba **dubové borky** pro koželužny, sběr duběnek, pálení **dřevěného uhlí** (dopravováno bylo až do Vídně). Největší výnosy byly z prodeje trávy (**seno**, otava), za stelivo, vrbové proutí, žaludy, sazenice, za písek a štěrk. Důležité byly lesní pastviny, produkce rákosu, ale i „sklizeň“ kopřiv nebo konvalinek nebo „těžba“ ledu.

Zájem o palivové dříví upadal s postupem elektrifikace a hlavně plynofikace, a tak kdysi žádaná hmota pařezů, která se výhodně prodávala, byla klučena těžkou mechanizací v režii lesního závodu a ukládána do valů.

V závěru 20. století, zvláště po roce 1980 s nasazením nejtěžších **dozerů**, byly vykloučené pařezy z pasek na lužních stanovištích pohřbívány do podloží pasek, často i s využitím depresí bývalých koryt slepých ramen řek. Tím se sice dokonale využila veškerá produkční plocha pasek, ale byla **narušena biotopová různorodost stanoviště**. Obnova se prováděla sadbou i sítí s nutnou následnou mechanizovanou péčí, neboť o polaření ztratila veřejnost v devadesátých letech minulého století praktický zájem. „Výhody“ dozerové metody obnovy lesa na lužních stanovištích byly především technického rázu. Spočívají v dokonale připravené ploše pro budoucí efektivní nasazení mechanizace při zalesňování a při ochraně

mladých lesních kultur proti buření. Obnovu lesa bylo možno provést s minimálním nutným množstvím sazenic či semene (žaludů), s vysokou produktivitou zalesnění, s krátkou dobou potřebnou pro zalesnění a s malými ztrátami v běžných klimatických podmínkách. Krátká byla i doba zajištění dubových kultur (běžně 4 až 5 roků). Tento způsob přípravy ploch byl ideální metodou pro výsadbu topolových porostů a pro síje ořešáku černého.

Nevýhodou celoplošných příprav dozery byla relativně velká finanční náročnost, neboť byla nutná alespoň částečná likvidace klestu před vlastním klučením a nutné byly i úpravy povrchu po klučení, jako urovnání a „vyčesání“ kořenů.

Z biologického hlediska se ale jednalo o hrubý zásah do horních horizontů půdy, které byly vážně narušeny až prakticky zlikvidovány a zhutněním byly vážně narušeny i její fyzikální vlastnosti. Rovněž byla likvidována biotopová rozmanitost původního mikroreliefu s terénními depresiemi.

Alternativou k této hlavní metodě obnovy lesa na lužních stanovištích byly klasické metody zalesňování sadbou do nepřipravené půdy nebo na plochy částečně připravené naoráním, případně v kombinaci s použitím herbicidů proti buření. Nevýhodou ale byl následný vysoký podíl ruční práce, hlavně při ochraně mladých kultur proti buření a nežádoucím dřevinám, vyšší podíl ztrát a delší doba pro zajištění kultur (7–9 roků).

Vývoj **poměru lesa vysokého a nízkého** ukazuje na postupnou změnu z převažujících pařezin pro produkci palivového dříví k lesu vysokokmennému pro produkci stavebního a technického dříví. Zásadní obrat nastal v 60. letech 19. st., kdy je v r. 1867 uváděna již les vysoký na 86,3 % plochy. V r. 1908 je uváděn poměr 80 : 20 ve prospěch lesa vysokého, ale v roce 1920 již je tento poměr 97,2 : 2,8 V r. 1952 pak poměr činí 98,2 : 1,8, zatímco v r. 1964 je to 96,9 : 3,1. Převody pařezin se děly pomocí holoseči a následnou výsadbou jasanu.

K nejvýznamnějším změnám dochází ale až ve druhé polovině 20. století, kdy byla provedená regulace vodních toků. Po dokončení **regulací dolních úseků řek Dyje a Moravy** v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století se podstatná část lužních lesů dostala do ohrožení. Částečně se tak stalo zahloubením řek v kanalizovaných tocích a následným poklesem hladiny podzemní vody v lesích až o jeden metr, a také tím, že díky ochranným hrázím se lesy z valné části dostaly z vlivu řek v dobách povodní.

Lužní lesy se začaly měnit v jiný, sušší typ lesů. Hlavně starší porosty začaly prosychat, snížila se jejich celková vitalita a odolnost proti biotickým činitelům. Především houbová onemocnění – tracheomykózy – ohrožovaly ty druhy dřevin, které byly vázány na vysokou hladinu podzemní vody (duby, jilmy, jasan). Proto lesníci společně s hydrology a dalšími odborníky prosadili projekty revitalizace lužních lesů, které měly přivést opět vláhu do porostů. První projekty na počátku 90. let řešily přivedení dostatku vody do lesa pomocí vodních kanálů, s možností umělého povodňování a zvodnění horních půdních horizontů. V letech 1991–1999 se v oblasti všech významných lužních komplexů vybudovala složitá soustava vodních kanálů, stavidel, stavítek, propustí a hradítek s možností ovlivňovat hladinu vody v periodických i trvalých tůňích a hladinu spodní vody v lesních porostech. V lesích se po mnoha letech znovu objevily biotopy s trvalým či dočasným zaplavením a výrazně se zlepšila vitalita všech lužních ekosystémů, především lesa. Je však třeba si uvědomit, že voda, využívaná pro povodňování z řeky Dyje, již nepřináší tak velké množství živin jako dříve, neboť ty sedimentují v soustavě Novomlýnských nádrží.

V letech 2002–2003 byl proveden průzkum hydrologických poměrů v oblasti lužního lesa mezi Lednicí a Břeclaví s cílem navrhnout optimální manipulační řád pro vybudovanou revitalizační soustavu. Pak teprve vzniká pro lesní porosty a pro všechny další biotopy režim, který se dá nazvat již jako blízký optimu z hlediska růstových poměrů lesních porostů a celkově dobré vitality lesních komplexů.

Devadesátá léta byla zásadním obdobím pro lužní lesy hned z několika hledisek. Po zdařilé revitalizaci lužních komplexů a realizaci celé řady biotechnických projektů vystávala stále více do popředí otázka zhodnocení komplexního významu lužních ekosystémů a formulování nové lesnické filozofie.

Na základě mnoha vědeckých průzkumů a studií vyplynul jeden zásadní fakt. Jedná se o oblast zřejmě s největší druhovou rozmanitostí rostlin, hub a živočichů ve střední Evropě. Je to dáno jednak zeměpisnou polohou na dotyku hned několika biogeografických oblastí, ale rovněž dosavadním způsobem lesnického hospodaření, zaměřeného na dlouhodobé dřeviny a rovnoměrné zastoupení lesa mladého, středního, ale i starého v rámci jednotlivých lesních komplexů. To ve spojení s navazujícími lučními a vodními ekosystémy představuje přírodní komplex neobyčejného významu a hodnot. Je zde nutné dlouhodobě sladit zájmy hned několika významných oborů lidské činnosti. Jsou zde zájmy přírodovědců mnoha rozdílných specializací (například botanikové, ornitologové, ichtyologové, entomologové a pod). Vodohospodáři zde provozují celou řadu vodohospodářských zařízení a staveb (ochranné hráze, záchranné poldry, velké náplavné objekty, prameniště pitné vody), je zde v provozu obora na vysokou zvěř, nacházejí se zde dobývací prostory pro těžbu ropy a zemního plynu, nívní louky vyžadují pravidelnou sklizeň sena, jsou zde rybářské revíry a zároveň se jedná o velmi atraktivní turistickou oblast.

Při tvorbě lesního hospodářského plánu na léta 2000–2009 bylo přihlédnuto ke všem známým skutečnostem a největší lužní komplex (polesí Soutok) byl prohlášen za lesy zvláštního určení z důvodu podpory druhové různorodosti. Byla přijata zásada využití přirozené obnovy vybraných žádoucích druhů dřevin, především na specifických stanovištích „hrudů“, ponechávání dostatečného množství starého dřeva v lese pro vývoj živočichů, hub a rostlin, výstavků, doupných stromů a vybraných porostních skupin. Byly vyloučeny dozerové způsoby přípravy lesních půd před zalesněním a nahrazeny štěpkovacími frézami.

Iniciativou lesníků byla prosazena majetková a hospodářská integrace celého území polesí Soutok včetně přibližně 700 ha luk do režie a právní odpovědnosti lesního závodu Židlochovice.

V roce 1996 schválil mezivládní Výbor pro světové dědictví zápis Kulturní krajiny Lednice-Valtice na Seznam světového dědictví v rozsahu krajinné památkové zóny (KPZ) „Lednicko-valtický areál,“ dále i „LVA“ vyhlášené Ministerstvem kultury v roce 1992. V červenci 2003 byla v UNESCO v Paříži schválena Biosférická rezervace Dolní Morava podle návrhu LZ Židlochovice a CHKO Pálava, která svým rozsahem zahrnuje jak uvedenou KPZ, tak i rozsáhlé partie území při hranici se Slovenskem. Zařazením LVA na Seznam světového dědictví, jež zahrnuje i četné lesní partie na dolní části řek Dyje a Moravy a uznáním biosférické rezervace Tím se staly prakticky všechny významné lužní lesy na dolní části obou řek Dyje a Moravy součástí světového kulturního a přírodního dědictví a součástí sítě mezinárodně významných mokřadů ve smyslu již dříve přijaté Ramsarské konvence.

Těžba dřeva

Ve 20. století je doložena těžba dříví v dnešní NPR Ranšpurk. Podle lesního hospodářského plánu z roku 1922 měl porost následující zastoupení dřevin: jasan 4, dub 3, jilm 2, javor (babyka) 1, habr +, olše +. Zásoba na celé ploše byla odhadnuta na 8522 m³ o středním věku 130 let a zakmenění 0,7. K těžbě bylo navrženo 2439 m³. Lesní hospodářský plán z roku 1931 uvádí průměrný věk 140 let, zakmenění 0,7–0,8, stejné zastoupení dřevin a celkovou zásobu 9515 m³. Nepředepisuje se však žádná těžba, takže od roku 1931 nedocházelo k žádným úmyslným těžbám (PRŮŠA 1975). Jedinou větší aktivitou v území bylo zalesnění tzv. Holého hrúdu ořešákem černým ve 30. letech 20. stol. Nelze samozřejmě vyloučit odstraňování odumřelých stromů z okrajů porostu.

V porostech dnešní NPR Cahnov-Soutok docházelo k vyklizování odumřelých stromů z okrajů a též z vnitřní části porostu, neboť skrze něj prochází cesta. Neexistují však žádné doklady, které by potvrzovaly těžbu zejména větších stromů ve 20. století. Sekundární lidské vlivy, působící na pralesovité porosty zvenčí však zcela vyloučit z vývojového procesu nejde. Ve druhé polovině 20. stol. jimi byly především silný tlak zvěře a drastická změna vodního režimu v poldru.

Generace monumentálních dubů letních (*Quercus robur*), která dnes v obou NPR dožívá, a jejíž jedinci dosahují až 2 m průměru v prsní výšce a výšky kolem 30 m, by s největší pravděpodobností nemohla v neovlivněném pralesním porostu těchto dimenzí dosáhnout. V době intenzivní pastvy dobytka měl však les nízké zakmenění a veškerá přirozená obnova dřevin byla spásána. Hlavní etáž porostu tvořily různé dřeviny, ale postupně převládl dub letní, neboť se zde dožívá ze všech zastoupených dřevin nejvyššího věku a současně poskytoval žaludy pro pastvu vepřů, takže byl jako dřevina preferován. Porostní struktura se vlivem pastvy postupně zjednodušovala (nová generace zmlazení byla spásána a starší stromy postupně odumíraly bez dorůstání nové generace dřevin) a duby v proředěné hlavní etáži plně využívaly dostatečného světelného požitku k intenzivnímu světlostnímu přírůstu (který v pralesním, strukturně bohatším, a tedy více zastíněném porostu není možný). Pro upřesnění: dnes má rozpadající se nadúroveň dubu odhadovaný věk 400–450 let. V době ukončení pastvy před 130 lety měla tato etáž přibližně 300 let. I tehdy se již jednalo o vyspělé jedince s většími dimenzemi a navíc s větším zastoupením. Po ukončení pastvy v lese a poté co se přestalo toulavě těžit a přešlo se na hospodářský způsob pasečný, již byly obě lokality známy jako porosty s mohutnými stromy, hodnými zřetele.

Pravděpodobně ještě docházelo k odvozu padlých stromů, ale vzhledem k rychlosti rozpadu ležících stromů v luhu je tento vliv již zcela pomínutelný. Ve 20. století tak dochází ke spontánní obnově v podúrovni řídké dubové etáže (s vtroušeným jasanem). Výsledkem těchto neřízených procesů je současná podoba, kdy dožívá dubová nadúroveň a většina starých dubů buď padla anebo stojí coby obrovská, suchá torza. Hlavní úroveň tvoří převážně jasan s vtroušenými statnými jilmu, lípou a habrem. Podúroveň tvoří babyka, lípa, habr, jilm, jasan a vtroušeně hrušeň. V podrostu má silnější zastoupení habr a lípa.

Myslivost

Velký význam v organizaci území měla myslivost, o níž jsou pro panství Lednice nejstarší zmínky o zástřelném z r. 1581. Z roku 1639 existují pro Lednici údaje o lesním a mysliveckém personálu, zástřelném (uvádí se vlk, rys, vydra, kuna, divoká kočka, tchoř, jezevec, orel, sup, jestřáb, výr, volavka, divoká husa, kachna, „vodní vrána“, labuť, hřivnák, douprňák, hrdlička, křepelka, sluka, kvíčala, drozd, chřástal, straka). Na výslovný rozkaz se mohl střílet jelen, srnec, černá zvěř, zajíc, jeřábek, tetřev, koroptev, bažant. Zprávy o myslivosti za panství Břeclav pocházejí z roku 1681, dále pak 1689, 1701, 1749, 1769. V tomto období se neměnilo spektrum lovené zvěře. Z let 1664/65 pochází zmínka o zřízení vlčí obory, avšak není zřejmé, kde se nacházela.

Nejpozději koncem 17. století jsou na liechtensteinských panstvích zřizovány **obory (Kančí obora, obora Soutok, obora Horní les, obora Boří les)**. Na většině z nich probíhaly až do druhé poloviny 18. století parforsní hony. Zaznamenány jsou lovy černé zvěře nadháněním zvěře do rybníků (**Kančí obora, zámek Pohansko u Břeclavi**). Ke specifickým formám lovu patřil lov živých divokých kachen na rybnících holandského typu (Kačenárna Ladná).

Z roku 1807 se uvádí jako zvláštnost zastřelení dvou divokých koček na Pohansku a šesti orlů v Kančí oboře. Z počátku 19. st. pocházejí údaje o prodeji zvěře až do Brna, ale také údaje o spotřebě kukuřice, ječmene či ovsa na krmení v oborách (především pro černou zvěř). Podobný údaj je i z r. 1846, kdy se uvádí, že bylo zapotřebí 2740 měřic kukuřice a 97 měřic ječmene pro černou zvěř v Kančí oboře. Při

spotřebě 1 měřice denně pro 100 kusů zvěře lze zvěř v oboře odhadnout přibližně až na 780 kusů. O myslivosti je pojednáno v LHP z r. 1907, kdy se píše o potřebě stáhnout lov z polí do lesa. Jednotlivé díly honitby byly opatřeny ploty, aby vysoká zvěř nemohla do polí. Slabé kusy odstřeloval v zimě personál. Zvěř byla chytána i do sítí a transportována na jiná panství za účelem osvěžení krve. Dančí zvěř se pěstovala jen v mírném rozsahu. Zajíci a koroptve se lovíli v najatých revírech Lanžhot, Kostice a Rabensburg, divoké kachny a sluky byly z Tvrdonic. Bažanti trpěli v luhu povodněmi.

Ze škodné se lovila liška a jestřáb. Z údajů Aloise Mikulky v Českém lese č. 18 – 20 z roku 1924 je možno uvést některé roční průměry za 20 let (1904 – 1923) – 154 ks jelení zvěře (z toho 63 jelenů), 161 ks srnčí zvěře, 8 094 ks zajíců, 5 265 ks králíků, 2 335 ks bažantů, 6 571 ks koroptví, 5 055 chycených a 523 střelených divokých kachen, ale jen 16 ks černé zvěře, 24 sluk a 22 křepelek.

Koncem 60. let 20. století byla v oblasti soutoku Moravy a Dyje zřízena obora za účelem chovu zejména jelení a dančí zvěře. Uznána byla 25. 5. 1973 na výměře 3 608 ha (2 838 ha lesní půdy) pod názvem Obora Soutok. Kmenové stavy byly stanoveny takto: jelení zvěř 300 ks, dančí zvěř 200 ks, černá zvěř 30 ks. V oboře se ocitly obě dnešní NPR – Ranšpurk i Cahnov-Soutok. K chovu zvěře bylo vytvářeno příznivé prostředí a k jejímu lovu byly přizpůsobovány lesní porosty, např. ponecháním nízkého lesa.

Zřízení rezervací v oboře znamenalo z hlediska přirozené obnovy lesa obrovskou zátěž, zejména v podobě úplné likvidace přirozeného zmlazení chovanou zvěří.

Komponovaná krajina

Charakter kulturní krajiny Dolní Moravy významným způsobem ovlivňuje krajinná kompozice utvářená rodem Liechtensteinů od 14. do poloviny 20. století. Prvky komponované krajiny jsou signifikantními znaky krajiny na soutoku Dyje a Moravy. Jejich ochrana je pro zachování krajinného rázu území naprosto klíčová.

Podrobný rozbor krajinné kompozice **Lednicko-valtického areálu** (dále LVA) je analyzován ve specializované mapě „KPZ Lednicko-valtický areál. Krajinářsko - analytický výkres A: Kulturně historické hodnoty a kompoziční jevy“ (SALAŠOVÁ, KULIŠŤÁKOVÁ, SEDLÁČEK, DOHNALOVÁ, FLEKALOVÁ, VÍTOVSKÁ, KRUSOVÁ 2013 k dispozici na http://www.kpz-naki.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=144). Data analytické mapy jsou součástí map kulturně-historických hodnot a estetických hodnot CHKO Soutok. Vývoj Lednicko-valtického areálu byl rozebrán ve více monografiích. K nejvýznamnějším patří publikace Krajinné památkové zóny České republiky (KUČA, KUČOVÁ, SALAŠOVÁ, VOREL, WEBER a kol. 2015) a Lednicko-valtický areál (ZALOUKAL, KREJČÍŘÍK, ZATLOUKAL 2012).

Areál je výsledkem 500 let trvající kultivace jihomoravského jádra liechtensteinských držav. Kompozice se rozvíjela od **dvou center** - zámků v Lednici (původně tvrz chránící brod přes Dyji) a ve Valticích (původně středověký hrad), později byla rozvíjena na **rybníčních soustavách** z 15. století a na rozsáhlých **honitbách** v nivě a na vátých pískách (Boří les, Soutok). V kompozičním schématu jsou zachovány prvky a segmenty renesančních, barokních, klasicistních a sentimentálně-romantických úprav. Při prvních velkých krajinářských úpravách v baroku byly vedle obou zámků s francouzskými zahradami vybudovány i **aleje** hvězdovitě se rozbíhající od Valtického zámku a kláštera Milosrdných bratří. Tři z nich jsou dosud zachovány a zasahují okrajově do řešeného území (Břeclavská, Ladenská a Bezručova). Kromě hlavních alejí se v území nachází řada menších stromořadí, která akcentovala menší krajinné kompozice (viz mapa estetických hodnot). Na přelomu 18. a 19. století byl areál včetně

Lednického zámku a parku radikálně přeměněn do dnešní romantické podoby. V duchu sentimentálního romanizmu byly v krajině vybudovány tzv. **salety**, drobné zámečky a vrchnostenské dvory, které byly vzájemně propojeny **pohledovými vazbami** a doplněny navazující **parkovou úpravou**. Systém saletů v krajině (Janův hrad, Lovecký zámeček, Apollonův chrám, Rybníční zámeček, Tři Grácie, Nový Dvůr, kaple Sv. Huberta, Dianin chrám, Památník otci a bratřím (Kolonáda), Belveder, zámek Břeclav, Katzelsdorfský salet, Pohansko, Lány a Hraniční zámeček) je komponován do třech hlavních parkových celků – zámeckého parku v Lednici a mimo řešené území ve Valticích a okolo Lednických rybníků. Parkově byla upravena i krajina kolem tří dolních rybníků **Mikulovsko-lednické soustavy**. Remodelovány byly břehy rybníků, vytvořeny byly umělé ostrovy, kolem rybníků byla založena parková úprava.

Na parkově upravené prostory areálu dále organicky navazuje přírodě blízká krajina lužních lesů a luk kolem řeky Dyje. Tento světově významný a unikátní krajinný prostor je příkladem osvojení a kulturního přetvoření jinak jednoduché krajiny říčních teras a neproduktivních vátých písků v kontinuitě osvíceného formování krajiny jedním feudálním rodem.

Hlavní směry vývoje panství a krajiny dnešního Lednicko-valtického areálu určila mimořádná osobnost Karla I. z Liechtensteina (1569 – 1627). V roce 1606 na základě fideikomisu se majetkem Lichtensteinů stávají Valtice, Lednice, Herrenbaumgarten, Hohenau, Mistelbach, Ringelsdorf, Prostějov a Plumlov. Z valtického zámku učinil Karel I. reprezentační rezidenci rodu. Lednice po celou dobu své existence sloužila jako letní rezidence.

V plánech Karla I. pokračoval jeho syn Karel Eusebius (1611 – 1684). Ambice vytvořit na pomezí Rakouska a Moravy liechtensteinské knížectví se měla projevit i v krajině. Kníže podnikl roku 1629 tzv. kavalírskou cestu přes Německo do Holandska a Francie. Založil rozsáhlé liechtensteinské umělecké sbírky. V jeho době získala proslulost i **zahrada v Lednici**. Podporoval hudbu, divadlo a alchymii. V jeho službách působili nejvýznamnější architekti a stavitelé té doby. O lednickém sídle Karla Eusebia máme díky dochovaným vyobrazením a popisům dobrou představu. Přízemní **zámek** si zachoval půdorys podkova otevřený k jihu. Arkáda na severní straně byla zazděna a vznikly tak dnešní sály. Severní průčelí rámovaly dvě věže v nárožích a střední trojosá část byla zvednuta o jedno patro. Fasáda byla ozdobena pilastry (na věžích a ve střední části stavby zdvojenými a ukončenými karyatidami). Přes všechny další náročné přestavby se základní prostorové a půdorysové hodnoty nezměnily dodnes. Zahradu známe z vyobrazení W. W. Praemera a Delsenbacha. Mezi zahradní fasádou a dvěma bočními křídly se nacházela zřejmě nejstarší část zahrady z období kolem roku 1676 – stupňovitý parter na půdorysu obdélníku rozděleného na dva čtverce s vepsanou kružnicí se 8 středem akcentovaným kašnou. Na zahradu navazovala míčovna a křídlo pro hosty. Před východním křídlem zámku se rozkládal „ranžírunk“, prostor tvořený alejemi několika set pomerančovníků, citroníků a jiných teplomilných rostlin, přes zimu uchovávaných v oranžérii. Na severovýchodě navazovala na zahradu **obora v lese**. V něm bylo vykáceno osm průseků, v jejichž průsečiku byl vystavěn pavilon. Vznikla tak slavná „**Lednická hvězda**“ (Eisgruber Stern), doložena v roce 1692. Další zahradní úpravy jižně od zámku navazovaly na alej do Valtic. Po pravé straně byla osa zámku uzavřena menší úpravou s osmiramennou hvězdicí s centrálním kruhovým záhonem. Na levé straně od cesty do Valtic byla kuchyňská zahrada na půdorysu obdélníku proťatého osmiramennou hvězdicí a dvěma centrálními elipsami zahradních cest lemovaných špalíry vzácného ovoce.

Karel Eusebius věnoval pozornost nejen zvelebování staveb, ale jako obdivovatel renesančních architektů se začal věnovat i velkorysému krajinnému plánu. V roce 1656 nechal vybudovat cestu s alejí, která přímočaře spojovala Valtice s Lednicí. Nejprve byly do aleje vysazovány smrky dovážené z panství Ruda na Moravě. Později je nahradily lípy, javory, jasany a topoly. V letech 1715 – 1717 bylo vysazeno 2201 stromů do aleje z Valtic do Lednice, založeny byly i **aleje z Valtic do Ladné a Břeclavi**.

Lanžhotská alej vznikla podle projektu Martina Rothmayera až po roce 1800. Další aleje vedly do Katzelsdorfu, Mikulova a valtické bažantnice, kterou nechal kníže založit západně od Valtic, směrem na Mikulov. **Systém alejí sbíhající se do Valtic**, jako do centra, spojoval knížecí sídlo s okolím. Aleje měly lehce a pohodlně zpřístupnit okolní obce. Významným však byl i kompoziční aspekt trojice dominantních alejí – Lednické, Ladenské a Břeclavské. Vznikl i **systém průseků**, cest a průhledů v Bořím lese, také podle projektu Martina Rothmayera. Les byl v naprosté většině využíván jako **obora**. Na území CHKO se nacházelo několik významných obor a loveckých areálů (Horní a Dolní les, Kančí obora, obora Soutok, lesy kolem Janova hradu). Rovné cesty a průseky tvořily rovněž funkční strukturu lesa, hranice revírů a částí lesa ohraničovaly staré křivolaké cesty.

Syn Karla Eusebia, Jan Adam I. Ondřej (1684 – 1712), přebírá panství s velikými dluhy, což ho vede k hospodářské reformě. Za jeho působení se v Lednici objevuje Johann Bernard Fischer z Erlachu, který je spolu s Martinellim autorem stavby **koníren a jízďáren v Lednici**, které jsou dnes nejstarší zachovanou částí lednického zámku v barokním duchu. Na přelomu 18. a 19. století nastupuje v umění romantismus. Podmínkou pro vznik následných krajinářských úprav byly vodohospodářské regulace. Jejich smyslem bylo přeložit vodní tok Dyje dále od zámku a vytvořit síť regulačních kanálů, které by odváděly část průtoků za povodně. Kanály byly vícekrát přebudovávány. Poslední úpravou byla stavba umělého toku **Zámecké Dyje** a vybudování dvou **zámeckých rybníků** (1805-1812). Kníže Alois Josef I. (1759 – 1805) začal stavět drobné **okrasné stavby** v zámeckém parku i větší **salety** mimo zámecké parky, ve volné krajině. První takovouto stavbou byl **obelisk** na polovině cesty mezi Lednicí a obcí Přítluky z roku 1797. Má připomínat uzavření míru v Campo Formiu. I umístění stavby v prostoru bylo velmi důmyslné a naznačilo novou úpravu parku v Lednici. Místo bylo propojeno alejí vedoucí od Lednice tak, aby utvořilo trojzubec spolu s prospektem, který nechal vykácet kníže Antonín Florián (1712 – 1721), a ve kterém byl později postaven **Minaret** (1797-1802) a již starým průhledem na **věž kostela v Podivíně**, který byl jednou z osmi dominant proslulé Hvězdy. Prvním postaveným saletem v krajině byl **Belveder** (1802) u Valtic.

Po smrti Aloise Josefa I. pokračoval v rozvíjení voluptoáru jeho bratr Jan Josef I. (1760 – 1836). Polovinu Ladenské aleje zdůraznil výsadbou aleje ze severoamerické borovice vejmutovky, v té době právě pěstované ve školkách. Další alej z cizokrajných dřevin vysadil k již existující cestě od **Nového Dvora** k Ladenské aleji směrem k **Dianinu chrámu**. V roce 1790 nahradil zemřelého knížecího stavitele Messla jeho synovec Josef Hardtmuth (1758 – 1816), který pracoval již delší dobu na stavbě zámku ve Vídni. S jeho příchodem začala jedna z nejvýznamnějších etap vývoje lednického parku. V následujících devíti letech vybudoval v lednické, zatím ještě formální zahradě, několik drobných staveb, čerpajících z motivů antických, orientálních a středověkých, typických pro tehdy moderní sentimentální stafážní zahradu. V oboře známé jako Lednická hvězda přestavěl starý pavilon na **chrám Slunce**, zbořen roku 1838. Stál v průsečíku osmi alejí, vybíhajících od chrámu, osázených štíhlými topoly. Osm os bylo ukončených pozoruhodnými dominantami – severní vysoce klenutým mostem a smutečnými vrbami, severovýchodní polozříčeným triumfálním obloukem, východní srubem s malovanými slováckými jizbami, jihovýchodní alej směřovala ke **gotickému domu**, jižní k lednickým selským usedlostem, jihozápadní alej byla ukončena pohledem na monumentální budovu **barokních jízďáren**, západní směřovala na hladinu **Labutího jezera** s vodotrysky, severozápadní průhled byl zakončen stavbou zcela mimořádnou – **minaretem**.

Minaret byl postaven architektem Josefem Hardtmuthem. Protože byl vybudován na nestabilním podloží říčních náplav, bylo nutno jeho podloží zpevnit. Za tím účelem byla plocha o rozloze sta čtverečných sáhů vyhloubena na deset stop (asi 3, 15 m). Do dna bylo zvláštním, k tomu účelu zkonstruovaným a koňmi poháněným strojem zatlačeno na 500 olšových pilot, zašpičatělých a okovaných. Přitom dvě pumpy, opět koňmi poháněné čerpalý z jámy vodu. Na piloty byl položen

dubový rošt (48 trámů severojižním a 48 trámů východozápadním směrem) a vystavěn kamenný základ. Pak se začala zvedat vlastní stavba. Kromě staveb, na které směřovaly pohledy z obory, byly vystavěny v parku další stavby. V roce 1795 byl vybudován i **čínský pavilon**, tvaroslovím blízký Konfuciovu domu v Kew. Byl postaven podle plánů architekta Hardtmutha, pod vedením zednického mistra Dauna. Tapety v Čínském pavilonu pocházeli z Versailles. Pavilon byl opraven a stylově upraven v roce 1848 Wingelmüllerem a kolem 1880 odstraněn. S ideou anglického krajinářského parku, která však byla ovlivněna německým pojetím, souviseli i introdukce **cizokrajných dřevin**.

V roce 1799 byly do Lednice přivezeny první sazenice severoamerických dřevin a vznikly první školky pro jejich pěstování. Expedici vedl vrchní zahradník botanické zahrady vídeňské univerzity, Joseph van der Schott (1770 – 1812). Sběr semen i mladých rostlin probíhal na území států Virginia, New York, Delaware, ale i Kanada. Za čtyři roky sběrů se do Lednice dostalo na 130 beden a sudů se semeny a semenáčky. **Školky** byly založeny v Lednici za minaretem a na několika dalších místech panství Valtice, ale také na rakouských panstvích. V roce 1811 byl vydán tištěný ceník. V ceníku byly na předních místech doporučovány dřeviny jako tulipánovníky, viržinské jalovce, ořešáky a především trnovník akát. Kníže Alois Josef I. umírá v roce 1805. Vládu převzal jeho mladší bratr Jan Josef I. (1760 – 1836). Nastupující kníže začal budovat park na panství Liechtenstein a měl v plánu postavit obrovský památník vojákům padlým v Napoleonských válkách.

Jan Josef I. začal přetvářet krajinu již pod vlivem idejí **krajinářského parku** v Anglii reprezentovanými díly Lancelota 'Capability' Browna (1716 – 1783) či Humprey Reptona (1752 – 1818). Kníže povolal do služby zahradního architekta Bernarda Petriho (1767 – 1853), který spolu s Friedrichem Ludwigem von Sckell (1750 – 1823) navštívil zahrady v Holandsku, Belgii a Anglii. Podobně jako Sckell, zahradní architekt bavorské královské rodiny, i on byl ovlivněn tvorbou Reptonovou. Od roku 1805 do roku 1808 budoval koncepci parků v Lednici a Valticích a Lednicko-valtického areálu jako pastevní anglické krajiny. Petri nechal vyhloubit **lednický zámecký rybník**, ze zeminy navrhl **ostrovy**, jejichž počet se časem měnil. Rybník má rozlohu 29 ha a dnes je v něm 16 ostrovů. Některé jsou propojeny **mosty**, jiné jsou zcela nepřístupné a slouží jako hnízdiště. Park, rozkládající se na ploše 180 ha, je komponován do několika témat. Východní část je klidná. Rozlehlé louky se solitérami a skupinkami starých stromů (vesměs domácí dřeviny) jsou lemovány malebně utvářenými porosty. Jádrem západní části tvoří rybník s ostrovy. Díky vodní hladině jsou všechny vertikály zrcadlením prodlouženy. Dramatičnost kompozice zvyšují úzké průhledy a pestré výsadby, v nichž se střídají temné jehličiny se světlými korunami topolů, platanů a akátů. Velmi intenzivně pracuje kompozice lednického parku se světlem a stínem. Stovky druhů a odrůd stromů, keřů a květin dovolují, aby každé zákoutí parku mělo svoji jedinečnou atmosféru, kterou téměř donekonečna proměňují vlivy osvětlení, počasí a roční doby. Pozornost knížete se neomezila pouze na zámecké parky v Lednici a Valticích. Jan Josef I. nechal upravit krajinu v duchu anglického parku kolem **Lednických rybníků** (první dvě dekády 19. století).

Prvotní kompozice kolem rybníků zřetelně vycházela ze zásad anglického krajinářského architekta Lancelota Capability Browna. Kolem **Apollonova chrámu** na jižním břehu Mlýnského rybníku byl vysázen anglický park, který směrem k Novému dvoru přecházel v lesní porost. Apollonovům chrám byl pohledově propojen s **Loveckým zámečkem** a **Janovým hradem**. Na březích Prostředního rybníka byly parkové úpravy po obou stranách. Úprava kolem **Rybničního zámečku** byla podřízena pohledům na **Nový dvůr**, **Tři Grácie** a vyhlídku u **rybárny**. Tři Grácie byly uzavřeny v porostu s otevřeným průhledem na Rybniční zámeček na protějším břehu. Park lemoval okružní cestu také na jižním břehu Hlohoveckého rybníka, střídaly se zde louky s malými skupinami dřevin. Cesta byla přerušena úpravou kolem rybárny, dále pokračovala směrem k **Hraničnímu zámečku**. Na severním břehu lemovala cestu pouze jednostranná alej a několik skupin stromů těsně u vody. Břehy rybníků byly doplněny nebo vyhloubeny tak, aby bylo dosaženo rozmanitějších tvarů, v rybnících byly navrženy ostrovy. Doplnit

krajinu mezi Valticemi a Lednicí romantickými stavbami měl za úkol architekt Josef Hardtmuth (1758 – 1816), který postavil v lednickém parku **lázně** (1794, zbořeny 1804), **Sluneční chrám** (1794, zbořen 1838), **hospodářský dvůr** (1794 – 1797, z větší části zbořen 1882), **Čínský pavilón** (1795, zbořen 1891), minaret (1797 – 1804), obelisk v půli cesty do Přítluk (1798), zámček **Belveder** (1802) a patrně i další stavby v lednickém parku – **akvadukt** (1805) a lázně (1806, později zbořeny), ale i další dvě pohledově svázané stavby s lednickým parkem – **Lovecký zámček** (1806) a **Janův hrad** (1807 – 1810) východně od Lednice na poloostrovu obtékaném řekou Dyjí.

Janův hrad byl postaven jako památka na Jana z Liechtensteina (1358 – 1398), slavného hofmistra rakouských vévodů. Je přesvědčivou realizací romantického snu o středověké architektuře. V půdorysu obdélníková stavba v sobě skrývá nádvoří, na fasádu obrácenou k řece navazuje Rytířský sál, nárožní věže ukrývají salonky. Ochoz na vnější straně budovy sloužil jako vyhlídkový balkon dámám přihlížejícím parforsním honům. Josef Hardtmuth vybudoval i **Chrám múz** (1807 – 1808, později zrušen) na konci staré **lednické oranžerie**, přestavěl Nový dvůr (1809 – 1810) na vyvýšenině u Prostředního rybníka, projektoval a začal stavět zámčeky **Pohansko** (1810 – 1812) a **Lány** (1810 – 1812) v lesích jižně od Břeclavi. Na kopci Rajstna u Valtic postavil Kolonádu – Památník otci a bratřím (1810 – 1812), Chrám bohyně lovu Diany ve tvaru vítězného oblouku zvaný Rendezvous, obelisk v půli cesty mezi Lednicí a Valticemi (1811, byl stržen po poškození bleskem 1867). V roce 1812 nastoupil na místo knížecího architekta Josef Kornhäusel (1782 – 1860). Dokončil stavby započaté nebo projektované Hardtmuthem – Rendezvous (1813) a Památník otci a bratřím (Kolonádu) v letech 1812 – 1817. Dianin chrám (Rendezvous) byl postaven na nejvyšším místě Bořího lesa. Jeho hlavní osa (stejně jako osa Kolonády) míří přímo na minaret. Chrám má podobu vítězného oblouku. Ve východním pilíři je ukryto monumentální schodiště, v západním byt revírníka. Kolonáda byla vystavena na nejvyšším místě Lednicko-valtického areálu jako vyhlídková stavba.

V letech 1814 – 1815 upravil a rozšířil Josef Kornhäusel zámek v Lednici o zahradní křídlo, které propojilo budovu zámku s oranžérií. Ta byla sice poněkud zkrácena, ale zámek tím získal reprezentační prostory. Současníci popisují nádherné, empírově vybavené sály, ozdobené štukami a sochami. Jeden sál byl osvětlen kopulí, prolomenou lucernou, v dalším se skrývalo divadlo, pokládán za nejkrásnější zámeké divadlo v monarchii. Na severním břehu Prostředního rybníka postavil v letech 1814 – 1816 **Rybniční zámček**. Na jihovýchodním břehu Mlýnského rybníka roku 1818 **Apollónův chrám**. Na svahu, klesajícím k hladině rybníka se zvedá dórský portikus o osmi sloupech v průčelí. Ten nese nástavbu terasy prolomenou směrem k rybníku půlkruhovou nikou. Pavilon zdobí reliéf Apollóna ve slunečním voze, přenesený, stejně jako další sochařská výzdoba z Chrámu múz v Lednici. Teple žlutá stavba chrámu se v krajině uplatní hlavně při západu slunce. Počátkem roku 1819 se stal knížecím architektem Franz Engel (zemřel 1827). Dostavěl Apollónův chrám a Katzdorfský salet podle plánů zpracovaných Kornhäuselem, Hardtmuthem přestavěný Nový dvůr doplnil přístavbou tzv. Rotundy, kruhového pavilónu se sálem, který je prosklenými stěnami oddělen od stáje, původně určené pro 20 krav vzácné bernské rasy. V roce 1824 postavil Chrám Tří Grácií nad jižním břehem Prostředního rybníka naproti Rybničnímu zámčku. Stavba má půlkruhový půdorys s předsazeným sousoším Tří grácií, přeneseným sem z lednického parku. Byl vystaven na západním břehu Hlohoveckého rybníka v empírovém stylu, jako protiváha Apollónova chrámu. Stavbu vedl architekt J. Poppelack v letech 1826 – 1827. Zámček stál na historické zemské hranici, která procházela jeho středem, takže severní polovina stavby stála na Moravě, jižní pak v Rakousku.

Po smrti knížete Jana Josefa I. z Liechtensteina byl areál v podstatě založen. V té době byl již také propagován, zejména v souvislosti s výstavbou **železnice** z Vídně do Brna. Roku 1836 převzal knížecí žezlo Alois Josef II. (1796 – 1858). Stavební proměna lednického sídla zahájilo zbourání staré oranžerie a na ni navazujícího Chrámu múz, v té době již prázdného a bez sochařské výzdoby. Na empírovou

fasádu zámku navázala novostavba **skleníku** (1843 – 1845) jedinečného tvaru podle projektu Georga Wingelmüllera (1810 – 1848). Skleník je prvním a nejstarším reprezentantem moderních myšlenek anglického zahradníka Johna Claudia Loudona na evropském kontinentu. V létě byl prázdný a přes zimu poskytoval útočiště stovkám pomerančovníků, citroníků, kamélií (asi 350 odrůd) a dalších vzácných rostlin. Květináče byly zamaskovány mechem, a iluzi rajske zahrady dotvářeli zlatí bažanti a kanáři, stejně jako zlaté rybky v bazénu. Teprve zima mezi lety 1879 – 1880 zničila pomerančovníky (některé byly staré 300 let) a tato zkáza způsobila, že skleník získal podobu zimní zahrady s palmami, kapradinami a květinami. Mezitím Wingelmüller vypracoval velkolepý projekt **neogotické přestavby zámku** a v roce 1845 ho předložil knížeti. Téhož roku začala stavba, v prosinci roku 1847 byl oslaven konec hrubé stavby. Předtím, roku 1846 byl Wingelmüller vyslán na studijní cestu přes Německo, Francii, Belgie do Anglie a Skotska. Brzy po svém návratu, 6. srpna 1848, zemřel. Stavbu dále vedl jeho asistent Jan Heidrich až do ukončení roku 1858.

Zámek stále vychází z půdorysového a hmotového rozvrhu určeného v předchozích staletích. Jeho jižní fasádu činí jedinečnou křídlo ukrývající **zámecký kostel**, zdobený věžemi, fiálami, kraby a kytkami. Portály nad vstupem jsou bohatě dekorovány v kontrastu k ušlechtilé střídmému interiéru. Severní průčelí zdobí stejně bohatý portál vrcholící sochou lva držícího lichtenštejnský erb. K malebnosti architektury přispívají vlajková a hranolová věž, stejně jako bohatě prolamované balustrády, věžice, fiály a atiky zámecké budovy. Z pohledu od **Růžového rybníku** připomínají ozdoby gotické město s hradem, kostelem, s domy i hradbami. Jako poslední stavba v areálu byla postavena kaple sv. Huberta (1854) ještě podle návrhu Georga Wingelmüllera (1810 – 1848). Jde o ušlechtilou trojbokou architekturu, střecha stejně jako portály je ozdobena kraby a květy a korunována velkým kamenným křížem. Kníže Alois Josef II. zemřel asi týden po oslavě dokončení přestavby. Jeho syn, Jan Josef II. vládl až do roku 1929. Věnoval se péči o odkaz svých předků, začal rekonstruovat zříceninu tvrze Liechtenstein u Vídně, knížecí hrad v Liechtensteinsku, rozvíjel umělecké sbírky rodu. Také velmi erudovaně kultivoval Lednicko-valtický areál.

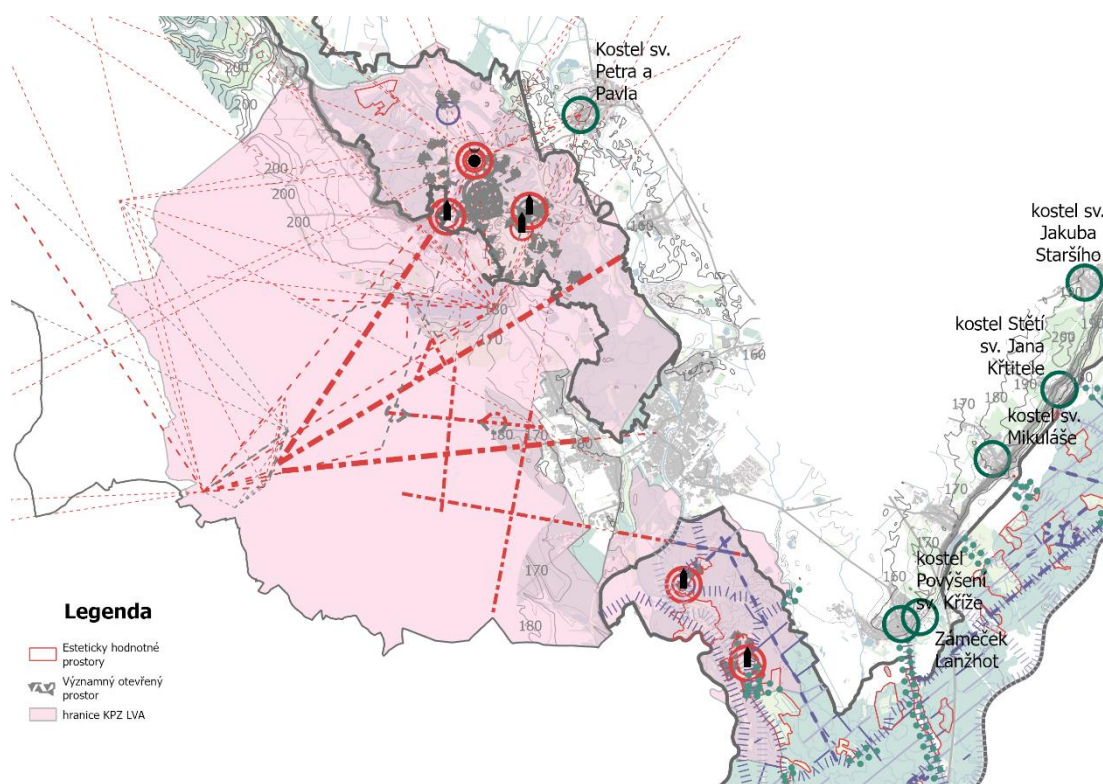
Zakázal **parforsní hony**, postavil **kostely v Poštorné a Ladné, radnice**, nemocnici, vodovody a v neposlední řadě založil "Vyšší ovocnářskou a zahradnickou školu" v Lednici, jejíž ředitelem byl ředitel knížecích zahrad, Wilhelm Lauche. **Škola** se spolu s výzkumnou stanicí nazvanou na počest Gregora Mendela stala základem pro Vysokou školu zemědělskou, později pro Mendelovu univerzitu v Brně. Jan Josef II. významně zasáhl do urbanistického schématu Lednice a Valtic, **rozšířením zámeckých parků**. V Lednici vykoupil domy v Slovácké ulici a nechal je zbořit (1882). Na jejich místě založil novou zahradu. Předtím však musel obci na vlastní náklad postavit novou radnici a školu. Došlo tak k propojení staré **kuchyňské zahrady** s vlastní zámeckou zahradou. Vincenzo Michelli z Florencie navrhl pravidelnou zahradu, inspirovanou starými barokními vzory. Její hlavní osu určuje **Benátská kašna**, poslední z někdejších lednických zahrad 17. století. Osu zdobí květinové ornamenty a nalevo i napravo od ní leží boskety uzavřené vysokými stříhanými tisovými stěnami. V nich byly umístěny botanické sbírky – trvalky, růže, jehličnany a listnáče. Před skleníkem byla založena plocha zdobená stříhanými ornamenty ze zimostrázu. Kníže si přál, aby se nová zahrada nelišila od starého parku. V do té doby nevidaném měřítku se proto v osmdesátých letech 19. století přesazovaly v Lednici vzrostlé stromy z parku a okolních lesů do nově založené zahrady. Vrchní zahradník August Czullik vyvinul zvláštní přesazovací techniku, která byla schopná přemístit až 20 m vysoké lípy, jirůvce, borovice, jedle a další. Také ve Valticích vykoupil kníže Barvířskou ulici pod zámkem. V devadesátých letech 19. století byla na jejím místě vybudována pravidelná historizující zahrada, ozdobená barokními sochami dovezenými z Brancic ve Slezsku. Tím se uzavřela historická etapa budování areálu knížaty z Liechtensteina.

V roce 1884 nastupuje do služeb knížete Jana Josefa II. Karl Weinbrenner, jako jeho knížecí architekt. V průběhu třiceti let vytvořil v Lednicko-valtickém areálu pozoruhodné množství různorodých staveb,

jimiž dotvářel starší stavební soubory a vybavoval některé obce novými kostely (Velké Bílovice, Lanžhot, Ladaná a obce na rakouské straně tehdejšího panství). Projektoval v relativně široké stylové škále od neorománských, přes neogotická a barokizující díla až po anglikanizující pozdní secesi a modernu. Je autorem řady veřejných i obytných objektů v Lednici (**měšťanská škola**, 1885; **ředitelství knížecích zahrad a skleníků**, 1887; **úřední budova**, 1887; **klášter milosrdných sester s ženskou nemocnicí**, 1889; **hřbitov**, 1892; Vyšší ovocnářská a zahradnická škola, 1899; **Jubilejní kašna**, 1898; **nádraží**, 1901; **chudobinec**, 1905; **vilové stavby** knížecích zaměstnanců; památník 16 padlých, 1923), ve Valticích (nemocnice milosrdných bratří s kaplí, 1894; památník padlých, 1928), také řady **hospodářských dvorů a hájoven**.

Typický architektonický projev Karla Weinbrennera a jeho spolupracovníků je výrazný také za hranicemi Lednicko-valtického areálu – v obcích, jejichž katastry jsou součástí CHKO Soutok. Původně raně barokní **kostel Povýšení sv. Kříže v Lanžhotě** přestavěla jeho dílna v letech 1892–1893, v tom čase postavil také **zámek Lanžhot** (dnešní sídlo Polesí Lanžhot, Lesy ČR), **školu ve Tvrdonicích** (1887) a **hájovnu/ revír** (dnešní sídlo Polesí Tvrdonice, Lesy ČR) ve Tvrdonicích. **V Břeclavi** jsou stavby jeho dílny výraznou historickou vrstvou místní architektury.

V prvním desetiletí 20. století pověřuje kníže Weinbrennera i obnovou většiny památek (Apollónův chrám, chrám Tří Grácií, Kolonáda na Rajstně, Janův hrad, zámek Lány, Katzelsdorfský salet, Mariánský sloup a farní kostel ve Valticích). Od roku 1900 působí v Lednici jako zahradní architekt Vincenzo Micheli, který upravuje formální část lednického parku – zahradu před jižním průčelím zámku a ve Valticích také navrhuje dílčí úpravu parku. Touto poslední ucelenou etapou se uzavírá formování a přetváření Lednicko-valtického areálu.

Obr. 3 Krajinná památková zóna Lednicko-valtický areál a její překryv s územím CHKO Soutok.

Následující období převratných změn rozvrátilo sociální rozvrstvení od vrchnosti, přes inteligenci a úřednictvo, měšťany, dělnictvo až po venkovany. Z bohaté národnostní struktury zmizeli Židé a Němci, částečně byli perzekvováni Chorvati. To vše bylo provázeno úpadkem architektury, stavitelství, a především smyslu pro velkorysou koncepčnost, tak charakteristického pro předchozí epochy. K novému Československému státu bylo přičleněno dosud dolnorakouské Valticko. Posunutí hranice k jihu provázené přílivem českých dosídlenců a úředníků z vnitrozemí bylo německými starousedlíky vnímáno s trpkostí. Podobně i nová pozemková reforma a přerozdělování majetku podle národnostního klíče s cílem potlačit vliv „německé“ šlechty. V roce 1929 umírá téměř devadesátiletý kníže Jan Josef II., kterého střídá František I. a po roce 1938 František Josef II.

Po odstoupení velké části území Německu v rámci Mnichovské dohody odcházejí i čeští obyvatelé. Velkou tragédií však 2. světová válka znamená především pro břeclavskou židovskou komunitu. Dramatické okolnosti provázejí v posledních válečných letech pokusy zachránit umělecké sbírky Liechtensteinů, ze kterých se velkou část nakonec podařilo převézt do Vaduzu. Letecký nálet 20. listopadu 1944 zničil velkou část Břeclavi včetně farního kostela a židovské čtvrti. Byly poničeny také Valtice. Přestože Liechtensteinsko neuznalo mnichovskou dohodu ani vznik protektorátu, přestože finančně podporovalo londýnskou exilovou vládu a pomáhalo uprchlíkům před nacisty, ztratilo své majetky vlivem Benešových dekretů. Liechtensteinové byli označeni za „Němce“, jejich majetek bez náhrady zkonfiskován, stížnosti zamítnuty a vstup do Československa zakázán. V roce 1950 bylo v rámci **železné opony** zřízené ostře střežené pohraniční pásmo, jehož součástí se stala i nemalá část Valticka, Břeclavska a obory Soutok. Ve valtickém zámku byl umístěn tábor nucených prací sloužící mimosoudní politické perzekuci. Podstatná část památek začala chátrat, část byla zničena úplně. Po sametové revoluci v roce 1989 a pádu železné opony začalo v prosinci 1989 rušení hraničních zátarasů u valtické kolonády. Již v září 1990 se na společné bohoslužbě a vzpomínkové slavnosti sešli na valtickém hřbitově bývalí i nynější obyvatelé. Postupně se začíná rodit i myšlenka po plošné a současně mezinárodně akceptované ochraně celého Lednicko-valtického areálu. Zápis na seznam světového dědictví **UNESCO** v roce 1996 znamenal pro většinu památek počátek jejich obnovy. Díky narůstajícímu cestovnímu ruchu se v území poměrně intenzivně rozrůstají i soukromé stavební a podnikatelské aktivity, spojeny zejména s rozvojem novodobého **lázeňství**.

Na vzhledu krajiny se ve 20. století zásadně podepsala **kolektivizace zemědělství**, která vedle zpřetrhání majetkových a citových vazeb k území, zrušila pozemkové dělení jednotlivých tratí, včetně menších, naoraných mezí. Spustila tak patrně největší vodní erozi v historii. Komponovaná krajina od druhé poloviny 20. století postupně eroduje vlivem rozvoje průmyslu, dopravy, suburbanizace, těžby nerostných surovin.

Vodohospodářské úpravy

Historii vodohospodářských úprav na dolních tocích Dyje a Moravy podrobně rozebírá např. VESELÝ v publikaci Lužní les v Dyjsko-moravské nivě (2004). Následující text rekapituluje nejdůležitější fakta.

První písemná zmínka o periodických záplavách na dolním úseku Dyje pochází z roku 1244 a pojednává o vyrovnání mezi Sigfriedem Sirotkem a velehradským klášteřem. Sirotek postavil v Bulharech mlýn, který vzdouváním vody v době záplav způsobil škody na pastvinách, loukách a přítluckých lesích, které byly v majetku kláštera. Podle tohoto dokumentu lze předpokládat, že povodně byly od 13.-14. století běžné. V 18. století došlo v důsledku zanedbání lesních porostů a nadměrné těžbě k významnému zvýšení rizika povodní. Ty byly tak rozsáhlé, že dokonce znemožňovaly přirozené zmlazování lužního lesa. Povodně pravidelně znehodnocovaly úrodu obilí v Lanžhotě. Přeměna orné půdy na louky v Lanžhotě příliš nepomohla. Díky rozsáhlým záplavám nebylo možné ani sklízet seno. O rozloze

zaplavovaných pozemků (2567 ha) podává podrobný přehled tabulka břeclavského vrchnostenského úřadu z roku 1837.

V této době bylo na dolním toku Dyje umístěno deset mlýnů a k nim příslušných vzdouvacích staveb. Protože je dno řeky šterkové, nadržovaly jezy i podzemní vodu. V důsledku rychlého odtoku se na území střídaly periody sucha a záplav. Např. jez v Břeclavi způsoboval, že se již při malém stavu průtoku přelávalo množství vody do Horního lesa. Vybřežené vody se rozlévaly až k Poštorné, spojovaly se s velkými vodami lednických luhů a odtékaly do Dolního lesa. Zde jejich hladinu zvyšovalo vzdouvání z oblasti soutoku a vody z lanžhotského mlýnského náhonu. Zamokřené bývaly rovněž nejdecké louky, do mnoha močálů se rovněž rozlévala pod Podivínem Trkmanka a v moravském luhu Kyjovka. Záplavy byly vnímány pozitivně i negativně, stížností na situaci bylo ale více. Z přehledů je zřejmé, že pro 30% luk bylo zaplavování příznivé, na 62% luk záplavy zhoršovaly kvalitu sena a 8% luk bylo močálovitých. Louky mimo záplavová území byly spíše jednosečné, v zaplavovaných územích byly výnosy vyšší (pouze pokud byly záplavy jarní). Podobně byly ovlivňovány pastviny. Vliv záplav na lesní porosty závisel od místních podmínek a terénu. Poměrně časté byly plochy zarostlé měkkým luhem nebo rákosím (tzv. „neplodná půda“).

Jako účinná ochrana byly místně zřizovány protipovodňové **hráze**, které byly stavěny již od středověku. Hráze chránily např. obec Ladnou od Spálenisek; ohrázován byl i levý břeh Trkmanky, Horní les, mlýnské náhony nebo Poštorenský luh. Na konci 18. století se začaly ve větší míře budovat **propustky** (Ladná, Stará Břeclav). Součástí vodního systému byly i **rybníky**. Dalším způsobem odvádění zamokření z luk byly **meliorace**, které v době sucha sloužily i jako **zavlažovací kanály a strouhy**. V dokumentech z 19. století jsou zmiňovány např. **odvodňovací příkop** u Mikulčic a Moravské Nové Vsi.

Na počátku většiny rozsáhlých meliorací stojí liechtensteinská dominia, kdy byla pozornost věnována zejména lučnímu a lesnímu hospodaření. Rozvíjely se zejména od druhé poloviny 19. století. Na mapě z roku 1817 jsou vyznačeny příkopy ke Starobřeclavskému rybníku. Ve 30tých letech již byly zřízeny závlahové příkopy a **propouštěcí stavidlo** u obce Cahnov. V roce 1852 je zmiňována **potřeba umělého zavlažování** břeclavských luk.

V roce 1870 přikázala dvorní kancelář vybudovat nové závlahové soustavy na **cáhnovských a ranšpurských loukách**. Práce na jejich realizaci probíhaly v letech 1875-1879. V první polovině 80tých let byly naopak odvodněny lesní louky v **lanžhotském revíru**. Díky cílevědomé práci byly na počátku 20. století téměř na všech panských loukách a v lužních lesích vybudovány systémy zavlažovacích a odvodňovacích kanálů. Když byly ale v roce **1919** liechtensteinské statky vyvlastněny, kanály přestaly být udržovány a počaly ztrácet svoji funkci.

V souvislosti s výstavbou **pohyblivých jezů a regulaci toku Moravy** byl v letech 1930-1937 zřízen hlavní závlahový kanál, který byl současně určen pro plavbu. Rozsáhlé **závlahové systémy** byly v 60tých a 70tých letech vybudovány v prostoru Bulhary-Valtice, Podivín-Lužice, Břeclav-Lanžhot, Zaječí-Rakvice a Hodonín-Lanžhot.

Do hydrického režimu nivy významným způsobem zasáhly regulace řek Dyje a Moravy a jejich přítoků. První regulační plány se začaly zpracovávat již v 17. století. Úprava byla již v této době spojována s myšlenkou vybudování dunajsko-oderského průplavu. K realizaci stavby nikdy nedošlo kvůli nepřiměřeně vysokým nákladům. Obdobné plány byly zpracované i pro regulaci řeky Dyje. První mapovací práce proběhly v letech 1777-1796. V roce 1830 bylo rozhodnuto o regulaci dolní Dyje. Projektem byl pověřen Michael Schweder, později inženýr Poppelák. Cílem regulačních úprav byla snaha co nejrychleji odvést vodu z krajiny. K projektu podali námitku Liechtensteini, kteří považovali plánované úpravy za riskantní a nepřiměřeně nákladné. K výsledné regulaci řek dochází tedy až v 70-

80tých letech 20. století. Poslední vodohospodářskou úpravou, která ovlivnila hydrické poměry v údolní nivě se stala výstavba Novomlýnských nádrží.

2.1.4 Rozbor prostorových vztahů a charakteru území

Nejvýznamnější kompoziční a prostorové vztahy v území souvisí s krajinnou kompozicí Lednicko-valtického areálu, která zasahuje i území mimo stávající hranice krajinné památkové zóny, s přesahem do krajiny lužních lesů oblasti soutoku Moravy a Dyje. Prostorové vyjádření kompozice Lednicko-valtického areálu je k dispozici v mapě „KPZ Lednicko-valtický areál. Krajinářsko - analytický výkres A: Kulturně historické hodnoty a kompoziční jevy“ (SALAŠOVÁ, KULIŠŤÁKOVÁ, SEDLÁČEK, DOHNALOVÁ, FLEKALOVÁ, VÍTOVSKÁ, KRUSOVÁ 2013). Všechny klíčové jevy obsažené v mapě jsou zpracovány do mapy kulturně-historických a mapy estetických hodnot. Pro ochranu projevu komponované krajiny je nezbytné zabezpečit ochranu:

- Jádrových území kompozice (zámecké areály Lednice, Valtice a Lednické rybníky včetně krajinářské úpravy na březích);
- Historických pohledových dominant s dálkovým dosahem (Minaret, zámek Lednice, kostel sv. Petra a Pavla v Podivíně, chrám Nanebevzetí Panny Marie ve Valticích, kostel Navštívení Panny Marie v Poštorné);
- Kompozičních os a linií (barokní aleje, průseky a aleje v oborách);
- Saletů a historických objektů souvisejících s kompozicí včetně na ně navazujících parkových úprav (na území CHKO zejména Obelisk na cestě do Přítluk, Janův hrad, Lovecký zámek, zámek Pohansko, zámek Lány, zámek Lanžhot);
- Vizuální a symbolická propojení mezi salety a obdobnými prvky kompozice;
- Strukturu lesa a drobné historické hospodářské stavby na území panských obor a lesů.

Je potřebné:

- a) stanovit ochranná pásma pohledových dominant, ve kterých nelze umísťovat záměry narušující vizuální dominanci historických staveb (týká se kulturních dominant i za hranicí CHKO);
- b) vyloučit umísťování velkoplošných reklamních zařízení v území;
- c) vyloučit záměry omezující vizibilitu komponovaných pohledů, průhledů a vyhlídek (stavby, zalesnění nebo obdobné typy vizuálních bariér);
- d) prověřovat vliv záměrů na krajinu na celém území krajinné památkové zóny;
- e) vylučovat záměry negativně ovlivňující esteticky hodnotná území a významné krajinné scény krajinné kompozice;
- f) zabezpečit adekvátní údržbu všech prvků komponované krajiny dle management plánu památky UNESCO;
- g) prověřovat rozvoj zástavby na periférii sídel s ohledem na jejich vliv na krajinnou kompozici (týká se všech sídel lokalizovaných na hranici CHKO nebo těsně za ní).

Specifickou strukturou, případně drobnými prostorovými kompozicemi se vyznačují i lesní a luční komplexy na bývalých dominikálních pozemcích na Soutoku a v Dolním Pomoraví.

Území krajinných celků Dolní Pomoraví a Soutok je tvořeno nivní krajinou lužních lesů s hustou sítí ramen řek Dyje, Moravy a Kyjovky. Krajinný celek Dolní Pomoraví je na západě vymezen přirozenou hranicí výrazného svahu říční terasy, na kterou jsou vázány sídla. Tato hranice se zároveň projevuje jako určující pohledový horizont. Území CHKO je tímto **pohledovým horizontem** vizuálně ohraničené a charakter horizontu je určující i pro zachování charakteru samotného území CHKO Soutok. Na říční nivě a úpatí svahu říční terasy jsou vázány archeologické lokality raně středověkého (Velkomoravské

hradiště Mikulčice a Pohansko) a také vrcholně středověkého osídlení (hrádky a tvrze v Lanžhotě, Tvrdonicích, Kosticích) s dochovaným reliéfem.

Krajinné celky Dolní Pomoraví a Soutok jsou, na rozdíl od LVA, ovlivňovány primárně hospodářskou činností v rozsáhlých celcích lužních lesů. Charakter území je podřízen lesnické činnosti, která se projevuje v geometrické struktuře lesních cest, zachovaných z velké části z doby mapování stabilního katastru (Císařské otisky Stabilního katastru, 1824-1836) a následně třetího vojenského mapování (1876 – 1877). Kromě praktického vedení rovných linií lesních cest, jsou dodnes patrné ty, které byly dřívejší **součástí širší krajinné kompozice a navazovaly na komponovanou krajinu LVA** – tzv. Drážka a Hlavní alej v nivě Dyje a Anglická alej v nivě Moravy. Kompoziční linie Drážka a Hlavní alej (v nivě Dyje) jsou dodnes zachovány v podobě průseků a nepevněných lesních cest; funkci **hlavních os** této části území převzaly současné zpevněné cesty intenzivně využívané jako komunikační osy. Anglická alej (v nivě Moravy) je téměř po celé své délce zachována dodnes také jako hlavní komunikační osa území. Na linie hlavních os jsou vázány **další záměrně komponované prostory**: ve fragmentech zachované geometrické kompozice (Hvězda u Košárských luk, rondel ve Stárkovském lese a rondel v Pánovém lese u Tvrdonic – pozůstatky starších geometricky komponovaných prostorů), rondely s výsadbami zejména jírovců a dubů v otevřených prostorách luk s rozptýlenou vegetací, výsadby alejí a stromořadí dlouhověkých listnatých nebo ovocných dřevin s ohledem na jejich estetickou a zároveň produkční funkci pro chov lesní zvěře. Součástí území jsou historické hospodářské stavby – stodoly, seníky, budy, hájenky apod., dnes již z velké části zaniklé. Několik zachovaných objektů je v havarijním stavu nebo po nevhodných rekonstrukcích.

Na hlavní osy území navazují **vedlejší osy** propojující území lesa se sídly. Typická je forma alejí a stromořadí v otevřené zemědělské krajině říční nivy, propojující vizuálně uzavřený prostor lesa se sídly na svahu a hraně říční terasy. Tyto linie cest s pravidelnou výsadbou stromů jsou pro charakter území určující.

Esteticky hodnotné prostory reflektují charakter území v jasně vymezených plochách. Typické jsou otevřené plochy luk ve vazbě na hlavní osy území, s rozptýlenou vegetací formovanou v souladu s principy anglické krajinářské školy (princip „dots, belts, clumps“ – Lancelot Capability Brown a Humphry Repton, Anglie, 18. století), doplněné drobnými hospodářskými stavbami. Časté jsou také rozvolněné prostory v lesích, bez vazby na hlavní osy území, typické sítě říčních ramen, meandrů, mokřadů a podmáčených luk.

Celé území vyhlášeného CHKO Soutok je významně ovlivněno působením rodu Liechtensteinů, kteří hospodářsky využívanou krajinu formovali podle estetických principů, a to nejen v oblasti LVA, ale také v hospodářsky využívaných lužních lesích v nivě Dyje i Moravy. Kontinuita využívání krajiny v souladu se zachováním principů tvorby krajiny by se měla stát jedním ze stěžejních důvodů její adekvátně nastavené ochrany.

Krajinný celek **Dolní Podyjí** má podobný charakter jako Dolní Pomoraví, přesto se v některých aspektech odlišuje. Z dochovaných archeologických stop je zřejmé, že území nivy nebylo v historických dobách tak masivně osídleno jako prostor hradiště v Mikulčicích a v Pohansku u Břeclavi. Sídla, která jsou lokalizována na pravobřežní terase Dyje jsou spíše menší, silniční komunikace nejsou tak zatíženy dopravou, jako je tomu u pomoravských obcí. Na druhé straně tvoří i tady shodně klíčovou **sídelní osu** komunikace (dnešní silnice 42117 v Podyjí, silnice 424 a 05531 v Pomoraví). Určujícím **pohledovým horizontem** je rovněž částečně zastavěná hrana pravobřežní terasy Dyje. Její vizuální projev není ale až tak výrazný jako v případě Pomoraví. Je to způsobeno zejména tím, že mezi lužními porosty a sídly není tak výrazně otevřený bezlesý prostor, jako je tomu např. v případě Tvrdonic nebo Mikulčic. Stavební dominanty se v tomto celku příliš neprojevují; dominantní je ale především masiv Děvína.

Prostorová kompozice, typická pro ostatní krajinné celky, je tady málo výrazná, případně absentuje. Charakter krajiny určují zejména komplexy hospodářského lesa, luční enklávy a zbytky říčních ramen jejichž koncentrace je v tomto krajinném celku méně rozsáhlá. Výrazný je projev protipovodňové hráze, která zde funguje i jako vytížená cyklostezka. Významným **komunikačním uzlem** je tzv. bulharský jez, který se stal významnou odpočinkovou zastávkou s občerstvením pro cyklisty.

2.1.5 – Hodnoty území

Hodnocení krajinného rázu kromě charakteristik území musí explicitně vymezit přírodní (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny), kulturně-historické (zák. č. 20/1987 Sb., o památkové péči; zák. č. 283/2021 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) a estetické hodnoty (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

Hodnoty identifikované při posuzování krajinného rázu CHKO Soutok jsou zobrazeny na výkrese č. 1 Přírodní hodnoty CHKO Soutok, č. 2 Kulturně-historické hodnoty CHKO Soutok a č. 3 Estetické hodnoty CHKO Soutok. Jevy zobrazené v mapách byly:

a) převzaty z platných ÚAP ORP Břeclav;

b) doplněny expertním hodnocením.

Přírodní hodnoty

Za přírodní hodnoty, které jsou předmětem ochrany krajinného rázu, jsou považovány:

- významné krajinné prvky (registrované; ex lège);
- zvláště chráněná území (MZCHÚ);
- NATURA 2000 (EVL; ptačí oblasti);
- biotopy vyšší přírodní kvality (dle mapování biotopů);
- památné stromy;
- území chráněná Ramsarskou úmluvou;
- CHOPAV;
- půdy 1. a 2. bonity (přírodní a civilizační hodnota).

Kulturně-historické hodnoty

Vymezeny a předmětem ochrany jsou:

- kulturní památky (národní kulturní památky; kulturní památky);
- památkové rezervace (archeologické včetně území s archeologickými nálezy 1. kategorie);
- památkové zóny (krajinná památková zóna Lednicko-valtický areál);
- památky UNESCO (kulturní krajina Lednicko-valtický areál);
- sakrální objekty (sakrální stavby a drobné sakrální objekty);
- kompoziční jevy Lednicko-valtického areálu (kompozičně významné objekty; kompoziční osy, linie a vazby; parkové úpravy);
- historické prostorové uspořádání lesa (liniové struktury – cesty, průseky, hranice porostů apod.);
- architektonicky a historicky cenné stavby, objekty a soubory;
- hradiště a tvrzistě;
- prvky historického pevnostního opevnění.

Estetické hodnoty

- kulturní dominanty (funkční s pozitivním vizuálním projevem);
- pohledové horizonty;
- vyhlídky;
- kompoziční jevy Lednicko-valtického areálu (kompozičně významné objekty; kompoziční osy, linie a vazby; parkové úpravy);
- esteticky hodnotné prostory;
- esteticky významné aleje.

Část zjištěných hodnot je již dnes registrována v ÚAP ORP Břeclav. Některé navrhuje doplnit (zejména kompoziční jevy Lednicko-valtického areálu, historické krajinné struktury a objekty v oboře Soutok a v Dolním Pomoraví). Zvláštní pozornost zasluhuje ochrana pohledových horizontů a dominant, a to přes to, že řada z nich leží fyzicky mimo hranice CHKO Soutok. S ohledem na to, že působí vizuálně významně i na území CHKO, bude nezbytné zpřísnit jejich ochranu v příslušných územně plánovacích dokumentacích nebo vyhlásit ochranné pásmo CHKO tak, aby pokrývalo i ochranu působení horizontů a významných sakrálních dominant.

Po zpracování výkresů hodnot byla provedena jejich superpozice. V místech s největší koncentrací přírodních, kulturních a estetických hodnot byly vymezeny lokality soustředěných hodnot (LSH, výkres č. 5). V LSH bude potřebné specificky upravit management území s ohledem na střety zájmů při ochraně přírodních, památkových a estetických hodnot. Protože se současně jedná o území, která jsou intenzivně turisticky využívána, bude nezbytné přistoupit k větší regulaci pohybu turistů, posílení infrastruktury (doprava v pohybu i v klidu, restaurační zařízení a občerstvení, zařízení pro zábavné a sportovní aktivity a úpravě navigačních a reklamních zařízení).

2.1.6 Shrnutí

Území navrhované CHKO Soutok je mimořádně cenným územím s vysokou koncentrací přírodních, kulturně-historických a estetických hodnot. Je příkladem velmi vzácné nivní krajiny s dochovanými zbytky mrtvých říčních ramen a komplexu lužních lesů. Jedná se současně o starou sídelní krajinu s vysokou koncentrací archeologicky významných lokalit. Většina území byla navíc specificky organizována – tzv. komponovaná – v průběhu více než 500letého působení knížecí rodiny Liechtensteinů a jejich architektů a hospodářských správců. Území je hned dvěma režimy deklarováno jako památka světového významu – Lednicko-valtický areál byl v roce 1996 zapsán na seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO; území současně má statut biosférické rezervace (dnes regionu) UNESCO.

Pro ochranu území včetně znaků a hodnot krajinného rázu bude nezbytné skloubit ochranu přírody a památkovou péči a vhodným způsobem usměrnit rozvoj intenzivně využívaného území tak, aby nedocházelo ke konfliktům zájmů.

Pro zachování přírodních hodnot území považujeme za nezbytné řešení vodního hospodářství v kontextu klimatické změny, rostoucí problém nedostatku vody zejména v letním období a absence záplav. Pro zachování klíčových charakteristik území (les) bude nezbytné upravit hospodaření v lese v souladu s požadavky nejenom ochrany přírody, ale i památkové péče.

Ochranu kulturních a historických charakteristik tohoto unikátního území a jeho kulturních a estetických hodnot bude nezbytné harmonizovat s rozvojem obcí. Ochrana krajinného rázu území není adekvátně zapracována do územně plánovacích dokumentací (územní plány obcí), v některých dokumentacích výrazně absentuje. S ohledem na očekávané změny a rozvojové záměry obcí (např. rozvoj obnovitelných zdrojů energie) považujeme za nezbytné v tomto směru územní plány

aktualizovat. V případě KPZ Lednicko-valtický areál považujeme za nezbytné zpracovat adekvátní plánovací dokumentace (**plán ochrany památkové zóny, územní studie krajiny**), ve kterých by se ochrana charakteristik a hodnot území dále precizovala.

2.2 Členění řešeného území z hlediska krajinného rázu

2.2.1. Přehled vymezených územních jednotek

Tab. 1 Přehled vymezených územních jednotek

Krajinný celek			
ID (kód)	název		
		Krajinný prostor	
		ID (kód)	název
AOPK_KC01	Dolní Pomoraví		
	KP01	Mikulčický luh	
	KP02	Novoveský luh	
	KP03	Týnský luh	
	KP04	Kosticko-tvrdonický luh	
AOPK_KC02	Soutok		
	KP01	Lanžhotské lužní lesy	
	KP02	Kopánky	
	KP03	Košárské louky	
	KP04	Trojmezí	
	KP05	Doubravenské louky	
	KP06	Stárkovský les	
	KP07	Lanžhotské trnůvky	
AOPK_KC03	Lednicko-valtický areál		
	KP01	Pohansko u Nejdku	
	KP02	Azant	
	KP03	Hozloky/Štěp	
	KP04	Pastvisko	
	KP05	Obora Obelisk	
	KP06	Stará Dyje - Janohrad	
	KP07	Zámecký park Lednice	
	KP08	Dolní les	
	KP09	Lednické louky	
	KP10	Kančí obora	
	KP11	Ladenský luh	
	KP12	Pohansko u Břeclavi	
	KP13	Lány	
	KP14	Kostice – Zadní hrúd	
	KP15	Švehlovec	
	KP16	Hraniční louky	
AOPK_KC04	Dolní Podyjí		
	KP01	Za Dyjí	
	KP02	Horní les	

2.2.2 Přehled lokalit soustředěných hodnot

ID (kód)	Název
AOPK_LSHK001	Areál zámku Lednice
AOPK_LSHK002	Janohrad – Lovecký zámeček
AOPK_LSHK003	Pohansko u Břeclavi
AOPK_LSHK004	Lány
AOPK_LSHK005	Hradiště Mikulčice
AOPK_LSHK006	Lanžhotské lužní lesy
AOPK_LSHK007	Dlůhý hrúd
AOPK_LSHK008	Košárské louky

2.3 Charakteristika, hodnocení a návrh ochrany územních jednotek a lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu

2.3.1 Charakteristika územních jednotek a jejich ochrana

Charakteristika krajinných celků s dominantními rysy a návrh jejich ochrany je v tabulce 5.2. Přehled krajinných prostorů, seznam charakteristických znaků a hodnot krajinných prostorů a návrh jejich ochrany je v tabulce 5.3.

2.3.2 Charakteristika lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu a jejich ochrana

Přehled lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu je v tabulce 5.4.

2.4 Samostatně sledované krajinné hodnoty

2.4.1 Významné krajinné dominanty

Přehled významných dominant v krajině, s charakteristikou a doporučením k ochraně je v tabulce 5.5.

2.4.2 Významné pohledové horizonty

S ohledem na charakter území, byly významné pohledové horizonty vymezeny za hranicí CHKO. Důvodem tohoto vymezení je jejich významný vizuální vliv na území CHKO Soutok. Přehled významných horizontů je v tabulce 5.6.

2.4.3 Krajinné osy

Přehled vymezených krajinných os je v tabulce 5.7.

2.4.4 Další krajinné hodnoty navržené k doplnění do územně analytických podkladů

Přehled hodnot navržených k doplnění do ÚAP je v tabulce 5.8.

3. Hodnocení sídel

Na území CHKO nezasahují žádná sídla s výjimkou okrajové části Lednice a Břeclav. Charakteristika a hodnocení sídel jsou pro toto hodnocení irelevantní. Potřeba specifických opatření při plánování rozvoje obcí je vymezena v rámci ochrany pohledových horizontů nebo specifikována v návrzích na opatření v rámci jednotlivých krajinných prostorů.

4. Zdroje a podklady

- BUKÁČEK, R., VONDRÁČKOVÁ, S., VOREL, I. (2023). Metodika hodnocení krajinného rázu. Praha: AOPK.
- HRIB, M., KORDIOVSKÝ, E. a kol. (2004). Lužní les v Dyjsko-moravské nivě. Břeclav: Moraviapress Břeclav, 591 s.
- JANČÁŘ, J. a kol. (2000). Vlastivěda moravská. Země a lid. Svazek 10. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, s. 19-23.
- LÖW, J. a kol. (2008). Preventivní hodnocení krajinného rázu území v oblasti soutoku Dyje a Moravy. Brno: Löw & spol., s.r.o.
- LUSTYK, P., OUŠKOVÁ, V. (2011). Vrstva mapování biotopů a její aktualizace – první možnosti srovnání dat [Habitat mapping layer and its updating - the first possibilities of data comparison]. Ochrana přírody, Praha, 66: 20–22.
- SALAŠOVÁ, A., KULIŠŤÁKOVÁ, L., SEDLÁČEK, J., DOHNALOVÁ, B., FLEKALOVÁ, M., VÍTOVSKÁ, D., KRUSOVÁ, A. (2013). KPZ Lednicko-valtický areál. Krajinářsko - analytický výkres A: Kulturně historické hodnoty a kompoziční jevy. Specializovaná mapa. Lednice: ZF MENDELU. Dostupné z http://www.kpz-naki.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=144 [online].
- SALAŠOVÁ, A., KUČA, K. Lednicko-valtický areál. In KUČA, K. (ed.) a kol. (2015). Krajinné památkové zóny České republiky. Praha: NPÚ, s. 188-231.
- ŠEFFER, J., STANOVÁ, V. (eds.) (1999). Aluviálne lúky rieky Moravy – význam, obnova a manažment. Bratislava: DAPHNE – Centrum pre aplikovanú ekológiu, 186 s.
- MACHÁČEK, J., BALCÁRKOVÁ, A., DRESLER, P., MILO, P. (2013). Archeologický výzkum raně středověkého sídliště Kostice – Zadní hrúd v letech 2009–2011. In. Archeologické rozhledy LXV–2013, s. 735–775.
- ZATLOUKAL, P. (ed.), KREJČÍŘÍK, P., ZATLOUKAL, O. (2012). Lednicko-valtický areál. Edice Světové památky UNESCO. Praha: FOIBOS BOOKS, s.r.o., 190s.

Mapové podklady a další informační zdroje:

- Územně analytické podklady Jihomoravského kraje ve znění aktualizace 1. a 2. Výkres hodnot, 2021. Dostupné z https://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/uap_jmk_2021/03_graficka_cast/01_Vykresy/A.1.Hodnoty_UAP_JMK_2021_600DPI.pdf
- Územně analytické podklady ORP Břeclav. Výkres hodnot. Pátá úplná aktualizace, 2020. Dostupné z <https://breclav.eu/2020-pata-uplna-aktualizace-uap-orp-breclav>
- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje ve znění aktualizace 1 a 2. I.3 Výkres krajin. Dostupné z https://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/zur_jmk_a2a1_UZ/GRAFICKA_CAST/I3_KrajTyp.pdf#zoom=100

5. Tabulková část

5.1 Přehled vymezených krajinných celků a krajinných prostorů

Hranice krajinných celků a krajinných prostorů jsou topograficky vyznačeny v mapě č. 4. Popis vymezení krajinných jednotek obsažený v tabulkách je pouze rámcový.

Krajinný celek	Dolní Pomoraví	ID	AOPK_KC01
Vymezení: Primární niva řeky Moravy od Mikulčic až po účelovou polní komunikaci nad celnicí v prostoru Rubanice, Za jízdou a Hlína.			
Krajinné prostory			
ID (kód):	Krajinný prostor	Vymezení	
AOPK_KC01/KP01	Mikulčický luh	Hranice CHKO Soutok, na jihu hranice přírodního parku Mikulčický luh.	
AOPK_KC01/KP02	Novoveský luh	Hranice CHKO Soutok, na jihu hranice k.ú, Blažejovská alej a bezejmenná vodoteč (přítok Kyjovky pod obcí Týnec).	
AOPK_KC01/KP03	Týnský luh	Hranice CHKO Soutok, na jihu hranice k.ú. Týnec, na západě hranice lesního porostu.	
AOPK_KC01/KP04	Kosticko-tvrdonický luh	Hranice CHKO Soutok, na jihu účelová polní komunikace nad celnicí v prostoru Rubanice, Za jízdou a Hlína.	

Krajinný celek	Soutok	ID	AOPK_KC02
Vymezení: Primární niva dolních úseků řeky Moravy a Dyje vymezena na východě a západě státní hranicí, hranicí krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál a na severu hranicí CHKO Soutok a jižní hranicí KC Dolní Pomoraví			
Krajinné prostory			
ID:	Krajinný prostor	Vymezení	
AOPK_KC02/KP01	Lanžhotské lužní lesy	Centrální část lesního komplexu obory Soutok.	
AOPK_KC02/KP02	Kopánky	Lesní komplex vymezený na západě hranicí CHKO Soutok, na východě Anglickou cestou a tokem Kyjovky.	
AOPK_KC02/KP03	Košárské louky	Luční komplex na západním okraji obory Soutok vymezený na západě tokem Dyje, na východě okrajem lesa.	
AOPK_KC02/KP04	Trojmezí	Okolí soutoku řeky Moravy a Dyje vymezená hranicí CHKO Soutok, na severu a východě Hraniční cestou.	
AOPK_KC02/KP05	Doubravenské louky	Komplex luk (Doubravenská, Ferencova a Humlova) a okraj lesních porostů na východním okraji obory Soutok (mezi Vlčí strouhou a Šancemi)	
AOPK_KC02/KP06	Stárkovský les	Hranice Stárkovského lesa rozšířená o území lesního komplexu mezi silnicí č. 425 až po jižní hranici KC Dolní Pomoraví.	
AOPK_KC02/KP07	Lanžhotské trnůvky	Hranice CHKO Soutok, hranice honu Trnůvky	

Krajinný celek	Lednicko-valtický areál	ID	AOPK_KC03
Vymezení: Hranice krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál rozšířené v prostoru za regulovaným tokem Dyje mezi Lanžhotem a Břeclaví až po hranici CHKO Soutok			
Krajinné prostory:			
ID:	Krajinný prostor	Vymezení	

AOPK_KC03/KP01	Pohansko u Nejdku	Regulovaný tok Dyje, Zámecká Dyje a cyklotrasa Mikulovská a Lednická.
AOPK_KC03/KP02	Azant	Regulovaný tok řeky Dyje až po cyklotrasu 5043, na jihu lesní účelová komunikace, na východě okraj lesního porostu.
AOPK_KC03/KP03	Hozloky	Lesní porost vymezený hranicí CHKO Soutok, hranicí NPP Pastvisko u Lednice, regulovaným tokem řeky Dyje.
AOPK_KC03/KP04	Pastvisko	Louky, pastviny a mokřady vymezeny hranicí NPP Pastvisko u Lednice až po tok Staré Dyje.
AOPK_KC03/KP05	Obora Obelisk	Obora Obelisk korigovaná hranicí CHKO Soutok
AOPK_KC03/KP06	Stará Dyje - Janohrad	Území mezi regulovaným tokem Dyje a Starou Dyjí od Pastviska až po Janohrad.
AOPK_KC03/KP07	Zámecký park Lednice	Areál zámku Lednice (zámecká zahrada)
AOPK_KC03/KP08	Dolní les	Lesní komplex východně od areálu zámku Lednice, severně vymezený tokem Staré Dyje a Dyje, na východě hranicí Kančí obory.
AOPK_KC03/KP09	Lednické louky	Luční komplex vymezený hranicí CHKO Soutok a jižní hranicí Dolního lesa.
AOPK_KC03/KP10	Kančí obora	Souvislý lesní komplex západně od Břeclavi vymezený tokem Dyje a odlehčovacím břeclavským kanálem, na jihu hranicí CHKO Soutok, na západě okrajem lesního porostu.
AOPK_KC03/KP11	Ladenský luh	Levobřežní terasa Dyje vymezená hranicí CHKO Soutok a regulovaným tokem Dyje.
AOPK_KC03/KP12	Pohansko u Břeclavi	Hranice území daná hranicí komponovaného prostoru zámku Pohansko.
AOPK_KC03/KP13	Lány	Hranice území daná hranicí komponovaného prostoru zámku Lány.
AOPK_KC03/KP14	Kostice – Zadní hrúd	Archeologická lokalita raně středověkého sídliště. Nelesní území vymezeno na severu hranicí CHKO Soutok a na jihu hranicí lesa obory Soutok na k.ú. Kostice.
AOPK_KC03/KP15	Švehlovec	Severovýchodní hranice obory Soutok a hranice KP Pohansko a Lány.
AOPK_KC03/KP16	Hraniční louky	Hranice CHKO Soutok, státní hranice a tok řeky Dyje.

Krajinný celek	Dolní Podyjí	ID	AOPK_KC04
Vymezení: Území pod dolní v.n. Nové Mlýny až po hranici krajinné památkové zóny Lednicko-valtický areál.			
Krajinné prostory			
ID:	Krajinný prostor	Vymezení	
AOPK_KC04/KP01	Za Dyjí	Spíše nelesní území vymezeno hranicí CHKO Soutok a lesním porostem Horní les (hony Za Dyjí a U suchého dubu).	
AOPK_KC04/KP02	Horní les	Hranice CHKO Soutok, linie komunikace Bulhary – Bulharyhráz a severozápadní hranice KPZ Lednicko-valtický areál.	

5.2 Přehled krajinných celků s dominantními rysy a návrh jejich ochrany

Kód a název krajinného celku: AOPK_KC01 Dolní Pomoraví			
Dominantní rys		Význam	Projev
	Lesoluční krajina s vodními toky, mokřady, říčními rameny a tůněmi	hlavní	pozitivní
	Široký úval předkarpatské sníženiny	hlavní	pozitivní
	Údolní niva členěná historicky na západní luční a východní lesní část	hlavní	pozitivní
	Maritinní podklady překryté kvartérními fluviálními sedimenty (štěrky)	spoluurčující	
	Eolické písečné návěje (hrůdy)	spoluurčující	pozitivní
	Nivní půdy	spoluurčující	neutrální
	Biotopy měkkého luhu a nivních luk	spoluurčující	pozitivní
	Mokřady, vodní kanály, tůně a drobné vodoteče	hlavní	pozitivní
	Regulované vodní toky	hlavní	negativní
	Nivní louky	spoluurčující	pozitivní
	Hospodářský les ve východní části nivy	hlavní	
	Druhovú skladbu tvrdého luhu	hlavní	pozitivní
	Historicky dochovaná prostorová struktura lesa s vazbou na lesní cestní síť	spoluurčující	pozitivní
	Historické hospodářské stavby v lesích (stodoly, seníky, hájenky apod.)	spoluurčující	pozitivní
	Starověká sídelní oblast Panonika	hlavní	
	Sídelní osa na pravobřežní hraně staré říční terasy Moravy	hlavní	
	Hlavní komunikační osa území (Anglická alej)	spoluurčující	pozitivní
	Slovanské hradiště (Mikulčice) a jeho širší zázemí raně středověkých sídlišť	hlavní	pozitivní
	Vrcholně středověké hrádky a tvrze na úpatí svahu říční terasy (zachovaný reliéf)	spoluurčující	pozitivní
	Kulturní znaky Podluží	hlavní	pozitivní
	Vizuální projev hrany staré říční terasy	hlavní	pozitivní
	Polootevřená krajinná scéna	hlavní	pozitivní
	V lesích otevřené plochy luk s rozptýlenou vegetací a drobnými stavbami, částečně fragmenty komponovaných prostor (rondely, osy, cesty, průseky)	hlavní	pozitivní
	Esteticky významná stromořadí u cest – komunikační osy území, propojení lesa a sídel	hlavní	pozitivní
	Výhledy z terasy do nivy	spoluurčující	pozitivní
	Vizuální dominance kostelních věží	spoluurčující	pozitivní
	Vizuální projev drobné držby a zástavby na hraně terasy	spoluurčující	pozitivní

Zásady ochrany:		Odůvodnění:
	Podporovat změny orné půdy na trvalé travní porosty, případně mokřady a drobné vodní plochy	Zvýšení biodiverzity a estetického působení (rekreace); obnova historické charakteristiky

	Ochrana archeologických lokalit	Zákon o památkové péči
	Zachovat bezlesí (trvalé travní porosty) v západní části údolní nivy	Podpora biodiverzity, ochrana estetických hodnot území
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území	Plochy luk v lesích, s rozptýlenou vegetací a drobnými stavbami jsou aplikací principů anglické krajinářské školy v primárně hospodářsky využívaném lese, vázaném na komponovanou krajinu. Využití stejných principů kompozice na prostorově značně omezených lesních plochách.
	Nepovolovat zástavbu v údolní nivě	Záplavové území, lesní zákon, CHOPAV
	Omezovat stavbu oplocení (s výjimkou dočasného oplocení pro ochranu lesních kultur) v údolní nivě	Zabránit fragmentaci krajiny, podpora průchodnosti
	Podporovat přírodní a přírodě blízký charakter lesních komplexů	Biosférická rezervace UNESCO, významný krajinný prvek
	Zabezpečit ochranu pohledového horizontu před vnášením nových dominant	Významná charakteristika a estetická hodnota území
	Zabezpečit ochranu kulturních dominant před vnášením nových dominant	Významná charakteristika a estetická hodnota území
	Udržovat výsadby alejí a stromořadí, obnova interakčních prvků ÚSES	Významné liniové struktury krajiny, dominantní rys orientace a prostupnosti území
	Historicky cenné stavby evidovat jako kulturní památky, obnovovat v souladu s požadavky památkové péče	Poslední pozůstatky liechtensteinských hospodářských drobných staveb, hodnota vázaná na historické formy lesnictví a myslivosti, typický architektonický projev vázaný na místní materiál a stavební zvyklosti knížecího stavebního úřadu.
	Prověřovat vliv nových záměrů na krajinný ráz území CHKO Soutok do vzdálenosti 5 km vně hranice CHKO (zejména výškové stavby, fotovoltaické elektrárny)	Ochrana historické charakteristiky území, kulturních dominant, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetických hodnot území

Legenda: Význam: hlavní/spoluurčující; Projev: pozitivní/negativní/neutrální

Kód a název krajinného celku: AOPK_KC02 Soutok			
Dominantní rys		Význam	Projev
	Lesní krajina široké údolní nivy	hlavní	pozitivní
	Široký úval předkarpatské sníženiny	hlavní	pozitivní
	Maritinní podklady překryté kvartérními fluviálními sedimenty (štěrky)	spoluurčující	neutrální
	Eolické písečné návěje (hrúdy)	spoluurčující	pozitivní
	Nivní půdy a slatiny	spoluurčující	
	Kontrastní biotopy luhu a nivních luk	spoluurčující	pozitivní

	Mokřady, vodní kanály, tůně a drobné vodoteče (vysoká koncentrace)	hlavní	pozitivní
	Regulované vodní toky	hlavní	negativní
	Nivní louky a pastviny	spoluurčující	pozitivní
	Druhovú skladba tvrdého luhu	hlavní	pozitivní
	Historicky dochovaná prostorová struktura lesa s vazbou na lesní cestní síť	spoluurčující	pozitivní
	Starověká sídelní oblast Panonika	hlavní	neutrální
	Historická obora, myslivecká zařízení	hlavní	pozitivní
	Historické hospodářské stavby v lesích (stodoly, seníky, hájenky apod.)	spoluurčující	pozitivní
	Bunkry a objekty obranné pohraniční linie (ŘOP, železná opona)	spoluurčující	neutrální
	Objekty těžby ropy a plynu	spoluurčující	neutrální
	Historické průmyslové objekty (milíře, fragment lesní železnice)	spoluurčující	pozitivní
	Absence osídlení	spoluurčující	pozitivní
	Oplocení velkého rozsahu (především dočasná oplocení pasek s výsadbami a mladými kulturami převážně dubu)	spoluurčující	negativní
	„Bezzásahové“ lesní porosty (NPR Lanžhotské pralesy a NPP Soutok)	spoluurčující	pozitivní
	Archeologické lokality	spoluurčující	pozitivní
	Historická kompoziční osa území (Hlavní alej, Drážka)	spoluurčující	pozitivní
	V lesích otevřené plochy luk s rozptýlenou vegetací a drobnými stavbami, částečně fragmenty komponovaných prostor (rondely, osy, cesty, průseky, kompozice hvězdy)	hlavní	pozitivní
	Esteticky hodnotná stromořadí u cest	spoluurčující	pozitivní
	Uzavřená krajinná scéna (lesní interiér)	spoluurčující	pozitivní
	Přírodní charakter krajinné scény	hlavní	pozitivní

Zásady ochrany:		Odůvodnění:
	Podporovat přírodě blízké a historicky ověřené formy hospodaření v lese	Zachování charakteru tvrdého luhu s dominantním dubem
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území	Plochy luk v lesích, s rozptýlenou vegetací a drobnými stavbami jsou aplikací principů anglické krajinářské školy v primárně hospodářsky využívaném lese, vázaném na komponovanou krajinu LVA. Využití stejných principů kompozice na prostorově značně omezených lesních plochách.
	Zabezpečit ochranu a obnovování mokřadů, starých říčních ramen, historických kanálů a struh	Podpora zadržování vody v krajině, zvyšování biodiverzity
	Nepovolovat zástavbu v údolní nivě	Záplavové území, lesní zákon, CHOPAV
	Podporovat bezpečné rozlivy	Podpora zadržování vody v krajině, simulace přirozených jevů v nivě

	Udržovat výsadby alejí a stromořadí, udržovat a obnovovat výsadby rondelů	dominantní rys orientace v území, estetická hodnota v hospodářském lese, prvky krajinné kompozice
	Zvýšit ochranu historických krajinných struktur (hájenky)	Významná historická charakteristika území
	Historicky cenné stavby evidovat jako kulturní památky, obnovovat v souladu s požadavky památkové péče	Poslední pozůstatky lichtenštejnských hospodářských drobných staveb, hodnota vázaná na historické formy lesnictví a myslivosti, typický architektonický projev vázaný na místní materiál a stavební zvyklosti knížecího stavebního úřadu.
	Zachovat vojenské bunkry	Doklad historického vývoje krajiny
	Zachovat objekty těžby ropy a plynu, milíře a fragment lesní železnice	Doklad historického vývoje a současného využití krajiny
	Zabezpečit ochranu archeologických lokalit	Zákon o památkové péči
	Prověřovat vliv nových záměrů na krajinný ráz území CHKO Soutok do vzdálenosti 5 km vně hranice CHKO (zejména výškové stavby, fotovoltaické elektrárny)	Ochrana historické charakteristiky území, kulturních dominant, harmonického měřítko a vztahů v krajině; ochrana estetických hodnot území

Kód a název krajinného celku: AOPK_KC03 Lednicko-valtický areál			
Dominantní rys		Význam	Projev
	Komponovaná kulturní krajina (UNESCO)	stěžejní	pozitivní
	Široký úval předkarpatské sníženiny	hlavní	pozitivní
	Užší niva řeky Dyje	hlavní	neutrální
	Říční galerie	spoluurčující	pozitivní
	Maritinní podklady překryté kvartérními fluvialními sedimenty (štěrky)	spoluurčující	neutrální
	Eolické písečné návěje (hrúdy)	spoluurčující	pozitivní
	Nivní půdy a slatiny	spoluurčující	neutrální
	Kontrastní biotopy luhu a nivních luk	spoluurčující	pozitivní
	Historické vodohospodářské úpravy Liechtensteinů	spoluurčující	pozitivní
	Regulované vodní toky	spoluurčující	negativní
	Nivní louky a pastviny	spoluurčující	pozitivní
	Kulturní les	spoluurčující	pozitivní
	Druhovná skladba tvrdého luhu	hlavní	pozitivní
	Starověká sídelní oblast Panonika	hlavní	neutrální
	Sídelní osa na pravobřežní hraně staré říční terasy Dyje	hlavní	neutrální
	Archeologické lokality	spoluurčující	pozitivní
	Slovanská hradiště (Pohansko u Nejdku, Pohansko u Břeclavi) a jejich širší zázemí raně středověkých sídlišť	hlavní	pozitivní
	Kulturní znaky charvatského Podluží	spoluurčující	pozitivní
	Zámecký areál a salety	hlavní	pozitivní

	Historické obory	spoluurčující	pozitivní
	Historické zahrady a parky	hlavní	pozitivní
	Rybníky	spoluurčující	pozitivní
	Polootvřená až otevřená krajinná scéna	spoluurčující	neutrální
	Kompoziční a vizuální vazby	hlavní	pozitivní
	Kulturní dominanty (salety, sakrální stavby)	spoluurčující	pozitivní

Zásady ochrany:		Odůvodnění:	
	Zabezpečit ochranu krajinné kompozice (nadřadit zájmy památkové péče v rozhodování o území)	Zákon o památkové péči (památková zóna), Úmluva o světovém přírodním a kulturním dědictví (UNESCO)	
	Umožnit regeneraci komponované krajiny	Podmínka zachování komponované krajiny	
	Nepovolovat novou zástavbu (pozemní stavby, infrastrukturu pro těžbu, energetická zařízení apod.) v prostoru v komponovaných územích včetně území kompozičních a pohledových vazeb	Zákon o památkové péči (památková zóna), Úmluva o světovém přírodním a kulturním dědictví (UNESCO)	
	Nepovolovat novou zástavbu (pozemní stavby, infrastrukturu pro těžbu, energetická zařízení apod.) v parkově upravené krajině	Zákon o památkové péči (památková zóna), Úmluva o světovém přírodním a kulturním dědictví (UNESCO)	
	Vyloučit umísťování nových dominant v pohledově exponovaném území a lokalitách soustředěných hodnot	Ochrana hlavní kulturní a historické charakteristiky krajiny, ochrana estetických hodnot, ochrana památky UNESCO	
	V historicky odůvodněných případech respektovat geograficky nepůvodní rostliny	Ochrana hlavní kulturní a historické charakteristiky krajiny, ochrana estetických hodnot, ochrana památky UNESCO	
	Zpracovat plán ochrany a koncepci regenerace komponované krajiny LVA	Zákon o památkové péči (památková zóna), Úmluva o světovém přírodním a kulturním dědictví (UNESCO)	
	Prověřovat vliv nových záměrů na krajinný ráz území CHKO Soutok do vzdálenosti 5 km vně hranice CHKO (zejména výškové stavby, fotovoltaické elektrárny)	Ochrana historické charakteristiky území, kulturních dominant, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetických hodnot území	

Kód a název krajinného celku: AOPK_KC04 Dolní Podyjí			
Dominantní rys		Význam	Projev
	Lesoplní kulturní krajina	hlavní	pozitivní
	Široký úval předkarpatské sníženiny	hlavní	pozitivní
	Užší niva řeky Dyje	hlavní	neutrální
	Říční galerie	spoluurčující	pozitivní
	Maritinní podklady překryté kvartérními fluviálními sedimenty (štěrky)	spoluurčující	neutrální
	Eolické písečné návěje (hrúdy)	spoluurčující	pozitivní
	Nivní půdy a slatiny	spoluurčující	neutrální

	Kontrastní biotopy luhu a nivních luk	spoluurčující	pozitivní
	Historické vodohospodářské úpravy Liechtensteinů	spoluurčující	pozitivní
	Regulované vodní toky	hlavní	negativní
	Hráz	spoluurčující	negativní
	Louky a pole	spoluurčující	negativní
	Kulturní les	hlavní	neutrální
	Druhovú skladbu tvrdého luhu	spoluurčující	pozitivní
	Starověká sídelní oblast Panonika	hlavní	neutrální
	Sídelní osa na pravobřežní hraně staré říční terasy Dyje	hlavní	neutrální
	Kulturní znaky charvatského Podluží	spoluurčující	pozitivní
	Drobné sakrální objekty	spoluurčující	pozitivní
	Polootvřená až otevřená krajinná scéna	spoluurčující	neutrální
	Vizuální projev hrany říční terasy	spoluurčující	pozitivní
	Vizuální projev dominanty Děvína	hlavní	pozitivní

Zásady ochrany:		Odůvodnění:
	Nepovolovat zástavbu v údolní nivě	Záplavové území, lesní zákon
	Omezovat stavbu oplocení v údolní nivě na nezbytnou míru	Omezení fragmentaci krajiny, podpora průchodnosti
	Zabezpečit ochranu pohledového horizontu před vnášením nových dominant	Významná charakteristika a estetická hodnota území
	Prověřovat vliv nových záměrů na krajinný ráz území CHKO Soutok do vzdálenosti 5 km vně hranice CHKO (zejména výškové stavby, fotovoltaické elektrárny)	Ochrana historické charakteristiky území, kulturních dominant, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetických hodnot území

5.3 Přehled charakteristických znaků a hodnot krajinných prostorů a návrh jejich ochrany

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC01/KP01 Mikulčický luh								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
<i>Znaky přírodní charakteristiky</i>								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L)	+	spoluurčující	cenný	(x)	x		x
	Nivní louky	+	doplňující	cenný	x	x		x
	Hrůdy	+	spoluurčující	cenný	x	x		
<i>Znaky kulturní a historické charakteristiky</i>								
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
	Velkomoravské hradiště Mikulčice	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Prostorová vazba na Kopčany	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
<i>Znaky prostorové charakteristiky</i>								
	Esteticky hodnotná stromořadí	+	zásadní	cenný	x	x	x	x

	Hlavní komunikační osa území – Anglická alej	+	spoluurčující	běžný	x		x	x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	běžný				x
	Esteticky hodnotná území	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Ochrana archeologické lokality hradiště Mikulčice	Zákon o památkové péči; archeologická lokalita mezinárodního významu						
	Ochrana pohledového horizontu před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Pohledový horizont je významnou kulturní a historickou charakteristikou území; pohledově exponované místo zasahující vizuálně do CHKO; území harmonického měřítka.						
	Nezastavitelnost území s výjimkou drobných hospodářských staveb pro lesní hospodářství a myslivost a staveb souvisejících s archeologickou činností a expozicí.	Zákon o památkové péči; ochrana kulturní a historické charakteristiky a estetické hodnoty území						
Ochranná doporučení								
	Podporovat zatravnění ZPF							
	Podporovat revitalizace regulovaných vodotečí							
	Zachovat bezlesí (trvalé travní porosty) v západní části údolní nivy							
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území							
	Udržovat výsadby alejí a stromořadí							
	Zakládat interakční prvky ÚSES							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC01/KP02 Novoveský luh								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Štěrkovna	+	zásadní	jedinečný	x	x		
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L)	+	doplňující	běžný	(x)	x		
	Luční biotopy	+	doplňující	cenný	x	x		x
	Hrůdy	+	spoluurčující	cenný	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Drobné hospodářské stavby	0	doplňující	cenný	x			x
	Hájanka „Samota u Moravy“	-	spoluurčující	jedinečný	x			x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
	Drobná pozemková drážba na svahu říční terasy	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
Znaky prostorové charakteristiky								
	Esteticky hodnotná stromořadí	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Hlavní komunikační osa území – Anglická alej	+	spoluurčující	cenný	x		x	x

	Esteticky hodnotné prostory	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
	Pohledový horizont (zástavba a drobná pozemková držba na hraně říční terasy)	+	hlavní	běžný	x		x	x
	Pohledová dominanta (sakrační stavba)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Vizuální projev architektonicky nevhodné zástavby	-	spoluurčující	běžný				

Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny

Podmínky ochrany		Odůvodnění:
	Ochrana pohledového horizontu před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetické hodnoty
	Ochrana kulturní dominanty (kostel) před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetické hodnoty
	Nezastavitelnost území s výjimkou drobných hospodářských staveb pro lesní hospodářství a myslivost.	Záplavové území, významný krajinný prvek ze zákona, ochrana kulturní a historické charakteristiky, harmonického měřítka a vztahů v krajině
	Zvýšit ochranu území drobné držby na svahu terasy před změnami	Historická krajinná struktura, kulturní a historická charakteristika, harmonické měřítko krajiny, estetická hodnota
Ochranná doporučení		
	Upřesnit a posílit regulaci architektonického výrazu staveb na okraji obce (objem staveb, typ a barevnost střechy, barevnost fasády, zastavitelnost pozemků)	
	Podporovat změnu orné půdy na trvalé travní porosty	
	Podporovat revitalizaci říčního systému	
	Upřesnit požadavky na ochranu krajinného rázu v ÚPD	

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC01/KP03 Týnský luh								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x			
Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L)	+	doplňující	běžný	(x)	x			
Vysoká pokryvnost lesa	+	doplňující	cenný	x	x			x
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
Hájanka „Na Týneckým“	+	spoluurčující	jedinečný	x				x
Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný					x
Drobná pozemková držba na svahu říční terasy	+	spoluurčující	cenný	x		x		x
Znaky prostorové charakteristiky								
Esteticky hodnotná stromořadí	+	spoluurčující	cenný	x	x	x		x

	Hlavní komunikační osa území – Anglická alej	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Esteticky hodnotné prostory	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Ochrana pohledového horizontu před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetické hodnoty						
	Ochrana kulturní dominanty (kostel) před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetické hodnoty						
	Nezastavitelnost území s výjimkou drobných hospodářských staveb pro lesní hospodářství a myslivost.	Záplavové území, významný krajinný prvek ze zákona, ochrana kulturní a historické charakteristiky, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
	Zvýšit ochranu území drobné držby na svahu terasy před změnami	Historická krajinná struktura, kulturní a historická charakteristika, harmonické měřítko krajiny, estetická hodnota						
Ochranná doporučení								
	Podporovat vysokou lesnatost údolní nivy							
	Podporovat revitalizaci regulovaných vodotečí							
	Podporovat údržbu a obnovu esteticky hodnotných alejí a stromořadí							
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC01/KP04 Kosticko-tvrdonický luh								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L)	+	doplňující	běžný	(x)	x		
	Luční biotopy	+	doplňující	cenný	x	x		x
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Rýnavský seník	+	spoluurčující	jedinečný	x			x
	Drobné pomníčky (sv. Anna, sv. Hubert, Pözlův kříž, památník lužnímu lesu)	+	doplňující	běžný	x			
	Fragment krajinné kompozice Pánův les (rondel, průseky, cesty)	+	spoluurčující	jedinečný	x	x		
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
Znaky prostorové charakteristiky								
	Esteticky hodnotná stromořadí	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Hlavní komunikační osa území – Anglická alej	+	spoluurčující	cenný	x		x	x

	Esteticky hodnotné prostory (Rýnava, Stibůrkovská jezera, Pánův les, Saufang, Kostická čista)	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x

Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny

Podmínky ochrany		Odůvodnění:
	Ochrana pohledového horizontu před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetické hodnoty
	Ochrana kulturní dominanty (kostel) před vnášením nových dominant a staveb odlišného architektonického výrazu	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana estetické hodnoty
	Nezastavitelnost území s výjimkou drobných hospodářských staveb pro lesní hospodářství a myslivost.	Záplavové území, významný krajinný prvek ze zákona, ochrana kulturní a historické charakteristiky, harmonického měřítka a vztahů v krajině
	Zvýšit ochranu území drobné držby na svahu terasy před změnami	Historická krajinná struktura, kulturní a historická charakteristika, harmonické měřítko krajiny, estetická hodnota
	Ochrana historických staveb, zachování jejich materiálové podstaty a architektonické formy	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, ochrana estetické hodnoty
Ochranná doporučení		
	Podporovat zatravnění ZPF	
	Podporovat revitalizace regulovaných vodotečí	
	Zachovat bezlesí (trvalé travní porosty) v západní části údolní nivy	
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území	
	Navrhnout koncepci a doporučení k obnově drobných historických staveb	

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP01 Lanžhotské lužní lesy								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
<i>Znaky přírodní charakteristiky</i>								
Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x			
Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x	(x)		
Bezzásahové lesní porosty (NPR Raňšpurk, NPR Cahnov – Soutok)	+	spoluurčující	cenný		x			
Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	zásadní	jedinečný	x	x	x		
Biotopy s vysokým stupněm přirozenosti (MZCHÚ)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x		
<i>Znaky kulturní a historické charakteristiky</i>								
Kulturní les	+	zásadní	cenný	x	x			x

	Historické krajinné struktury (milíře)	+	doplňující	cenný	x			x
	Komponované prostory a linie	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
	Historické krajinné struktury (vodní prvky a kanály)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Fragment krajinné kompozice hvězdy (průseky, cesty)	+	spoluurčující	jedinečný	x	x		
	Lichtenštejský seník	+	spoluurčující	jedinečný	x	x	x	x
	Drobné hospodářské stavby	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
Znaky prostorové charakteristiky								
	Kompoziční linie (průseky a „aleje“ v lesích)	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Esteticky hodnotná území	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Esteticky hodnotná stromořadí	+	doplňující	cenný	x		x	x
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
	Projev interiéru lesa	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Preferovat přírodě blízký a historicky ověřený management lesa	Péče o ZCHÚ a významný prvek ze zákona; ochrana přírodní a estetické hodnoty krajiny						
	Zachovat prvky historického rozdělení lesa	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, historické a estetické hodnoty krajiny, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
	Ochrana historických staveb, zachování jejich materiálové podstaty a architektonické formy	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, ochrana estetické hodnoty						
Ochranná doporučení								
	Omezovat pohyb turistů mimo značené cesty							
	Omezovat oplocování lesa na nezbytné minimum							
	Navrhnout koncepci a doporučení k obnově drobných historických staveb							
	Zabezpečit údržbu drobných vodních prvků, kanálů a struh							
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP02 Kopánky (Tmavá)								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	běžný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	+	zásadní	běžný	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Kulturní les	+	zásadní	běžný				
	Louky	+	spoluurčující	cenný	x			x

	Meandrující vodní toky, vodní plocha Melambon	+	doplňující	cenný	x		x	x
	Hraniční cesta (bývalá signálka)	+	doplňující	běžný				
	Prostorové rozdělení lesa	0	doplňující	běžný				
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
	Oplocení	-	spoluurčující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Prostorové rozdělení lesa	0	doplňující	běžný				
	Projev vodních prvků	+	doplňující	cenný	x			x
	Esteticky hodnotná území	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Snížená prostupnost území	-	spoluurčující	běžný				
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana a podpora přirozené skladby lesa	Na úrovni odpovídající požadavkům pro významný krajinný prvek						
Ochranná doporučení								
	Podporovat biodiverzitu lesních, lučních a vodních biotopů							
	Podporovat rozlivy a povodňování lesa							
	Omezovat zazemňování odstavených ramen Dyje, udržovat drobné vodní prvky							
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách území							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP03 Košárské louky								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Nivní louky	+	spoluurčující	běžný				(x)
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	+	základní	cenný		x		
	Solitérní stromy nebo skupiny	+	spoluurčující	cenný	x	x		x
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Historické krajinné struktury (louky a pastviny)	+	základní	cenný	x	x	x	x
	Historické krajinné struktury (vojenské opevnění, signálka)	+	spoluurčující	cenný			x	
	Historické krajinné struktury (posttěžební vodní prvky, umělé kanály)	+	doplňující	cenný	x			x
	Komunikace (hraniční cesta, cyklotrasa)	0	spoluurčující	běžný			x	
	Protipovodňová hráz	0	spoluurčující	běžný				
	Těžba ropy	-	doplňující	běžný				
	Oplocení	-	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Snížení prostupnosti území	-	doplňující	běžný				
	Otevřená krajinná scéna	0	spoluurčující	běžný				
	Projev luční krajiny s vodními plochami a solitérami stromů	+	základní	cenný	x			x
	Projev lesních okrajů	+	doplňující	běžný				x

Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny		
Podmínky ochrany		Odůvodnění:
	Ochrana biodiverzity luk a vodních prvků	Ochrana přírodní hodnoty
	Ochrana a podpora solitérních stromů	Ochrana historické charakteristiky a harmonického měřítka
Ochranná doporučení		
	Podporovat biodiverzitu lesních, lučních a vodních biotopů	
	Podporovat rozlivy a povodňování lesa	
	Omezovat zameňování odstavených ramen Dyje a vodních prvků	

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP04 Trojmezí								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhová skladba porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	běžný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	+	spoluurčující	běžný		x		
	Soutok řek	+	zásadní	cenný	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Kulturní les	+	zásadní	běžný				
	Prostorové rozdělení lesa	0	doplňující	běžný				
	Vodní kanály a mokřady	+	doplňující	cenný	x			x
	Historický hraniční kámen	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	
	Historické krajinné struktury (vojenské opevnění, signálka)	+	spoluurčující	běžný				
	Rybolov (tradice)	+	spoluurčující	běžný				x
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Prostorové rozdělení lesa	0	doplňující	běžný			x	
	Výhled na soutok řek	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Pohled na rybářské chatky a sítě	+	doplňující	cenný	x			x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana a podpora přirozené skladby lesa	Na úrovni odpovídající požadavkům pro významný krajinný prvek						
	Ochrana vodních prvků	Ochrana vodního režimu; ochrana biodiverzity						
Ochranná doporučení								
	Podporovat biodiverzitu lesních a vodních biotopů							
	Podporovat přirozený charakter lesa							
	Podporovat rozlivy a povodňování lesa							
	Monitorovat pohyb návštěvníků (počet, pohyb v prostoru)							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP05 Doubravenské louky								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	běžný	x	x		
	Nivní louky	+	spoluurčující	běžný				(x)
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	+	základní	běžný		x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Louky a pastviny	+	zásadní	cenný	x	x		x
	Kulturní les	+	spoluurčující	běžný		x	x	
	Mokřady	+	doplňující	cenný		x	x	
	Historické krajinné struktury (cesta, přívoz)	+	spoluurčující	cenný			x	
	Fragment krajinné kompozice (rondel, alej, cesty, průseky)	+	spoluurčující	jedinečný	x	x		
	Regulované koryto Moravy	-	zásadní	běžný				
	Oplocení	-	doplňující	běžný				
	Dálnice	-	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Polootevřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
	Esteticky hodnotné prostory	+	zásadní	cenný	x	x		x
	Projev porostních okrajů	+	spoluurčující	cenný				x
	Projev dálnice (hluk)	-	doplňující	běžný				
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana lučních porostů	Podpora biodiversity; ochrana estetické hodnoty						
	Zachovat prvky historického rozdělení lesa	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, historické a estetické hodnoty krajiny, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
Ochranná doporučení								
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP06 Stárkovský les								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x			
Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	+	spoluurčující	běžný	x	x			
Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	spoluurčující	cenný	x	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
Kulturní les	+	zásadní	běžný					

	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný			x	x
	Meandrující drobné vodní toky a kanály, zbytky říčních ramen	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Regulovaný tok Moravy	-	spoluurčující	běžný				
	Oplocení	-	doplňující	běžný				
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
	Liniové stavby (silnice, dálnice železnice)	-	spoluurčující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný				x
	Uzavřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
	Projev dálnice	-	spoluurčující	běžný				
	Esteticky hodnotná území	+	doplňkový	cenný	x	x		x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Ochrana mokřadů a vodních biotopů	Ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty						
	Omezovat zastavování údolní nivy (doprovodná zařízení dálnice)	Ochrana přírodní hodnoty významného krajinného prvku a území NATURA 2000						
	Zachovat prvky historického rozdělení lesa	Ochrana kulturní a historické charakteristiky, historické a estetické hodnoty krajiny, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
Ochranná doporučení								
	Podporovat biodiverzitu lesních a vodních biotopů							
	Podporovat rozlivy a povodňování lesa							
	Omezovat zazemňování odstavených ramen Dyje a vodních prvků							
	Zachovat vizuální otevřenost v esteticky hodnotných plochách							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC02/KP07 Lanžhotské trnůvky								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Biotopy s vazbou na vodu (M, V)	+	doplňující	běžný	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Orná půda	0	zásadní	běžný				
	Regulované vodní toky	-	spoluurčující	běžný				
	Historické krajinné struktury (cesta, kaplička)	+	doplňující	cenný			x	
	Stromořadí a liniová vegetace kanálů	+	doplňující	běžný	x	x		x
	Archeologické území	+	doplňující	cenný			x	
	Mokřady a drobné vodní prvky	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
Znaky prostorové charakteristiky								
	Projev kulturní dominanty (Kostel Povýšení sv. Kříže)	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Pohledy do nivy	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Otevřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				

Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny

Podmínky ochrany		Odůvodnění:
	Ochrana archeologického území	Zákon o památkové péči
	Ochrana mokřadů a vodních biotopů	Ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty
	Ověřovat vliv záměrů na kulturní dominantu (kostel)	Ochrana kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině
Ochranná doporučení		
	Podporovat zatravňování orné půdy	
	Revitalizovat regulované vodní toky	
	Omezovat zazemňování vodních depresí, kanálů a tůní	

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP01 Pohansko u Nejdku								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhová skladba porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Meandrující soustava vodních toků, ramen a kanálů (zámecká Dyje)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Kulturní les	0	zásadní	běžný				
	Archeologické území – (slovanské hradiště, pohřebiště)	+	spoluurčující	cenný				x
	Umělý vodní tok (Zámecká Dyje)	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Specifická regulace Dyje (boční přeliv, jezy, umělá inundace)	+	zásadní	cenný		x	x	
	Nivní louky	+	spoluurčující	cenný	x	x		x
Znaky prostorové charakteristiky								
	Uzavřená krajinná scéna	0	spoluurčující	běžný	x			x
	Projev interiéru lesa	+	zásadní	běžný			x	
	Projev vodních toků a jezů	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Atmosféra místa (slovanské pohřebiště)	+	doplňující	cenný	x		x	
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Nezastavitelnost území	Ochrana archeologického naleziště						
	Ochrana prvků historických regulací Dyje	Ochrana historické charakteristiky a kulturní a estetické hodnoty						
	Regulace podoby a dalšího rozvoje turistické infrastruktury u Nejdku	V současnosti zřejmé tendence k vizuálnímu znečištění v blízkosti obce (reklamy, navigace, bufety, kemp).						
Ochranná doporučení								
	Podporovat rozlivy a povodňování lesa							

	Zvýšit povědomí o slovanském nížinném hradišti
	Podporovat přirozený charakter vegetačních doprovodů povrchových toků
	Podporovat přeměnu orné půdy na nivní louky

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP02 Azant								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Nivní louky	+	spoluurčující	běžný				(x)
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Trvalé travní porosty	+	spoluurčující	cenný			x	x
	Historické krajinné struktury (vodní plochy, kanály)	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Nivní louky	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Orná půda	-	doplňující	běžný				
	Mokřady	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
	Jez v Bulharech	0	doplňující	bežný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Struktura krajinné scény (mozaika vodních ploch, luk a dřevinné vegetace)	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Otevřená krajinná scéna	0	spoluurčující	běžný	x			x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Zvýšená ochrana nivních luk	Ochrana biodiversity; ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty						
	Ochrana a údržba historických vodohospodářských úprav (vodní plochy, kanály)	Ochrana biodiversity; ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty						
Ochranná doporučení								
	Podporovat extenzivní luční hospodaření (omezení hnojení, šetrná seč)							
	Podporovat změnu orné půdy na trvalé travní porosty							
	Podporovat rozlivy							
	Omezovat zazemňování vodních ploch a kanálů							
	Monitorovat zatížení území turisty v blízkosti jezu v Bulharech; regulovat podobu turistické infrastruktury (odpočívadla, bufet)							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP03 Hozloky (Štěp)								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								

	Druhá skladba porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	doplňující	běžný		x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Umělý vodní tok (Zámecká Dyje)	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Kulturní les	0	zásadní	běžný				
	Luční enklávy	+	doplňující	cenný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (odvodňovací strouhy)	+	doplňující	cenný			x	
	Mokřady	+	doplňující	cenný		x		x
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
	Chrtí závodisko	0	doplňující	běžný				
	Infrastruktura cestovního ruchu (parkoviska, restaurace, expozice)	-	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Prostorové rozdělení lesa	0	doplňující	běžný				
	Uzavřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
	Vizuální projev Zámecké Dyje	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Omezení reklamy	Poškozování estetické hodnoty krajiny						
	Regulace dopravy omezenou kapacitou parkování	Návštěvnost území překračuje únosnou míru, dochází k poškození přírodní a estetické hodnoty místa v kontaktu s Lednickým parkem.						
	Omezování overturizmu	Návštěvnost území překračuje únosnou míru, dochází k poškození přírodní a estetické hodnoty místa v kontaktu s Lednickým parkem.						
Ochranná doporučení								
	Omezovat pohyb turistů mimo značené cesty							
	Omezovat vizuální smog							
	Omezovat zazemňování vodních kanálů							
	Podporovat přirozenou druhovou strukturu lesa							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP04 Pastvisko								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x	
	Luční biotopy	0	doplňující	běžný	x		x	
	Přirozené biotopy (NPP Pastvisko)	+	zásadní	cenný		x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Historické louky a pastviny	+	zásadní	cenný	x	x		x
	Historické krajinné struktury (vodní kanály a tůně)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Mokřady	+	zásadní	cenný	x	x		x
	Komponovaná krajina	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
Znaky prostorové charakteristiky								

	Otevřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný	x			x
	Atraktivní struktura krajinné scény (pastvika)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Pastevní krajina	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Místo pozorování krajiny	+	doplňující	cenný	x		x	x
	Pohledové vazby na kulturní dominantu (Minaret, zámek Lednice)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Atraktivita krajinné scény	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Omezení vstupu a pohybu turistů mimo značené trasy	Ochrana biodiversity; ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty						
	Údržba nivních luk extenzivním způsobem	Ochrana biodiversity; ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty						
	Údržba historických vodohospodářských úprav	Ochrana historické charakteristiky a kulturní a estetické hodnoty; ochrana biodiverzity						
Ochranná doporučení								
	Vyloučit hnojení nivních luk							
	Podporovat extenzivní pasení luk							
	Omezovat zazemňování historických vodohospodářských regulací							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP05 Obora Obelisk								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
<i>Znaky přírodní charakteristiky</i>								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	běžný		x	x	
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Přirozené biotopy (PP Květné jezero)	+	doplňující	cenný		x	x	
<i>Znaky kulturní a historické charakteristiky</i>								
	Obora	0	zásadní	běžný				
	Historicky cenné objekty (obelisk)	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (vodní kanály a tůně)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Komponovaná krajina (UNESCO, okrajová část)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Mozaika lesů, luk, pastvin, vodních ploch	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Oplocení	-	spoluurčující	běžný				
	Atypické terénní modelace	-	spoluurčující	běžný				
	Historická cesta do Přítluk	+	doplňující	cenný				x
<i>Znaky prostorové charakteristiky</i>								
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Atraktivní krajinná scéna	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Snížení prostupnosti (oplocení)	-	spoluurčující	běžný				

	Komponovaná krajina (průhledy, pohledy k Minaretu)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Nepřístupnost (zákaz vstupu)	-	zásadní					
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Vyloučit zástavbu a zalesňování v okolí Obelisku a v průhledech na Minaret	Ochrana historické charakteristiky a historické a estetické hodnoty; ochrana kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
	Regulovat početní stav zvěře v oboře	Ochrana biodiversity						
Ochranná doporučení								
	Podporovat prostupnost území (omezit negativní vliv oplocení)							
	Omezovat výrazné terénní modelace							
	Vyloučit hnojení luk (podporovat extenzivní hospodaření)							
	Podporovat změnu orné půdy na nivní louky							
	Zabránit poškozování historických krajinářských a vodohospodářských úprav							
	Podporovat rozlivy							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP06 Stará Dyje - Janohrad								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhov ^á skladba porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný		x	x	
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, V) – Stará Dyje	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Historické krajinné struktury (vodní kanály a tůně, Zámecká a Stará Dyje)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historicky cenné objekty (Janův hrad, Lovecký zámeček)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Komponovaná krajina (UNESCO, salety, parkové úpravy, vizuální vztahy)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Most (historický přívoz)	+	doplňující	cenný			x	
	Kulturní les	0	zásadní	běžný				
	Sportovní rybolov	+	doplňující	cenný				x
	Rekreace, overturizmus	-	spoluurčující	běžný				
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
	Vodní doprava	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Komponovaná krajina (kompozičně významné objekty, parkové úpravy, osy a linie)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Uzavřená krajinná scéna	0	spoluurčující	běžný				x

	Vizuální projev interiéru lužního lesa	+	zásadní	cenný	x	x		x
	Sentimentálně-romantická krajinná scéna	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Kulturní dominanty (Janův hrad, Minaret)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Esteticky hodnotné území	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Zvýšená ochrana lužního lesa, podpora přirozené druhové skladby lesa	Ochrana biodiversity; ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty						
	Údržba historických vodohospodářských úprav	Ochrana historické charakteristiky, kulturní a estetické hodnoty						
	Údržba, případně obnova historických krajinářských úprav (Janův hrad, Lovecký zámek)	Ochrana historické charakteristiky, kulturní a estetické hodnoty						
	Vyloučit zástavbu a zalesňování v okolí Janova hradu a Loveckého zámku a v komponovaných pohledech	Ochrana historické charakteristiky a historické a estetické hodnoty; ochrana kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině; ochrana památky UNESCO						
Ochranná doporučení								
	Vyloučit reklamní zařízení							
	Regulovat dopravu v klidu							
	Podporovat přirozenou druhovou skladbu lesa							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP07 Zámecký park Lednice								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Nivní louky	0	doplňující	běžný	x		x	
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, V)	0	doplňující	běžný	x		x	
	Refugia ohrožených druhů	+	spoluurčující	cenný		x		x
	NPR Lednické rybníky	+	spoluurčující	cenný		x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Komponovaná krajina (UNESCO, jádrové území, kompoziční osy a linie, parkové úpravy)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historicky cenné objekty (NKP areál zámku Lednice, soubor staveb)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (vodohospodářské úpravy, Zámecká Dyje, rybníky)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x	x
	Louky	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Vodní plochy	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Rekreace a turismus (overtourism)	-	spoluurčující	běžný				

Znaky prostorové charakteristiky								
	Struktura krajinné scény (uspořádání luk, vodních ploch a parkových úprav)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x	x
	Atraktivita krajinné scény	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Kulturní dominanty (Minaret, zámek Lednice)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Vyhlídkové místo (Minaret)	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Historicky cenná krajinná scéna	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historicky cenné průhledy	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Esteticky hodnotné území	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Vyloučit vizuální znečištění (reklama, nevhodné stavební objekty)	Ochrana historické charakteristiky, kulturní a estetické hodnoty a harmonického měřítka						
	Prioritizovat zájmy památkové péče v managementu území	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO)						
	Zabezpečit adekvátní infrastrukturu pro cestovní ruch	Infrastrukturu přizpůsobit intenzitě návštěvnosti areálu						
	Adekvátní údržba/obnova zámeckého areálu	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO)						
	Důsledné vyhodnocování vlivu záměrů na komponovanou krajinu	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO); vysoká koncentrace komponovaných pohledů na krajinu, jádrové území komponované krajiny						
	Vyloučení záměrů negativně ovlivňující vizuální působení historických objektů a krajinářských úprav	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO); vysoká koncentrace komponovaných pohledů na krajinu, jádrové území komponované krajiny						
	Nepovolovat rozšiřování zástavby směrem do nivy	Ochrana přírodní a estetické hodnoty, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
	Zpracovat plán ochrany a koncepci regenerace památkové zóny LVA	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO); vysoká koncentrace komponovaných pohledů na krajinu, jádrové území komponované krajiny						
	Zpracovat plán ochrany a územní studii krajiny Lednicko-valtického areálu a důsledně ji uplatňovat v územním plánování a rozhodování v území	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO); vysoká koncentrace komponovaných pohledů na krajinu, jádrové území komponované krajiny						
	Zavést důsledný monitoring stavu památkové zóny LVA	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO); vysoká koncentrace komponovaných pohledů na krajinu, jádrové území komponované krajiny						
Ochranná doporučení								
	Monitorovat intenzitu návštěvnosti Zámeckého parku Lednice a její vliv na hodnoty území							
	Zpracovat plán udržitelného rozvoje dopravní infrastruktury pro KPZ LVA							
	Zvýšit povědomí o šetrném managementu historické krajiny							

	Limitovat množství a podobu reklamních a navigačních zařízení; tato neumisťovat v pohledových konfrontacích s historicky významnými stavbami (zámek Lednice, Minaret apod.)
--	---

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP08 Dolní les								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Biotopy s vazbou na vodu (M, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Kulturní les	+	zásadní	běžný				
	Meandrující vodní toky a mokřady	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Historické krajinné struktury (vodohospodářské úpravy, strouhy a kanály)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Luční enklávy	+	doplňující	cenný	x			x
	Komponovaná krajina (Ladenská alej, Lovecký zámek na hranici krajinného prostoru)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Uzavřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
	Projev interiéru lesa	+	spoluurčující	cenný	x			x
	Projev vodních ploch, toků a prvků vodohospodářských úprav	+	spoluurčující	cenný	x			x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Omezit rozšiřování invazních rostlin (netýkavka)	Ochrana biodiverzity, přírodní charakteristiky a hodnoty území						
	Obnovit Ladenskou alej	Nutná podmínka zachování památky mezinárodního významu (UNESCO); vysoká koncentrace komponovaných pohledů na krajinu, jádrové území komponované krajiny						
	Ochrana a údržba vodních ploch, toků, kanálů a struh	Ochrana hydrického režimu lužního lesa						
Ochranná doporučení								
	Omezit oplocování lesních porostů na nezbytnou míru							
	Podporovat přirozenou druhovou skladbu lesa							
	Podporovat extenzivní luční hospodaření							
	Udržovat vodní plochy, odstavená ramena, kanály a strouhy							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP09 Lednické louky								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Luční biotopy (biotop T1.7)	+	doplňující	běžný		x		
	Mokřady	+	doplňující	běžný		x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Nivní louky se solitérními stromy	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Komponovaná krajina (pohledové vazby na areál zámku Lednice a Lednické rybníky)	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (regulované toky a rybniční strouhy)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Historické krajinné struktury (anglická cesta)	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Aleje ovocných dřevin	+	doplňující	běžný	x			x
	Alej Quercus robur 'Fastigiata' na hrázi Mlýnského rybníku	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Lázeňská kolonáda	0	doplňující	běžný				
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Luční krajina	+	zásadní	cenný	x			
	Vizuální projev Lednických rybníků	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Dálkové pohledy na kulturní dominanty a vedutu Lednice	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Komponovaná krajina (UNESCO)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Otevřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Zajistit nezastavitelnost území s výjimkou zařízení pro ochranu a manipulaci s podzemními vodami	Z kompozičních důvodů je nutné zajistit otevřenost prostoru						
	Vyloučit intenzivní luční hospodaření (hnojení, pesticidy)	Území leží na CHOPAV a je mimořádně citlivé na znečištění zásob podzemní vody						
	Důsledně prověřovat vliv rozvoje zástavby Lednice ve směru na Břeclav na krajinu a vyloučit záměry poškozující vedutu městyse	Podmínka ochrany památky UNESCO						
Ochranná doporučení								
	Upravit režim sečení luk potřebám ochrany biodiversity							
	Obnovit historické stromořadí na hrázi Mlýnského rybníku							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP10 Kančí obora (Lipín)								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Prameny, studánky a zdroje pitné vody	+	doplňující	cenný		x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Komponovaná krajina (ve vazbě na zámek Břeclav)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Kulturní les	0	zásadní	běžný				
	Historická obora	+	zásadní	jedinečný	x			x
	Historické krajinné struktury (vodní kanály a strouhy)	+	zásadní	cenný	x	x	x	x
	Regulovaný tok Dyje s hrázemi	-	spoluurčující	běžný				
	Cyklostezka	-	doplňující	běžný				
	Rekreace a turismus	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Uzavřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
	Projev interiéru lesa	+	zásadní	běžný				
	Komponovaná krajina (ve vazbě na zámek Břeclav)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana přirozené struktury lesa	Ochrana významného krajinného prvku ze zákona						
	Ochrana a údržba vodních ploch, toků, kanálů a struh	Ochrana hydrického režimu lužního lesa						
Ochranná doporučení								
	Udržovat vodní kanály, strouhy a meandrující toky							
	Podporovat přirozenou druhovou skladbu lesa							
	Omezovat rozšiřování zástavby a infrastruktury pro cestovní ruch							
	Monitorovat návštěvnost území a intenzitu cyklo dopravy							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP11 Ladenský luh								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	doplňující	běžný	x	x	x		
Biotopy s vazbou na vodu (M, L, T, V)	0	doplňující	běžný	x				

	Luční biotopy (biotop T1.7)	0	doplňující	běžný	x		x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Historické krajinné struktury (kačenárna Ladná)	+	spoluurčující	cenný	x		x	x
	Kulturní les	0	spoluurčující	běžný			x	
	Orná půda	0	spoluurčující	běžný			x	
	Louky a pastviny	+	spoluurčující	běžný	x	x		x
	Most (historický přechod přes řeku)	+	doplňující	běžný			x	
	Regulovaný tok Dyje s hrázemi	-	spoluurčující	běžný				
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Luční krajina	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Harmonicky strukturovaná krajinná scéna	+	spoluurčující	cenný	x			x
	Polootevřená krajinná scéna	0	spoluurčující	běžný			x	x
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana prostoru Ladenské kačenárny	Unikátní historická krajinná struktura; ochrana památky UNESCO a KPZ LVA						
Ochranná doporučení								
	Obnovit prostor kačenárny dle historických podkladů. Do té doby pročišťovat nálety na původních březích rybníku.							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP12 Pohansko u Břeclavi								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Luční biotopy (biotop T1.7)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
	Hrůdy	+	spoluurčující	cenný		x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Komponovaná krajina (UNESCO, salet, parkové úpravy, kompoziční vztahy)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Archeologické území	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (hradištní valy)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (opevnění železné opony)	+	spoluurčující	cenný				
	Historická obora (včetně historických objektů)	+	zásadní	cenný	x		x	x
	Rekreace a turizmus (overtourism)	-	spoluurčující	běžný				
	Prvorepublikové bunkry (řopíky)	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								

	Lesoluční krajina	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Kulturní dominanta (zámeček Pohansko)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Komponovaná krajina (UNESCO, salet, parkové úpravy)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x	x
	Atraktivní krajinná scéna	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Esteticky hodnotný prostor	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Vizuální znečištění krajinné scény	-	spoluurčující	běžný				

Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny

Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Prioritizovat požadavky památkové péče	Podmínka zachování komponovaného území a světové památky UNESCO; ochrana kulturní a historické charakteristiky, estetické hodnoty, kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině.						
	Ochrana archeologického naleziště	Lokalita mezinárodního významu; ochrana všech prvků hradiště						
	Vyloučit stavby v území s výjimkou staveb nezbytných pro archeologický výzkum	Esteticky hodnotné území mimořádného významu; ochrana památky UNESCO						
	Vyloučit umístování reklamních zařízení, omezit stávající vizuální znečištění	Okolí zámku je vizuálně znečištěno. Je potřeba vizuálně sjednotit navigační a informační systém a redukovat jej na nezbytnou míru.						

Ochranná doporučení

	Udržovat luční porosty extenzivním způsobem (s výjimkou okolí archeologických expozic a cest k nim)
	Likvidovat sukcesní zarůstání prostoru dřevinami
	Do prostoru neumisťovat další stavby (repliky historických konstrukcí nebo prvků opevnění)
	Do prostoru neumisťovat další umělecké artefakty
	Obnovit porosty kolem rybníku dle dobových podkladů
	Dle možností a souhlasu orgánu památkové péče odlesnit druhou polovinu hradiště
	Monitorovat intenzitu návštěvnosti a dle potřeby regulovat počet návštěvníků za den

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP13 Lány								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Druhová skladba porostů tvrdého luhu	+	spoluurčující	cenný	x	x		
	Druhová skladba porostů měkkého luhu (u Dyje)	+	doplňující	cenný	x	x		
	Luční biotopy (biotop T1.7)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Komponovaná krajina (UNESCO, salet, parkové úpravy, kompoziční vztahy)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Historická obora (včetně historických objektů)	+	zásadní	cenný	x		x	x

	Rekreace a turismus (overtourism)	-	spoluurčující	běžný				
	Cyklostezka	-	spoluurčující	běžný				
	Protipovodňová hráz	-	spoluurčující	běžný				
	Pohostinské zařízení	-	doplňující	běžný				
	Prvorepublikové bunkry (řopíky)	0	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Luční krajina se solitérami stromů	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Kulturní dominanta (zámeček Lány)	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Komponovaná krajina (UNESCO, salet, parkové úpravy)	+	zásadní	jedinečný	x	x	x	x
	Atraktivní krajinná scéna	+	zásadní	jedinečný	x		x	x
	Esteticky hodnotný prostor	+	spoluurčující	jedinečný	x		x	x
	Vizuální znečištění krajinné scény	-	spoluurčující	běžný				
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Prioritizovat požadavky památkové péče	Podmínka zachování komponovaného území a světové památky UNESCO; ochrana kulturní a historické charakteristiky, estetické hodnoty, kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině.						
	Zachovat luční porosty (otevřenou krajinnou scénu)	Podmínka zachování komponovaného území a světové památky UNESCO; ochrana přírodní a estetické hodnoty						
	Zachovat a obnovovat výsadby solitérních skupin dubů	Podmínka zachování komponovaného území a světové památky UNESCO; ochrana přírodní a estetické hodnoty						
	Do prostoru neumísťovat stavby narušující působení kulturní dominanty (zámeček Lány) a komponovanou krajinnou scénu	Podmínka zachování komponovaného území a světové památky UNESCO; ochrana přírodní a estetické hodnoty						
Ochranná doporučení								
	Dle možností podporovat extenzivní pastvu dobytka							
	Uplatňovat extenzivní formu lučního hospodaření							
	Likvidovat sukcesní zarůstání prostoru dřevinami							
	Podporovat sezonní zaplavení luk (při ochraně zámečku Lány)							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP14 Kostice – Zadní hrúd								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
Znaky přírodní charakteristiky								
	Plošina říční terasy	0	zásadní	běžný				
	Vodní plocha (rybník Hrúdy)	+	doplňující	běžný	x	x	x	
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Orná půda	0	zásadní	běžný				
	Vegetační doprovody vodních ploch a prvků	+	spoluurčující	běžný		x	x	
	Archeologická lokalita (sídlíště)	+	spoluurčující	cenný				x
	Rybník Hrúdy	+	doplňující	běžný	x	x	x	

Znaky prostorové charakteristiky								
	Otevřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný				
	Vztahy v krajině – pohledová vazba na vedutu města Lanžhot	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Kulturní dominanta (kostel v Lanžhotě)	+	spoluurčující	cenný	x		x	
	Projev vodní plochy	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany			Odůvodnění:					
	Zajistit nezastavitelnost území	Archeologicky cenné území						
	Chránit archeologické naleziště	Archeologicky cenné území						
	Důsledně ověřovat vliv záměrů na kulturní dominantu kostela Povýšení sv. Kříže v Lanžhotě a vizuální projev záměčku Lanžhot	Ochrana kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
	Zvýšit ochranu veduty Lanžhota v územně plánovací dokumentaci	Ochrana kulturní dominanty, harmonického měřítka a vztahů v krajině						
Ochranná doporučení								
	Podporovat převod orné půdy na trvalé travní porosty							
	Ověřovat vliv rozvoje periurbánní zástavby Lanžhota na krajinný ráz							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP15 Švehlovec								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
<i>Znaky přírodní charakteristiky</i>								
	Druhovú skladbu porostů tvrdého luhu	+	zásadní	cenný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (M, T, K, L, V)	0	doplňující	běžný	x	x		
	Meandrující soustava vodních toků, struh a kanálů	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	
<i>Znaky kulturní a historické charakteristiky</i>								
	Kulturní les	0	zásadní	běžný				
	Drobné vodohospodářské úpravy	+	doplňující	běžný			x	
	Obora Soutok	+	zásadní	běžný			x	
	Hospodářské objekty a myslivecká zařízení	0	spoluurčující	běžný			x	
	Oplocení	-	spoluurčující	běžný				
	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný			x	
	Fragment krajinné kompozice (Lanžhotská alej z Valtic, tzv. Drážka, kompoziční linie ze záměčku Pohansko)	+	spoluurčující	jedinečný	x	x		x
<i>Znaky prostorové charakteristiky</i>								
	Uzavřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný			x	
	Projev interiéru lesa	+	zásadní	běžný			x	

	Prostorové rozdělení lesa	+	spoluurčující	cenný			x	
	Snížená prostupnost území	-	spoluurčující	běžný				
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana přirozené struktury lesa	Ochrana významného krajinného prvku ze zákona						
	Zabezpečit ochranu a údržbu vodních prvků	Ochrana přírodní a estetické hodnoty						
	Zachovat kompoziční vazby v území v návaznosti na LVA a jižně k Soutoku	Podmínka zachování komponovaného území a světové památky UNESCO; ochrana přírodní a estetické hodnoty						
Ochranná doporučení								
	Podporovat přirozenou druhovou a prostorovou strukturu lesa							
	Likvidovat sukcesní zarůstání kompozičních linií dřevinami							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC03/KP16 Hraniční louky								
Charakteristický znak		Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M
Znaky přírodní charakteristiky								
	Meandr/ remízek	+	doplňující	běžný	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Drobná držba a zahrádky	+	doplňující	cenný	x		x	x
	Regulovaný tok Dyje s hrázemi	-	spoluurčující	běžný				
	Státní hranice (železná opona)	0	spoluurčující	běžný			x	
	Dopravní koridor (železnice)	-	doplňující	běžný				
	Nelesní dřevinná vegetace (solitéry, linie)	+	spoluurčující	běžný	x		x	
	Cyklostezka	0	doplňující	běžný				
	Historické krajinné struktury (opevnění ŘOP)	+	doplňující	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Otevřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný	x			
	Monotónnost prostoru	-	spoluurčující	běžný				
	Projev dopravy (hluk)	-	doplňující	běžný				
	Výrazné pohledové vymezení prostoru lesem	+	spoluurčující	běžný	x		x	x
	Dominanta komínu Fosfy	-	spoluurčující	běžný				
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Zachovat bezlesí	Ochrana otevřenosti prostoru						
	Neumisťovat stavby do prostoru	Ochrana harmonického měřítka a vztahů v krajině						
Ochranná doporučení								
	Převod na TTP, preferovat extenzivní luční hospodaření							
	Podporovat rozlivy							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC04/KP01 Za Dyjí								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	

Znaky přírodní charakteristiky								
	Luční biotopy	+	doplňující	běžný	+	+		
	Druhová skladba porostů tvrdého luhu	+	doplňující	běžný	x	x	x	
	Biotopy s vazbou na vodu (M, L, V)	+	doplňující	běžný	x	x		
Znaky kulturní a historické charakteristiky								
	Louky	+	doplňující	běžný	x		x	
	Historické krajinné struktury (Dyje, tůně)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Kulturní les	0	zásadní	běžný				
Znaky prostorové charakteristiky								
	Polootevřená krajinná scéna	0	spoluurčující					
	Projev interiéru lužního lesa s tůněmi	+	doplňující	cenný	x			x
	Luční krajina	+	zásadní	cenný	x		x	
	Projev pohledového horizontu (Bulhary, Milovický les)	+	zásadní	cenný	x		x	
	Projev pohledové dominanty Děvína	+	spoluurčující	cenný	x		x	
Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny								
Podmínky ochrany		Odůvodnění:						
	Ochrana a údržba trvalých travních porostů	Ochrana harmonického měřítka a vztahů v krajině						
Ochranná doporučení								
	Podporovat přirozenou strukturu vegetačních doprovodů vodního toku							

Kód a název krajinného prostoru: AOPK_KC04/KP02 Horní les								
Charakteristický znak	Projev	Význam	Cennost	E	P	H	M	
<i>Znaky přírodní charakteristiky</i>								
	Říční galerie	+	zásadní	cenný		x		
	Druhová skladba porostů tvrdého luhu	+	doplňující	běžný	x	x		
	Biotopy s vazbou na vodu (L, V)	+	spoluurčující	cenný	x	x		
<i>Znaky kulturní a historické charakteristiky</i>								
	Kulturní les	0	zásadní	běžný			x	
	Louky	+	spoluurčující	běžný	x		x	x
	Vodní toky a plochy	+	doplňující	cenný	x		x	x
	Historické krajinné struktury (přírodní ramena Dyje)	+	spoluurčující	cenný	x	x	x	x
	Historický objekt hájenky	+	doplňující	cenný	x			x
<i>Znaky prostorové charakteristiky</i>								
	Uzavřená krajinná scéna	0	zásadní	běžný			x	
	Projev interiéru lesa	+	zásadní	cenný	x		x	
	Projev vodních ploch a prvků	+	spoluurčující	cenný	x		x	

Legenda: Význam: zásadní/spoluurčující/doplňující; Projev: pozitivní (+)/negativní (-)/neutrální (0); Cennost: běžný/cenný/jedinečný; E – znak tvořící estetickou hodnotu; P – znak tvořící přírodní hodnotu; H – znak tvořící harmonické vztahy v krajině; M – znak utvářející harmonické měřítko krajiny		
Podmínky ochrany		Odůvodnění:
	Ochrana zbytků říčních ramen a historických vodohospodářských úprav	Ochrana přírodní charakteristiky a hodnoty
Ochranná doporučení		
	Ochrana říční galerie (mikrorelief)	
	Podpora přirozeného charakteru lesních porostů	

5.4 Přehled lokalit soustředěných hodnot krajinného rázu

Jev evidovaný v ÚAP dle vyhlášky č. 157/2024 Sb. jako č. 23 – Krajinný ráz.

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK_001	Areál zámku Lednice	NKP areál zámku Lednice včetně zahradních a parkových úprav
Charakteristika	Viz rozbor vývoje komponované krajiny	
Podmínky ochrany	Prioritizace požadavků památkové péče	
Ochranná doporučení	Zpracování plánu ochrany a koncepce regenerace areálu.	

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK_002	Janohrad – Lovecký zámek	Viz mapa LSHK
Charakteristika	Sentimentálně-romantická krajinářská kompozice kolem loveckých zámečků	
Podmínky ochrany	Konzervace a obnova staveb a krajinářských úprav dle dobových podkladů Zachování mostu nebo obnovení historického přívozu Ochrana solitérních stromů u Janova hradu	
Ochranná doporučení	Monitorovat návštěvnost Omezit automobilovou dopravu na nezbytnou míru Obnovit průhledy od Janova hradu do zámeckého areálu Udržovat pohledová propojení mezi Apolonovým chrámem a Loveckým zámečkem	

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK_003	Pohansko u Břeclavi	Viz mapa LSHK
Charakteristika	Romantická krajinářská kompozice s dominantou zámku Pohansko. Archeologická lokalita mezinárodního významu (slovanské nížinné hradiště). Historická obora. Součást komponované krajiny LVA.	
Podmínky ochrany	Konzervace a obnova staveb a krajinářských úprav dle dobových podkladů. Ochrana vlivu kulturní dominanty zámku před vizuálním znečištěním.	

Ochranná doporučení	Odstranit stávající vizuální znečištění (reklamy, turistická navigace, informační tabule). Monitorovat návštěvnost a dle potřeby ji regulovat. Obnovit parkové úpravy kolem rybníka. Nepřepřelňovat prostor dalšími turistickými atraktory (včetně uměleckých děl a historických a archeologických exponátů).
---------------------	--

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK_004	Lány	Viz mapa kulturně-historických hodnot
Charakteristika	Romantická krajinářská kompozice s dominantou loveckého zámku Lány. Přírodně hodnotné území. Součást komponované krajiny LVA.	
Podmínky ochrany	Konzervace a obnova staveb a krajinářských úprav dle dobových podkladů. Ochrana vlivu kulturní dominanty zámku před vizuálním znečištěním. Sečení luk přizpůsobit požadavkům ochrany přírody. Ochrana solitérních stromů nebo solitérních skupin stromů.	
Ochranná doporučení	Odstranit stávající vizuální znečištění (reklamy, turistická navigace, informační tabule). Monitorovat návštěvnost a dle potřeby ji regulovat.	

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK_005	Mikulčické hradiště	Viz mapa kulturně-historických hodnot
Charakteristika	Archeologické území mezinárodního významu – slovanské nížinné hradiště	
Podmínky ochrany	Ochrana archeologického území. Údržba areálu.	
Ochranná doporučení	Omezování reklamy. Monitorovat návštěvnost a dle potřeby ji regulovat.	

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK/P_006	Lanžhotské lužní lesy	Viz mapa LSHK
Charakteristika	Starý lužní les, od 30. let XX. století ponechán přirozenému vývoji. Částečně dochovaná historická prostorová struktura lesa. Významná koncentrace přírodních hodnot. Přítomnost MZCHÚ. Území zvýšené estetické hodnoty.	
Podmínky ochrany	Dle platného plánu péče ZCHÚ. Zachování historické prostorové struktury lesa.	
Ochranná doporučení	Dle platného plánu péče ZCHÚ. Omezovat oplocení území na nezbytnou míru. Udržovat mokřady, meandry a odstavená ramena Dyje a Moravy před zazemňováním.	

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK/P_007	Dlůhý hrůd	Viz mapa LSHK

Charakteristika	Komplex nivních luk se solitérními stromy. Krajinářská úprava přiléhající k prostoru Lány.
Podmínky ochrany	Sečení luk přizpůsobit požadavkům ochrany přírody. Ochrana solitérních stromů nebo solitérních skupin stromů.
Ochranná doporučení	Omezovat oplocení území na nezbytnou míru.

ID (kód)	Název lokality soustředěných hodnot KR	Lokalizace
AOPK_LSHK/P_008	Košárské louky	Viz mapa LSHK
Charakteristika	Komplex nivních luk se solitérními stromy. Zbytky mrtvých ramen Dyje. Relikty seníků. Území zvýšené estetické hodnoty	
Podmínky ochrany	Sečení luk přizpůsobit požadavkům ochrany přírody. Ochrana solitérních stromů nebo solitérních skupin stromů.	
Ochranná doporučení	Omezovat oplocení území na nezbytnou míru.	

5.5 Přehled významných dominant v krajině

Jev evidovaný v ÚAP dle vyhlášky č. 157/2024 Sb. jako č. 23 – Krajinný ráz.

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D01	Minaret		Areál zámku Lednice	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X
Charakteristika	Kulturní dominanta s dálkovým dosahem; významný prvek komponované krajiny LVA; kulturní památka areál zámku Lednice			
Cíle ochrany	Důsledně prověřovat vliv záměrů na projev kulturní dominanty ve vzdálenosti minimálně 5 km. Na základě výpočtu visibility stanovit ochranné pásmo vizuálního působení minaretu.			

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D02	Zámek Lednice		Lednice	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X
Charakteristika	Kulturní dominanta s omezeným pohledovým dosahem; klíčový prvek komponované krajiny LVA; národní kulturní památka			
Cíle ochrany	Dle požadavku orgánu památkové péče. Vyloučit umísťování velkoplošné reklamy v pohledech na zámek. Sjednotit vizuální styl navigačního a informačního systému.			
Ochranná doporučení	Odstranit velkoplošná reklamní zařízení před budovou zámeckých jízdáren. Omezovat umísťování reklamních zařízení a regulovat jejich vizuální podobu.			

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D03	Janův hrad		k.ú. Podivín	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X

Charakteristika	Kulturní dominanta s omezeným pohledovým dosahem; prvek komponované krajiny LVA se symbolickým významem; kulturní památka
Cíle ochrany	Ochrana sentimentálně-romantické krajinářské kompozice dle dobových podkladů a požadavků orgánu památkové péče.
Ochranná doporučení	Obnovit historické průhledy na Janův hrad.

ID (kód)	Název dominanty	Lokalizace	
AOPK_D04	Zámek Pohansko	k.ú. Břeclav	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní X
Charakteristika	Kulturní dominanta s omezeným pohledovým dosahem; prvek komponované krajiny LVA; kulturní památka		
Cíle ochrany	Ochrana sentimentálně-romantické krajinářské kompozice dle dobových podkladů a požadavků orgánu památkové péče.		

ID (kód)	Název dominanty	Lokalizace	
AOPK_D05	Zámeček Lány	k.ú. Břeclav	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní X
Charakteristika	Kulturní dominanta s omezeným pohledovým dosahem; prvek komponované krajiny LVA; kulturní památka		
Cíle ochrany	Ochrana romantické krajinářské kompozice dle dobových podkladů a požadavků orgánu památkové péče.		

S ohledem na jejich významný vizuální vliv na území CHKO Soutok, byly vymezeny i dominanty nacházející se za hranicí CHKO. Ochranná opatření jsou s ohledem na lokalizaci dominant mimo území CHKO stanovena pouze jako doporučení.

ID (kód)	Název dominanty	Lokalizace	
AOPK_D06	Kostel sv. Petra a Pavla	Podivín	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní X
Charakteristika	Kulturní dominanta s dálkovým pohledovým dosahem; prvek komponované krajiny LVA s národním symbolickým významem; kulturní památka		
Ochranná doporučení	Dle výpočtu visibility kostelní věže stanovit ochranné pásmo do vzdálenosti minimálně 2km. Do pohledových vazeb neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty města, respektovat architektonický výraz zástavby.		

ID (kód)	Název dominanty	Lokalizace	
AOPK_D07	Kostel sv. Mikuláše	Tvrdonice	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní X
Charakteristika	Kulturní dominanta se středním pohledovým dosahem; sakrální stavba		
Ochranná doporučení	Dle výpočtu vizibility kostelní věže stanovit ochranné pásmo do vzdálenosti minimálně 300 m. Do pohledových vazeb neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty obce, respektovat architektonický výraz zástavby.		

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D08	Kostel Stětí sv. Jana Křtitele		Týnec	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X
Charakteristika	Kulturní dominanta se středním pohledovým dosahem; kulturní památka; sakrální stavba			
Ochranná doporučení	Dle výpočtu visibility kostelní věže stanovit ochranné pásmo do vzdálenosti minimálně 200 m. Do pohledových vazeb neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty města, respektovat architektonický výraz zástavby.			

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D09	Zámek Lanžhot		Lanžhot	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X
Charakteristika	Kulturní dominanta s omezeným pohledovým dosahem; historicky významná stavba			
Ochranná doporučení	Neumisťovat nové stavby mezi zámek a údolní nivu. Dodržovat stávající výškovou hladinou zástavby. Vyloučit umístění nové vizuální dominanty v pohledových vazbách na zámek.			

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D10	Kostel sv. Jakuba Staršího		Moravská Nová Ves	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X
Charakteristika	Kulturní dominanta se středním pohledovým dosahem; kulturní památka; sakrální stavba			
Ochranná doporučení	Dle výpočtu visibility kostelní věže stanovit ochranné pásmo do vzdálenosti minimálně 300 m. Do pohledových vazeb neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty města, respektovat architektonický výraz zástavby.			

ID (kód)	Název dominanty		Lokalizace	
AOPK_D11	Kostel Povýšení sv. Kříže		Lanžhot	
Typ dominanty	Přírodní	-	Kulturní	X
Charakteristika	Kulturní dominanta se středním pohledovým dosahem; sakrální stavba			
Ochranná doporučení	Dle výpočtu visibility kostelní věže stanovit ochranné pásmo do vzdálenosti minimálně 1 km. Do pohledových vazeb neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty města, respektovat architektonický výraz zástavby.			

5.6 Přehled významných horizontů

S ohledem na jejich významný vizuální vliv na území CHKO Soutok, byly vymezeny pohledové horizonty nacházející se za hranicí CHKO.

ID (kód):	AOPK_H01	Název:	Kosticko-mikulčický
Charakteristika	Horizont lokálního významu tvořený hranou pravobřežné říční terasy Moravy. Zastavěná část horizontu je typická kompaktní nízkopodlažní zástavbou silnicové vsi s výraznou vertikálitou kostelních věží. V nezastavěné části horizontu dominuje fragment historické plužiny s drobnou pozemkovou držbou.		
Ochranná doporučení	Dle výpočtu visibility stanovit ochranné pásmo horizontu. Do pohledových vazeb z nivy neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty obce/města, respektovat architektonický výraz zástavby.		

ID (kód):	AOPK_H02	Název:	Bulharsko-lednický
Charakteristika	Horizont lokálního významu tvořený hranou pravobřežné říční terasy Dyje. Zastavěná část horizontu je typická kompaktní nízkopodlažní zástavbou silnicové vsi. V nezastavěné části horizontu dominuje fragment historické plužiny s drobnou pozemkovou držbou.		
Ochranná doporučení	Dle výpočtu visibility stanovit ochranné pásmo horizontu. Do pohledových vazeb z nivy neumisťovat konkurenční dominanty. Regulovat výškovou hladinu zástavby, zvýšit ochranu veduty obce/města, respektovat architektonický výraz zástavby.		

5.7 Přehled vymezených krajinných os

S ohledem na jejich významný vliv na území CHKO Soutok, byly vymezeny i osy nacházející se za hranicí CHKO.

Název	Sídelní os Dolního Pomoraví		
ID (kód)	AOPK_O01	Jev ÚAP	10
Charakteristika	Významná osa rozvoje sídelní struktury datovaná od starověku.		
Ochranná doporučení	Respektovat krajinnou os v plánování rozvoje zástavby.		

Název	Sídelní os Dolního Podyjí		
ID (kód)	AOPK_O02	Jev ÚAP	10
Charakteristika	Významná osa rozvoje sídelní struktury datovaná od starověku.		
Ochranná doporučení	Respektovat krajinnou os v plánování rozvoje zástavby.		

Název	Kompoziční osy a linie (vizuální vazby)		
ID (kód)	AOPK_O03	Jev ÚAP	23
Charakteristika	Soubor vizuálních vazeb mezi klíčovými objekty komponované krajiny Lednicko-valtický areál.		

Cíle ochrany	Stabilizovat kompoziční osy a linie (zejména v případě průseků). Do pohledů a průhledů neumisťovat vizuální bariéry (zástavba, les) a nové záměry. Důsledně prověřovat vliv záměrů na historické pohledové vazby a scenerie.
--------------	--

Název	Historické lesní aleje v moravském luhu		
ID (kód)	AOPK_O04	Jev ÚAP	23
Charakteristika	Soubor významných historických alejí v liechtensteinských oborách.		
Cíle ochrany	Stabilizovat historické průseky a aleje. Do pohledů a průhledů neumisťovat vizuální bariéry (zástavba, les) a nové záměry. Důsledně prověřovat vliv záměrů na historické pohledové vazby a scenerie.		

Název	Signálka		
ID (kód)	AOPK_O05	Jev ÚAP	10
Charakteristika	Součást ženijně-technického zabezpečení hranic Československé socialistické republiky (tzv. železné opony).		
Ochranná doporučení	Udržovat komunikaci a využívat ji pro pohyb cyklistů.		

5.8 Další krajinné hodnoty sledované v územně analytických podkladech

Další krajinné hodnoty (KR). Číslování jevu dle vyhlášky č. 157/2024 Sb.

Název	Lehké opevnění ŘOP		
ID (kód)	AOPK_KR01	Jev ÚAP	10, 23
Charakteristika	Soubor železobetonových objektů československého předválečného opevnění. Historicky cenná stavba.		
Cíle ochrany	Konzervace objektů a jejich údržba.		

Název	Drobné historické hospodářské stavby		
ID (kód)	AOPK_KR02	Jev ÚAP	10, 23
Charakteristika	Drobné hospodářské stavby významné z hlediska jejich kulturně-historické a architektonické hodnoty. Sjednocují charakter území. Stopy lichtenštejnské architektonické vrstvy.		
Ochranná doporučení	Konzervace objektů a jejich údržba. Obnova objektů dle historických podkladů.		

Název	Lesní úzkokolejná železniční dráha		
ID (kód)	AOPK_KR03	Jev ÚAP	10, 23
Charakteristika	Fragmenty úzkokolejné železnice. Historicky cenný doklad využívání krajiny.		
Cíle ochrany	Konzervace objektů a jejich údržba.		

Název	Milíře		
ID (kód)	AOPK_KR04	Jev ÚAP	10, 23
Charakteristika	Reliktní krajinné struktury.		

Cíle ochrany	Konzervace objektů a jejich údržba.
--------------	-------------------------------------

Název	Esteticky významné území		
ID (kód)	AOPK_KR05	Jev ÚAP	23
Charakteristika	Vizuálně otevřené prostory nivních luk v lesních porostech. Zpravidla s drobnými hospodářskými stavbami a rozptýlenou vegetací. Výsadba dřevin v souladu s kompozičními principy anglické krajinářské školy aplikovanými i v plochách hospodářského lesa. Ochrana historické prostorové struktury lesa.		
Cíle ochrany	Stabilizovat vymezené plochy; obnovovat je v souladu s dobovými kompozičními principy. Zabezpečit přístupnost, udržovat lesní cesty.		

Název	Sakrální stavby a objekty		
ID (kód)	AOPK_KR07	Jev ÚAP	23
Charakteristika	Sakrální stavby a drobné sakrální objekty, pokud nejsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou dle zákona č. 20/1987.		
Cíle ochrany	Obecná ochrana krajiny.		

Název	Archeologická lokalita		
ID (kód)	AOPK_KR06	Jev ÚAP	6, 23
Charakteristika	Území neevidována jako „území s archeologickými nálezy I. kategorie“. Plochy s realizovaným archeologickým výzkumem, jejichž publikované výsledky přinesly nové poznatky o historickém vývoji území.		
Ochranná doporučení	Evidovat archeologické lokality, definovat regulativy jejich možného využití.		